

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)
της 21ης Σεπτεμβρίου 2005 *

Στην υπόθεση T-306/01,

Ahmed Ali Yusuf, κάτοικος Spånga (Σουηδία),

Al Barakaat International Foundation, με έδρα τη Spånga,

εκπροσωπούμενοι από τους L. Silbersky και T. Olsson, δικηγόρους,

προσφεύγοντες,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τον Μ. Βίτσε-
ντζάτο, τις I. Rådestad και E. Karlsson, καθώς και τον M. Bishop,

και

* Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική.

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από τους A. Van Solinge, J. Enegren και C. Brown, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθών,

υποστηριζόμενων από το

Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, εκπροσωπούμενο, αρχικώς, από τον J. Collins, κατόπιν δε από την R. Caudwell, επικουρούμενη από την S. Moore, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνον,

που έχει ως αντικείμενο, αρχικώς, αίτημα ακυρώσεως, αφενός, του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 του Συμβουλίου, της 6ης Μαρτίου 2001, για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 337/2000 (ΕΕ L 67, σ. 1), αφετέρου δε, του κανονισμού (ΕΚ) 2199/2001 της Επιτροπής, της 12ης Νοεμβρίου 2001, για την τροποποίηση, για τέταρτη φορά, του κανονισμού 467/2001 (ΕΕ L 295, σ. 16), ακολούθως δε, αίτημα ακυρώσεως του κανονισμού (ΕΚ) 881/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 του Συμβουλίου (ΕΕ L 139, σ. 9),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους N. J. Forwood, πρόεδρο, J. Pirrung, P. Mengozzi, A. W. H. Meij και M. Βηλαρά, δικαστές,

γραμματέας: H. Jung

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 14ης Οκτωβρίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- ¹ Κατά το άρθρο 24, παράγραφος 1, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος υπογράφηκε στον Άγιο Φραγκίσκο (Ηνωμένες Πολιτείες) στις 26 Ιουνίου 1945, τα Μέλη του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) «αναθέτουν εις το Συμβούλιον Ασφαλείας την κυρίαν ευθύνην διά την διατήρησιν της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας και συμφωνούν ότι εν τη εκτελέσει των εκ της ευθύνης ταύτης καθηκόντων του το Συμβούλιον Ασφαλείας ενεργεί εξ ονόματός των».

- 2 Κατά το άρθρο 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, «τα Μέλη του [ΟΗΕ] συμφωνούν ότι όπως αποδέχονται και εκτελούν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας συμφώνως προς τον παρόντα Χάρτην».
- 3 Κατά το 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας που αφορούν τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας «εκτελούνται απ' ευθείας υπό των Μελών των Ηνωμένων Εθνών και διά των ενεργειών των εις τας καταλλήλους διεθνείς οργανώσεις, των οποίων τυγχάνουσι μέλη».
- 4 Κατά το άρθρο 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, «εν περιπτώσει συγκρούσεως των κατά τον παρόντα Χάρτην υποχρεώσεων των Μελών των Ηνωμένων Εθνών προς τας υποχρεώσεις αυτών εξ οιασδήποτε άλλης Διεθνούς Συμφωνίας, θα προέχουσιν αι κατά τον παρόντα Χάρτην υποχρεώσεις αυτών».
- 5 Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 1, ΕΕ:

«Η Ένωση καθορίζει και εφαρμόζει μία κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας η οποία καλύπτει όλους τους τομείς της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, και της οποίας στόχοι είναι:

- η διαφύλαξη των κοινών αξιών, των θεμελιωδών συμφερόντων, της ανεξαρτησίας και της ακεραιότητας της Ενώσεως, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

— η ενίσχυση της ασφαλείας της Ενώσεως υπό όλες τις μορφές,

— η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφαλείας, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών [...]»

6 Κατά το άρθρο 301 ΕΚ:

«Όταν μία κοινή θέση ή κοινή δράση, που εγκρίθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με την κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας, προβλέπει δράση της Κοινότητας για τη μερική ή ολοκληρωτική μείωση ή διακοπή των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα.»

7 Το άρθρο 60, παράγραφος 1, ΕΚ ορίζει ότι:

«Εάν, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 301, κρίνεται αναγκαία κοινοτική δράση, το Συμβούλιο δύναται, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 301 διαδικασία, να λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα σχετικά με τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές έναντι των οικείων τρίτων χωρών.»

8 Κατά το άρθρο 307, πρώτο εδάφιο, ΕΚ:

«Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών, αφενός, και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών, αφετέρου, δεν θίγονται από την παρούσα Συνθήκη.»

9 Τέλος, το άρθρο 308 ΕΚ ορίζει ότι:

«Αν ενέργεια της Κοινότητας θεωρείται αναγκαία για την πραγματοποίηση ενός από τους στόχους της στο πλαίσιο της λειτουργίας της κοινής αγοράς και δεν προβλέπονται από την παρούσα Συνθήκη οι προς τον σκοπό αυτόν απαιτούμενες εξουσίες, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεων με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θεσπίζει ομοφώνως τις κατάλληλες διατάξεις.»

Ιστορικό της διαφοράς

10 Στις 15 Οκτωβρίου 1999, το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (στο εξής: Συμβούλιο Ασφαλείας) εξέδωσε το ψήφισμα 1267 (1999), με το οποίο, μεταξύ άλλων, καταδίκασε την εντός της επικράτειας του Αφγανιστάν υποδοχή και εκπαίδευση τρομοκρατών και την προετοιμασία τους για τρομοκρατικές επιθέσεις, επαναβεβαίωσε την πεποίθησή του ότι η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας και εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι οι Ταλιμπάν εξακολουθούν να παρέχουν καταφύγιο στον Οσάμα Μπιν Λάντεν παρέχοντάς του τη δυνατότητα, όπως και στους εταίρους του, να διευθύνει δίκτυο κέντρων εκπαίδευσης

τρομοκρατών από το έδαφος που οι Ταλιμπάν ελέγχουν και να χρησιμοποιεί το Αφγανιστάν ως βάση για την πραγματοποίηση διεθνών τρομοκρατικών επιθέσεων. Με την παράγραφο 2 του εν λόγω ψηφίσματος, το Συμβούλιο Ασφαλείας ζήτησε από τους Ταλιμπάν να παραδώσουν πάραυτα τον Οσάμα Μπιν Λάντεν στις αρμόδιες αρχές. Προς διασφάλιση της τηρήσεως αυτής της υποχρεώσεως, στην παράγραφο 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999) ορίζεται ότι όλα τα κράτη πρέπει, μεταξύ άλλων, «να δεσμεύσουν τα κεφάλαια και τους λοιπούς οικονομικούς πόρους τους προερχομένους ιδίως από περιουσιακά στοιχεία ανήκοντα στους Ταλιμπάν ή ελεγχόμενα άμεσα ή έμμεσα από αυτούς, ή ανήκοντα ή ελεγχόμενα από οποιαδήποτε επιχείρηση ανήκουσα ή ελεγχόμενη από τους Ταλιμπάν, όπως προσδιορίστηκαν από τη συσταθείσα προς τούτο επιτροπή κατ' εφαρμογήν της κατωτέρω παραγράφου 6, και να λάβουν μέτρα ώστε ούτε τα ως άνω κεφάλαια και οι λοιποί οικονομικοί πόροι ούτε άλλα κεφάλαια και χρηματοπιστωτικά μέσα, κατά τα ανωτέρω προσδιοριζόμενα, να διατίθενται υπέρ ή να χρησιμοποιούνται από τους Ταλιμπάν ή οποιαδήποτε επιχείρηση ανήκει ή ελέγχεται άμεσα ή έμμεσα από τους Ταλιμπάν, από τους ομοεθνείς τους ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ευρισκόμενο εντός του εδάφους τους, εκτός αν η προς τούτο συσταθείσα επιτροπή παράσχει άδεια περί του αντιθέτου, ανά περίπτωση, και για ανθρωπιστικούς λόγους».

- 11 Με την παράγραφο 6 του ψηφίσματος 1267 (1999), το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφάσισε να συστήσει, σύμφωνα με το άρθρο 28 του προσωρινού εσωτερικού του κανονισμού, επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας συγκείμενη από εκπροσώπους όλων των Μελών του (στο εξής: επιτροπή κυρώσεων), στην οποία ανατέθηκε, μεταξύ άλλων, να μεριμνά για την εκ μέρους των κρατών εφαρμογή των επιβληθεισών με την παράγραφο 4 κυρώσεων, να προσδιορίζει τα κατά την παράγραφο 4 κεφάλαια και τους λοιπούς χρηματοπιστωτικούς πόρους και να εξετάζει αιτήσεις εξαιρέσεως από τις επιβληθείσες με την εν λόγω παράγραφο 4 κυρώσεις.

- 12 Κρίνοντας ότι η Κοινότητα όφειλε να λάβει μέτρα προκειμένου να εφαρμοστεί το εν λόγω ψήφισμα, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 15 Νοεμβρίου 1999, την κοινή θέση 1999/727/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με περιοριστικά μέτρα κατά των Ταλιμπάν (ΕΕ L 294, σ. 1). Κατά το άρθρο 2 της εν λόγω κοινής θέσεως δεσμεύονται τα κεφάλαια και οι λοιποί οικονομικοί πόροι που διαθέτουν στο εξωτερικό οι Ταλιμπάν, υπό τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο ψήφισμα 1267 (1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας.

- 13 Στις 14 Φεβρουαρίου 2000, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, τον κανονισμό (ΕΚ) 337/2000, για την απαγόρευση πτήσεων και το πάγωμα κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων που αφορούν την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν (ΕΕ L 43, σ. 1).
- 14 Στις 19 Δεκεμβρίου 2000 το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε το ψήφισμα 1333 (2000) με το οποίο ζητεί, μεταξύ άλλων, από τους Ταλιμπάν να συμμορφωθούν με το ψήφισμα 1267 (1999) παύοντας ιδίως να παρέχουν καταφύγιο και εκπαίδευση στους διεθνείς τρομοκράτες και τις οργανώσεις τους και παραδίδοντας τον Οσάμα Μπιν Λάντεν στις αρμόδιες αρχές προκειμένου να δικάσσει. Το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να ενισχύσει την απαγόρευση πτήσεων και τη δέσμευση κεφαλαίων που προέβλεπε το ψήφισμα 1267 (1999). Προς τούτο, στην παράγραφο 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000), ορίζεται ότι όλα τα κράτη υπέχουν την υποχρέωση «να δεσμεύσουν πάραυτα τα κεφάλαια και τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία του Οσάμα Μπιν Λάντεν και των ατόμων ή οργανώσεων που συνδέονται με αυτόν, όπως προσδιορίστηκαν από την [επιτροπή κυρώσεων], περιλαμβανομένης της οργανώσεως Αλ Κάιντα, καθώς και τα κεφάλαια που αντλούνται από περιουσιακά στοιχεία ανήκοντα στον Οσάμα Μπιν Λάντεν και σε άτομα ή οργανώσεις συνδεδεμένα με αυτόν ή ελεγχόμενα άμεσα ή έμμεσα εξ αυτών και να μεριμνούν ώστε ούτε τα εν λόγω κεφάλαια και οι λοιποί οικονομικοί πόροι ούτε άλλα κεφάλαια ή οικονομικοί πόροι να διατίθενται υπέρ ή να χρησιμοποιούνται άμεσα ή έμμεσα από τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, τους εταίρους του ή οποιαδήποτε άλλη οργάνωση ανήκουσα ή ελεγχόμενη άμεσα ή έμμεσα εξ αυτών, περιλαμβανομένης της οργανώσεως Αλ Κάιντα, είτε εκ μέρους των ομοεθνών τους είτε από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ευρισκόμενο εντός του εδάφους τους».
- 15 Με το ίδιο αυτό ψήφισμα, το Συμβούλιο Ασφαλείας ανέθεσε στην επιτροπή κυρώσεων να τηρεί, βάσει των στοιχείων που της κοινοποιούν τα κράτη και οι περιφερειακές οργανώσεις, ενημερωμένο πίνακα αναγράφοντα τα άτομα και τις οργανώσεις που η εν λόγω επιτροπή προσδιόρισε ως συνδεδεμένα με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, περιλαμβανομένης της οργανώσεως Αλ Κάιντα.

- 16 Με την παράγραφο 23 του ψηφίσματος 1333 (2000), το Συμβούλιο Ασφαλείας αποφάσισε ότι τα μέτρα που επιβλήθηκαν, ιδίως, δυνάμει της παραγράφου 8, θα έχουν εφαρμογή για περίοδο δώδεκα μηνών και ότι κατά τη συμπλήρωση αυτής της περιόδου το Συμβούλιο Ασφαλείας θα αποφασίσει περί της ενδεχόμενης παρατάσεως της ισχύος των μέτρων αυτών για μια νέα περίοδο, υπό τις αυτές προϋποθέσεις.
- 17 Κρίνοντας ότι ήταν αναγκαία η λήψη μέτρων εκ μέρους της Κοινότητας προς εφαρμογήν αυτής της απόφασεως, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 26 Φεβρουαρίου 2001, την κοινή θέση 2001/154/ΚΕΠΠΑ, που αφορά πρόσθετα περιοριστικά μέτρα κατά των Ταλιμπάν και τροποποιεί την κοινή θέση 96/746/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 57, σ. 1). Το άρθρο 4 της εν λόγω κοινής θέσεως ορίζει:

«Θα παγώσουν [δεσμεύονται] όλα τα κεφάλαια και λοιπά χρηματοπιστωτικά στοιχεία του Οσάμα Μπιν Λάντεν και των ατόμων και επιχειρήσεων που συνδέονται με αυτόν, όπως τα καθορίζει η επιτροπή κυρώσεων του ΟΗΕ· κεφάλαια ή άλλοι χρηματοδοτικοί πόροι δεν θα διατεθούν στον Οσάμα Μπιν Λάντεν και σε άτομα ή επιχειρήσεις που συνδέονται με αυτόν, όπως τα καθορίζει η επιτροπή κυρώσεων του ΟΗΕ, υπό τους όρους του ψηφίσματος 1333 (2000).»

- 18 Στις 6 Μαρτίου 2001, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, τον κανονισμό (ΕΚ) 467/2001, για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών στο Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 337/2000 (ΕΕ L 67, σ. 1).
- 19 Κατά την τρίτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, τα μέτρα που προβλέπει το ψήφισμα 1333 (2000) «εμπίπτουν στο πεδίο της Συνθήκης και, κατά συνέπεια, για να αποφευχθεί η στρέβλωση του ανταγωνισμού, χρειάζεται μια κοινοτική νομοθετική πράξη για την εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, όσον αφορά το έδαφος της Κοινότητας».

20 Στο άρθρο 1 του κανονισμού 467/2001 ορίζονται οι έννοιες του «κεφαλαίου» και του «παγώματος [δεσμεύσεως] κεφαλαίων».

21 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 467/2001:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και οι άλλοι οικονομικοί πόροι, που ανήκουν σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα οριζόμενο από την [επιτροπή κυρώσεων] και περιλαμβανόμενο στο παράρτημα Ι.

2. Κανένα κεφάλαιο δεν διατίθεται, άμεσα ή έμμεσα, στα πρόσωπα, στις οντότητες ή στους φορείς που ορίζονται από την επιτροπή κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν και περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται για τα κεφάλαια και τους οικονομικούς πόρους για τους οποίους η επιτροπή κυρώσεων κατά των Ταλιμπάν έχει χορηγήσει εξαίρεση. Τέτοιες εξαιρέσεις εγκρίνονται μέσω των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ.»

22 Το παράρτημα Ι του κανονισμού 467/2001 περιλαμβάνει πίνακα προσώπων, οντοτήτων και φορέων τους οποίους αφορά η κατά το άρθρο 2 δέσμευση κεφαλαίων. Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 467/2001, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να τροποποιεί ή να συμπληρώνει το εν λόγω παράρτημα Ι βάσει των αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας και της επιτροπής κυρώσεων.

- 23 Στις 8 Μαρτίου 2001, η επιτροπή κυρώσεων δημοσίευσε τον πρώτο ενοποιημένο πίνακα οντοτήτων και προσώπων εις βάρος των οποίων πρέπει να επιβληθεί η δέσμευση κεφαλαίων δυνάμει των ψηφισμάτων 1267 (1999) και 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας. Έκτοτε, ο πίνακας τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε επανειλημμένως. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή εξέδωσε σειρά κανονισμών βάσει του άρθρου 10 του κανονισμού 467/2001, με τους οποίους τροποποίησε ή συμπλήρωσε το παράρτημα I του ανωτέρω κανονισμού.
- 24 Στις 9 Νοεμβρίου 2001, η επιτροπή κυρώσεων δημοσίευσε νέα προσθήκη στον κατάλογό της της 8ης Μαρτίου 2001, περιλαμβάνουσα μεταξύ άλλων τα εξής ονόματα μιας οντότητας και τριών ατόμων:

- «Barakaat International Foundation, Box 4036, Spånga, Στοκχόλμη, Σουηδία· Rinkebytorget 1, 04 Spånga, Σουηδία»·
- «Aden, Abdirisak· Skäftingebacken 8, 16367 Spånga, Σουηδία· DOB 01 Ιουνίου 1968»·
- «Ali, Abdi Abdulaziz, Drabantvägen 21, 17750 Spånga, Σουηδία· DOB 01 Ιανουαρίου 1955»·
- «Ali, Yusaf Ahmed, Hallbybybacken 15, 70 Spånga, Σουηδία· DOB 20 Νοεμβρίου 1974»·

- 25 Με τον κανονισμό (ΕΚ) 2199/2001 της Επιτροπής, της 12ης Νοεμβρίου 2001, για την τροποποίηση, για τέταρτη φορά, του κανονισμού 467/2001 (ΕΕ L 295, σ. 16), τα ονόματα αυτής της οντότητας και των τριών φυσικών προσώπων προστέθηκαν, μεταξύ άλλων, στο παράρτημα Ι του εν λόγω κανονισμού.
- 26 Στις 16 Ιανουαρίου 2002, το Συμβούλιο Ασφαλείας εξέδωσε το ψήφισμα 1390 (2002), που ορίζει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν εις βάρος του Οσάμα Μπιν Λάντεν, των μελών της οργανώσεως Αλ Κάιντα καθώς και των Ταλιμπάν και των λοιπών ατόμων, ομάδων, επιχειρήσεων και οντοτήτων που συνδέονται με αυτούς. Το ψήφισμα αυτό προβλέπει, ουσιαστικώς, στις παραγράφους 1 και 2, τη συνέχιση εφαρμογής μέτρων που προέβλεπε η παράγραφος 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999) και η παράγραφος 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000), ιδίως τη δέσμευση κεφαλαίων. Κατά την παράγραφο 3 του ψηφίσματος 1390 (2002), τα μέτρα αυτά θα επανεξεταστούν από το Συμβούλιο Ασφαλείας δώδεκα μήνες μετά τη λήψη τους, οπότεν το Συμβούλιο Ασφαλείας θα αποφασίσει αν θα τα διατηρήσει σε ισχύ ή αν θα τα βελτιώσει.
- 27 Κρίνοντας ότι η Κοινότητα έπρεπε να λάβει μέτρα προς εφαρμογήν αυτής της αποφάσεως, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 27 Μαΐου 2002, την κοινή θέση 2002/402/ΚΕΠΠΑ, περί περιοριστικών μέτρων κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, των μελών της οργανώσεως Αλ Κάιντα και των Ταλιμπάν και των λοιπών προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και άλλων φορέων που συνδέονται μαζί τους, και περί καταργήσεως των κοινών θέσεων 96/746/ΚΕΠΠΑ, 1999/727/ΚΕΠΠΑ, 2001/154/ΚΕΠΠΑ και 2001/771/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 139, σ. 4). Το άρθρο 3 της εν λόγω κοινής θέσεως προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη συνέχιση της δεσμεύσεως των κεφαλαίων και των λοιπών χρηματοοικονομικών πόρων και περιουσιακών στοιχείων των προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και άλλων φορέων που περιλαμβάνονται στον καταρτισθέντα από την επιτροπή κυρώσεων πίνακα σύμφωνα με τα ψηφίσματα 1267 (1999) και 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 28 Στις 27 Μαΐου 2002, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ, τον κανονισμό (ΕΚ) 881/2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 (ΕΕ L 139, σ. 9).

29 Κατά την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού, τα μέτρα που προβλέπει, ιδίως, το ψήφισμα 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας «εμπίπτουν στο πεδίο της Συνθήκης και, κυρίως για να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, απαιτείται η θέσπιση κοινοτικής νομοθεσίας για την εφαρμογή των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας όσον αφορά το έδαφος της Κοινότητας».

30 Στο άρθρο 1 του κανονισμού 881/2002 ορίζονται οι έννοιες των «κεφαλαίων» και της «δεσμεύσεως κεφαλαίων» κατά τρόπο ταυτόσημο, ουσιαστικώς, με εκείνον του άρθρου 1 του κανονισμού 467/2001.

31 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 881/2002:

«1. Δεσμεύονται όλα τα κεφάλαια και οι οικονομικοί πόροι που ανήκουν ή βρίσκονται στην ιδιοκτησία ή κατοχή φυσικού ή νομικού προσώπου, ομάδας ή οντότητας που ορίζεται από την επιτροπή κυρώσεων και περιλαμβάνεται στον κατάλογο που αναφέρεται στο παράρτημα Ι.

2. Κανένα κεφάλαιο δεν διατίθεται, άμεσα ή έμμεσα, σε οποιοδήποτε ή προς όφελος οποιοδήποτε από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που ορίζονται από την επιτροπή κυρώσεων και περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι.

3. Δεν διατίθενται οικονομικοί πόροι άμεσα ή έμμεσα προς οιοδήποτε ή προς όφελος οιοδήποτε από τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τις ομάδες ή τις οντότητες που ορίζονται από την επιτροπή κυρώσεων και περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, για την απόκτηση, από το εν λόγω πρόσωπο, ομάδα ή οντότητα, κεφαλαίων, αγαθών ή υπηρεσιών.»

- 32 Το παράρτημα Ι του κανονισμού 881/2002 περιλαμβάνει τον πίνακα των προσώπων, οντοτήτων και ομάδων που αφορά η κατά το άρθρο 2 δέσμευση κεφαλαίων. Στον πίνακα περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα ονόματα της εξής οντότητας και των εξής τριών ατόμων:
- «Fondation internationale Barakaat· ταχυδρομική θυρίδα 4036, Spånga, Στοκχόλμη, Σουηδία· Rinkebytorget 1, 04, Spånga, Σουηδία»·
 - «Aden, Adirisak, Skäftingebacken 8, 16367 Spånga, Σουηδία, γεννηθείς την 1.6.1968»·
 - «Ali, Abdi Abdulaziz, Drabantvägen 21, 17750 Spånga, Σουηδία, γεννηθείς την 1.1.1955»·
 - «Ali, Yusaf Ahmed, Hallbybybacken 15, 70 Spånga, Σουηδία, γεννηθείς την 20.11.1974»·
- 33 Στις 26 Αυγούστου 2002, η επιτροπή κυρώσεων αποφάσισε να διαγράψει τα ονόματα «Abdi Abdulaziz Ali» και «Abdirisak Aden» από τον πίνακα προσώπων, ομάδων και οντοτήτων εις βάρος των οποίων εφαρμόζεται η δέσμευση κεφαλαίων και λοιπών χρηματοπιστωτικών πόρων.
- 34 Κατόπιν αυτού, η Επιτροπή εξέδωσε, στις 4 Σεπτεμβρίου 2002, τον κανονισμό (ΕΚ) 1580/2002, για την τροποποίηση, για δεύτερη φορά, του κανονισμού 881/2002 (ΕΕ L 237, σ. 3).

35 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 1580/2002, τα ονόματα των εξής, μεταξύ άλλων, προσώπων διαγράφονται από τον πίνακα του παραρτήματος Ι του κανονισμού 881/2002:

— «Ali, Abdi Abdulaziz, Drabantvägen 21, 17750 Spånga, Σουηδία, γεννηθείς την 1.1.1955»·

— «Aden, Adirisak Skäftingebacken 8, 16367 Spånga, Σουηδία, γεννηθείς την 1.6.1968».

36 Στις 20 Δεκεμβρίου 2002, το Συμβούλιο Ασφαλείας υιοθέτησε το ψήφισμα 1452 (2002), το οποίο αποσκοπεί στη διευκόλυνση της τηρήσεως των υποχρεώσεων στον τομέα καταστολής της τρομοκρατίας. Στην παράγραφο 1 αυτού του ψηφίσματος προβλέπονται ορισμένες παρεκκλίσεις και εξαιρέσεις από τη δέσμευση κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πόρων που επέβαλαν τα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002), που μπορούν να χορηγούν τα κράτη για ανθρωπιστικούς λόγους, υπό την επιφύλαξη της εγκρίσεως της επιτροπής κυρώσεων.

37 Στις 17 Ιανουαρίου 2003, το Συμβούλιο Ασφαλείας υιοθέτησε το ψήφισμα 1455 (2003), σκοπός του οποίου είναι η βελτίωση της εφαρμογής των μέτρων που επιβλήθηκαν με την παράγραφο 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999), με την παράγραφο 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000) και με τις παραγράφους 1 και 2 του ψηφίσματος 1390 (2002). Κατά την παράγραφο 2 του ψηφίσματος 1455 (2003), τα μέτρα αυτά θα τύχουν περαιτέρω βελτιώσεων εντός δωδεκαμήνου ή ενωρίτερον, εφόσον παραστεί ανάγκη.

38 Κρίνοντας ότι η Κοινότητα όφειλε να λάβει μέτρα προκειμένου να θέσει σε εφαρμογή το ψήφισμα 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, το Συμβούλιο υιοθέτησε, στις 27 Φεβρουαρίου 2003, την κοινή θέση 2003/140/ΚΕΠΠΑ, σχετικά με εξαιρέσεις από τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλει η κοινή θέση 2002/402/ΚΕΠΠΑ (ΕΕ L 53, σ. 62). Το άρθρο 1 της κοινής αυτής θέσεως προβλέπει

ότι, κατά την εφαρμογή των μέτρων που ορίζονται στο άρθρο 3 της κοινής θέσεως 2002/402/ΚΕΠΠΑ, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα θα λάβει υπόψη της τις εξαιρέσεις που επιτρέπονται δυνάμει του ψηφίσματος 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας.

- 39 Στις 27 Μαρτίου 2003, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 561/2003, για την τροποποίηση, σε ό,τι αφορά τις εξαιρέσεις από τη δέσμευση κεφαλαίων και οικονομικών πόρων, του κανονισμού (ΕΚ) 881/2002 (ΕΕ L 82, σ. 1). Στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, το Συμβούλιο τονίζει ότι, λαμβανομένου υπόψη του ψηφίσματος 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, επιβάλλεται να προσαρμοστούν τα μέτρα που επιβλήθηκαν από την Κοινότητα.

- 40 Κατά το άρθρο 1 του κανονισμού 561/2003:

«Το ακόλουθο άρθρο 2α παρεμβάλλεται στον κανονισμό (ΕΚ) 881/2002:

“Άρθρο 2α

1. Το άρθρο 2 δεν εφαρμόζεται στα κεφάλαια ή στους οικονομικούς πόρους, εφόσον:

- α) κάποια από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, που απαριθμούνται στο παράρτημα II, όρισε, κατόπιν αιτήματος που υπέβαλε ενδιαφερόμενο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ότι τα εν λόγω κεφάλαια ή οι οικονομικοί πόροι είναι:
- i) αναγκαία για την κάλυψη βασικών δαπανών, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών για είδη διατροφής, ενοικίου ή ενυπόθηκου δανείου, φαρμάκων και ιατρικής θεραπείας, φόρων, ασφαλιστρών και τελών σε επιχειρήσεις κοινής ωφελείας,

ii) αποκλειστικά προορισμένα για την πληρωμή εύλογων επαγγελματικών αμοιβών και την εξόφληση δαπανών συνδεδεμένων με την παροχή νομικών υπηρεσιών,

iii) αποκλειστικά προορισμένα για την πληρωμή αμοιβών ή επιβαρύνσεων για υπηρεσίες που αφορούν την καθημερινή τήρηση ή διατήρηση κεφαλαίων οικονομικών πόρων που έχουν δεσμευθεί, ή

iv) αναγκαία για έκτακτες δαπάνες, και

β) ο ορισμός αυτός κοινοποιήθηκε στην επιτροπή κυρώσεων, και

γ) i) στην περίπτωση του ορισμού δυνάμει του στοιχείου α', σημεία i, ii ή iii, η επιτροπή κυρώσεων δεν έφερε αντίρρηση στον ορισμό εντός 48 ωρών από την κοινοποίηση ή

ii) στην περίπτωση του ορισμού δυνάμει του ανωτέρω στοιχείου α', σημείο iv, η επιτροπή κυρώσεων ενέκρινε τον ορισμό.

2. Κάθε πρόσωπο που επιθυμεί να επωφεληθεί από τις περιλαμβανόμενες στην παράγραφο 1 διατάξεις απευθύνει το αίτημά του στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους που αναφέρεται στο παράρτημα II.

Η αρμόδια αρχή που αναφέρεται στο παράρτημα II κοινοποιεί αμέσως και γραπτώς στο πρόσωπο που υπέβαλε το αίτημα και σε κάθε άλλο πρόσωπο, οργανισμό ή οντότητα που είναι γνωστό ότι είναι άμεσα ενδιαφερόμενοι, κατά πόσον το αίτημα έγινε δεκτό.

Η αρμόδια αρχή ενημερώνει επίσης άλλα κράτη μέλη κατά πόσον το αίτημα για την εξαίρεση αυτή έγινε δεκτό.

3. Τα κεφάλαια που ελευθερώνονται και μεταφέρονται εντός της Κοινότητας προκειμένου να καλύψουν δαπάνες ή που αναγνωρίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται σε περαιτέρω περιοριστικά μέτρα δυνάμει του άρθρου 2.

[...]»

- 41 Στις 19 Μαΐου 2003, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 866/2003, για τροποποίηση για δέκατη όγδοη φορά του κανονισμού 881/2002 (ΕΕ L 124, σ. 19). Κατά το άρθρο 1 και κατά την πρώτη παράγραφο του παραρτήματος του εν λόγω κανονισμού, το παράρτημα I του κανονισμού 881/2002 τροποποιήθηκε, υπό την έννοια ότι η καταχώριση «Ali, Yusaf Ahmed, Hallbybacken 15, 70 Spånga, Σουηδία, ημερομηνία γεννήσεως 20 Νοεμβρίου 1974» στον τίτλο «Φυσικά πρόσωπα» αντικαταστάθηκε με την ακόλουθη καταχώριση:

«Ali Ahmed YUSAF (γνωστός και ως Ali Galoul), Krälingegränd 33, S-16362 Spånga, Σουηδία· ημερομηνία γεννήσεως 20 Νοεμβρίου 1974, τόπος γεννήσεως: Garbaharey, Σομαλία· υπηκοότητα: σουηδική· αριθμός διαβατηρίου: σουηδικό διαβατήριο 1041635· αριθ. καταχώρισης στα εθνικά μητρώα: 741120-1093.»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

⁴² Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Δεκεμβρίου 2001, το οποίο πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό υποθέσεως T-306/01, οι Abdirisak Aden, Abdulaziz Ali και Ahmed Yusuf, καθώς και η Al Barakaat International Foundation (στο εξής: Al Barakaat), άσκησαν, κατά του Συμβουλίου και της Επιτροπής, προσφυγή δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, με την οποία ζητούν από το Πρωτοδικείο:

- να ακυρώσει τον κανονισμό 2199/2001·
- να ακυρώσει τον κανονισμό 467/2001 και, επικουρικώς, να τον κηρύξει ανεφάρμοστο δυνάμει του άρθρου 241 ΕΚ·
- να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων, το ακριβές ποσό των οποίων θα διασαφηνιστεί μεταγενέστερα.

⁴³ Με το ίδιο δικόγραφο, οι ανωτέρω ζήτησαν την αναστολή εφαρμογής του κανονισμού 2199/2001.

⁴⁴ Με χωριστό δικόγραφο, που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Δεκεμβρίου 2001, οι προσφεύγοντες ζήτησαν να κρίνει το Πρωτοδικείο με την ταχεία διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 76α του Κανονισμού Διαδικασίας του. Αφού άκουσε τους καθόν, το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα) απέρριψε το αίτημα με απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 2002, λόγω του περίπλοκου και λεπτού χαρακτήρα των νομικών ζητημάτων που τίθενται στην υπόθεση αυτή.

- 45 Με έγγραφο της Γραμματείας του Πρωτοδικείου, της 24ης Ιανουαρίου 2002, ανακοινώθηκε στους προσφεύγοντες ότι δεν μπορεί να κριθεί το αίτημά τους περί αναστολής εκτελέσεως του κανονισμού 2199/2001, εφόσον αυτό δεν υποβλήθηκε με χωριστό δικόγραφο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Διαδικασίας. Πάντως, στο ίδιο έγγραφο τονιζόταν ότι παραμένει πάντοτε δυνατή η μεταγενέστερη υποβολή αιτήσεως προσωρινών μέτρων τηρουμένων των διατάξεων του ως άνω κανονισμού.
- 46 Με τα υπομνήματα αντικρούσεως που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 19 Φεβρουαρίου 2002, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ζητούν από το Πρωτοδικείο:
- να απορρίψει την προσφυγή·
 - να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.
- 47 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 8 Μαρτίου 2002, οι αιτούντες υπέβαλαν αίτηση με αντικείμενο την αναστολή εφαρμογής των κανονισμών 467/2001 και 2199/2001, στο μέτρο που τους αφορούν, μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί της κύριας προσφυγής.
- 48 Ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου άκουσε τους διαδίκους στις 22 Μαρτίου 2002, παρισταμένου του Βασιλείου της Σουηδίας, το οποίο εκπροσωπήθηκε στην εν λόγω ακρόαση.
- 49 Με διάταξη της 7ης Μαΐου 2002 (Αden κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, T-306/01 R, Συλλογή 2002, σ. II-2387), ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου απέρριψε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων με το σκεπτικό ότι δεν συνέτρεχε η σχετική με το επείγον προϋπόθεση, επιφυλασσόμενος επί των δικαστικών εξόδων.

- 50 Με έγγραφο της Γραμματείας του Πρωτοδικείου, της 27ης Ιουνίου 2002, κλήθηκαν οι διάδικοι να καταθέσουν τις παρατηρήσεις τους αναφορικά με τις συνέπειες της καταργήσεως του κανονισμού 467/2001 και της αντικαταστάσεώς του με τον κανονισμό 881/2002.
- 51 Στις παρατηρήσεις που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Ιουλίου 2002, οι προσφεύγοντες δήλωσαν ότι προσαρμόζουν τα αιτήματα, τους λόγους και τα επιχειρήματά τους ώστε στο εξής να στρέφονται στην ακύρωση του κανονισμού 881/2002 (στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός), ο οποίος εκδόθηκε κατόπιν του ψηφίσματος 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας με το οποίο διατηρήθηκαν οι εναντίον τους αποφασισθείσες κυρώσεις. Επισημαίνουν ότι η αρχική προσφυγή, η στρεφόμενη κατά του κανονισμού 467/2001, πρέπει να θεωρηθεί ως καταστείσα άνευ αντικειμένου, λόγω καταργήσεως του κανονισμού αυτού με τον προσβαλλόμενο κανονισμό.
- 52 Στις παρατηρήσεις που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 12 Ιουλίου 2002, το Συμβούλιο δέχεται ότι οι προσφεύγοντες δικαιούνται να επεκτείνουν ή να προσαρμόσουν τα αρχικά αιτήματα της προσφυγής τους, ώστε στο εξής να διώκεται δί' αυτών η ακύρωση του προσβαλλομένου κανονισμού.
- 53 Στις παρατηρήσεις που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 10 Ιουλίου 2002, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη ότι οι έννομες συνέπειες του κανονισμού 2199/2001 συνεχίζονται με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, δήλωσε ότι δεν έχει αντίρρηση να τροποποιήσουν οι προσφεύγοντες τα αιτήματά τους ώστε αυτά να στρέφονται εφεξής κατά του δεύτερου κανονισμού.
- 54 Επιπλέον, η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει, σύμφωνα με το άρθρο 113 του Κανονισμού του Διαδικασίας, ότι η προσφυγή έχει καταστεί άνευ αντικειμένου καθόσον στρέφεται κατά του κανονισμού 2199/2001 και ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επ' αυτής καθόσον αφορά την ίδια.

- 55 Επίσης, η Επιτροπή ζητεί, δυνάμει του άρθρου 115, παράγραφος 1, και του άρθρου 116, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, να παρέμβει υπέρ των αιτημάτων του Συμβουλίου. Πάντως, δηλώνει ότι εμμένει στο αίτημά της να καταδικαστούν οι προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε κατά το διάστημα που αυτοί αμφισβητούσαν τη νομιμότητα του κανονισμού 2199/2001.
- 56 Με διάταξη του προέδρου του πρώτου τμήματος του Πρωτοδικείου, της 12ης Ιουλίου 2002, επετράπη στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβει υπέρ των αιτημάτων των καθών.
- 57 Με έγγραφο της Γραμματείας του Πρωτοδικείου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2002, κλήθηκαν οι προσφεύγοντες να καταθέσουν τις παρατηρήσεις τους επί των ενδεχομένων συνεπειών της εκδόσεως του κανονισμού 1580/2002 επί της συνεχίσεως της εκδικάσεως της προσφυγής.
- 58 Δεδομένου ότι η σύνθεση των τμημάτων του Πρωτοδικείου μεταβλήθηκε από της ενάρξεως του νέου δικαστικού έτους, την 1η Οκτωβρίου 2002, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο δεύτερο τμήμα, στο οποίο, κατά συνέπεια, ανατέθηκε η εκδίκαση της παρούσας υποθέσεως.
- 59 Στις παρατηρήσεις τους επί των συνεπειών της εκδόσεως του κανονισμού 1580/2002, τις οποίες κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 11 Νοεμβρίου 2002, οι προσφεύγοντες υπογράμμισαν, αφενός, ότι η προσφυγή τους δεν στρέφεται πλέον κατά της Επιτροπής και, αφετέρου, ότι οι Abdirisak Aden και Abdulaziz Ali δεν έχουν πλέον κανένα ειδικό και ατομικό συμφέρον να εμμείνουν στην προσφυγή τους, πλην του κεφαλαίου που αφορά τα δικαστικά έξοδα.

- 60 Με απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2002, ο Γραμματέας του Πρωτοδικείου αρνήθηκε να περιλάβει στη δικογραφία τα σχόλια που διατύπωσαν οι προσφεύγοντες στις παρατηρήσεις τους αυτές επί των υπομνημάτων ανταπαντήσεως του Συμβουλίου και της Επιτροπής, με το αιτιολογικό ότι ο Κανονισμός Διαδικασίας δεν προβλέπει διατύπωση τέτοιων σχολίων.
- 61 Με το δικόγραφο παρεμβάσεως που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 27 Φεβρουαρίου 2003, το Ηνωμένο Βασίλειο ζήτησε από το Πρωτοδικείο να απορρίψει την προσφυγή.
- 62 Με έγγραφο της Γραμματείας του Πρωτοδικείου, της 13ης Ιουνίου 2003, κλήθηκε ο Yusuφ να καταθέσει τις παρατηρήσεις του επί των συνεπειών της εκδόσεως του κανονισμού 866/2003 επί της συνεχίσεως της δίκης.
- 63 Στις παρατηρήσεις του αυτές, τις οποίες κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 7 Ιουλίου 2003, ο Yusuφ υπογράμμισε, ουσιαστικώς, ότι οι τροποποιήσεις που επέφερε ο κανονισμός 866/2003 ήταν καθαρώς συντακτικής φύσεως και ότι ουδόλως επηρεάζουν τη συνέχιση της δίκης.
- 64 Αφού άκουσε τους διαδίκους, το Πρωτοδικείο παρέπεμψε την υπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Κανονισμού του Διαδικασίας, ενώπιον τμήματος συγκείμενου από πέντε δικαστές.
- 65 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία, στο πλαίσιο δε της λήψεως των προβλεπομένων στο άρθρο 64 του Κανονισμού Διαδικασίας μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας έθεσε εγγράφως μία ερώτηση στο Συμβούλιο και την Επιτροπή, που απάντησαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

- 66 Με διάταξη του προέδρου του δευτέρου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2003, η παρούσα υπόθεση και η υπόθεση T-315/01, Kadi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ενώθηκαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 50 του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 67 Με έγγραφο της 8ης Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή ζήτησε από το Πρωτοδικείο να της επιτραπεί να καταθέσει στη δικογραφία τις «κατευθυντήριες οδηγίες περί της διεξαγωγής των εργασιών της [επιτροπής κυρώσεων]», τις οποίες η εν λόγω επιτροπή υιοθέτησε στις 7 Νοεμβρίου 2002 και τροποποίησε στις 10 Απριλίου 2003. Η αίτηση αυτή έγινε δεκτή με απόφαση του προέδρου του δευτέρου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, της 9ης Οκτωβρίου 2003.
- 68 Δεδομένου ότι οι Aden και Ali ενημέρωσαν το Πρωτοδικείο, σύμφωνα με το άρθρο 99 του Κανονισμού Διαδικασίας, ότι παραιτούνται από την προσφυγή τους και ότι συμφώνησαν με τους καθόν επί των δικαστικών εξόδων, ο πρόεδρος του δευτέρου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, με διάταξη της 9ης Οκτωβρίου 2003, διέταξε τη διαγραφή των ονομάτων των δύο αυτών προσφευγόντων από το πρωτόκολλο στην υπόθεση T-306/01 και αποφάνθηκε επί των δικαστικών εξόδων κατά τη συμφωνία των διαδίκων.
- 69 Με χωριστά δικόγραφα που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 13 Οκτωβρίου 2003, οι Yusuf και Al Barakaat ζήτησαν να τους παρασχεθεί το ευεργέτημα πενίας. Τα αιτήματα αυτά απορρίφθηκαν με δύο διατάξεις του προέδρου του δευτέρου πενταμελούς τμήματος του Πρωτοδικείου, της 3ης Μαΐου 2004.
- 70 Οι διάδικοι ανέπτυξαν προφορικά τις παρατηρήσεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 14ης Οκτωβρίου 2003.

Επί των αποτελεσμάτων της εκδόσεως του προσβαλλομένου κανονισμού επί της παρούσας διαδικασίας

- 71 Οι κυρίως διάδικοι ομοφώνως αναγνωρίζουν ότι οι προσφεύγοντες έχουν το δικαίωμα να προσαρμόσουν τα αιτήματά τους και τους λόγους ώστε να σκοπείται δι' αυτών η ακύρωση του προσβαλλομένου κανονισμού, ο οποίος καταργεί και αντικαθιστά τον κανονισμό 467/2001, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2199/2001. Στις παρατηρήσεις που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 29 Ιουλίου 2002, οι προσφεύγοντες δήλωσαν, πράγματι, ότι προσαρμόζουν υπ' αυτήν την έννοια τα αιτήματα, τους λόγους και τα επιχειρήματα της προσφυγής τους.
- 72 Υπενθυμίζεται, σχετικώς, ότι οσάκις, διαρκούσης της εκκρεμοδικίας, απόφαση αντικαθίσταται με άλλη απόφαση έχουσα το ίδιο αντικείμενο, πρέπει αυτή να θεωρηθεί ως νέο γεγονός που παρέχει στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να προσαρμόσει τα αιτήματα και τους ισχυρισμούς του. Πράγματι, θα ήταν αντίθετο προς την αρχή της ορθής απονομής της δικαιοσύνης και προς την αρχή της οικονομίας της διαδικασίας να υποχρεωθεί ο προσφεύγων να ασκήσει νέα προσφυγή. Επιπροσθέτως, θα ήταν άδικο να έχει το καθού κοινοτικό όργανο τη δυνατότητα, προκειμένου να αντιμετωπίσει τις αιτιάσεις που περιέχει η ενώπιον του Δικαστηρίου ασκηθείσα προσφυγή κατά αποφάσεως, να προσαρμόζει την προσβαλλομένη αυτή απόφαση ή να την αντικαθιστά με άλλη και να επικαλείται κατά τη δίκη αυτήν την τροποποίηση ή την αντικατάσταση για να στερήσει από τον αντίδικο τη δυνατότητα να εκτείνει τα αρχικά του αιτήματα και τους λόγους ακυρώσεως στη μεταγενέστερη απόφαση ή να αναπτύξει συμπληρωματικά αιτήματα και λόγους κατά της αποφάσεως αυτής (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 3ης Μαρτίου 1982, 14/81, Alpha Steel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1982, σ. 749, σκέψη 8, της 29ης Σεπτεμβρίου 1987, 351/85 και 360/85, Fabrique de fer de Charleroi και Dillinger Hüttenwerke κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 3639, σκέψη 11, και της 14ης Ιουλίου 1988, 103/85, Stahlwerke Peine-Salzgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 1988, σ. 4131, σκέψεις 11 και 12· απόφαση του Πρωτοδικείου της 3ης Φεβρουαρίου 2000, T-46/98 και T-151/98, CCRE κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-167, σκέψη 33).
- 73 Η νομολογία αυτή εφαρμόζεται, επίσης, στην περίπτωση κατά την οποία κανονισμός ο οποίος αφορά άμεσα και ατομικά έναν ιδιώτη αντικαθίσταται, διαρκούσης της εκκρεμοδικίας, με κανονισμό έχοντα το ίδιο αντικείμενο.

- 74 Δεδομένου ότι η περίπτωση αυτή αντιστοιχεί πλήρως στην παρούσα υπόθεση, πρέπει να γίνει δεκτό το αίτημα των προσφευγόντων να θεωρηθεί ότι με την προσφυγή τους διώκεται η ακύρωση του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον τους αφορά, και να παρασχεθεί στους διαδίκους η δυνατότητα να αναδιατυπώσουν τα αιτήματά τους, τους λόγους και τα επιχειρήματά τους λαμβάνοντας υπόψη το νέο αυτό στοιχείο.
- 75 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν, επίσης, ότι το αίτημά τους περί ακυρώσεως του κανονισμού 467/2001 έχει καταστεί πλέον άνευ αντικειμένου, λόγω της καταργήσεως του κανονισμού αυτού με τον προσβαλλόμενο κανονισμό (βλ., ανωτέρω, σκέψη 51). Συνεπώς, παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί του αιτήματος αυτού καθώς και, κατά συνέπεια, επί του αιτήματος ακυρώσεως του κανονισμού 2199/2001, το οποίο επίσης έχει καταστεί άνευ αντικειμένου.
- 76 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι παρέλκει απόφαση επί της προσφυγής καθόσον αυτή στρέφεται κατά της Επιτροπής. Εντούτοις, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, η αρχή της χρηστής απονομής της δικαιοσύνης και η επιταγή της οικονομίας της διαδικασίας, επί των οποίων στηρίζεται η παρατεθείσα στην ανωτέρω σκέψη 72 νομολογία, δικαιολογούν επίσης να ληφθούν υπόψη τα αιτήματα, οι αμυντικοί ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα της Επιτροπής, αναδιατυπωθέντα όπως εκτίθεται ανωτέρω στη σκέψη 74, χωρίς να απαιτείται να επιτραπεί εκ νέου επισήμως στο εν λόγω θεσμικό όργανο να μετάσχει στη διαδικασία, δυνάμει του άρθρου 115, παράγραφος 1, και του άρθρου 116, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας, ως παρεμβαίνουσα υπέρ των αιτημάτων του Συμβουλίου.
- 77 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω πρέπει να θεωρηθεί ότι στο εξής η παρούσα προσφυγή στρέφεται αποκλειστικώς κατά του Συμβουλίου, υποστηριζόμενου από την Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, και ότι έχει ως αποκλειστικό της αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως του προσβαλλομένου κανονισμού, καθόσον αυτός αφορά τους Yusuf και Al Barakaat.

Επί της ουσίας

- 78 Προς στήριξη των αιτημάτων τους οι προσφεύγοντες προβάλλουν τρεις λόγους ακυρώσεως που αντλούνται, ο πρώτος, από την αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό, ο δεύτερος, από την παράβαση του άρθρου 249 ΕΚ και, ο τρίτος, από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

1. *Επί του πρώτου λόγου, του αντιλούμενου από την αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό*

- 79 Ο λόγος αυτός χωρίζεται σε τρία σκέλη.

Επί του πρώτου σκέλους

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 80 Με την στρεφόμενη αρχικώς κατά του κανονισμού 467/2001 προσφυγή τους, οι προσφεύγοντες προέβαλλαν ότι τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, βάσει των οποίων εκδόθηκε ο εν λόγω κανονισμός, παρέχουν στο Συμβούλιο μόνον την αρμοδιότητα να λαμβάνει μέτρα έναντι τρίτων χωρών και όχι, όπως έπραξε εν προκειμένω, έναντι υπηκόων κράτους μέλους κατοικούντων στο εν λόγω κράτος μέλος.

- 81 Σχετικώς, οι προσφεύγοντες αντέκρουαν τον ισχυρισμό ότι τους επιβλήθηκαν κυρώσεις λόγω των σχέσεων τους με το καθεστώς των Ταλιμπάν στο Αφγανιστάν. Κατά την άποψή τους, λόγος των εναντίον τους κυρώσεων δεν είναι η ύπαρξη σχέσεων με το καθεστώς αυτό, αλλά η βούληση του Συμβουλίου Ασφαλείας να καταστείλει τη διεθνή τρομοκρατία, θεωρούμενη ως απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Οι προσφεύγοντες υπογράμμισαν, σχετικώς, ότι ο κατά την παράγραφο 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας πίνακας, στον οποίο περιελήφθησαν με απόφαση της επιτροπής κυρώσεων, της 9ης Νοεμβρίου 2001 (βλ., ανωτέρω, σκέψη 24), αφορούσε τον Οσάμα Μπιν Λάντεν και τα σχετιζόμενα με αυτόν άτομα ή οντότητες, παρά τους Ταλιμπάν.
- 82 Δεδομένου ότι οι επιβαλλόμενες από τα κοινοτικά όργανα κυρώσεις έπρεπε να είναι απολύτως αντίστοιχες εκείνων που επέβαλε το Συμβούλιο Ασφαλείας, οι προσφεύγοντες υποστήριζαν ότι ο κανονισμός 467/2001 δεν στρέφεται κατά τρίτης χώρας, αλλά κατά ατόμων, με σκοπό την καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας. Κατά την άποψή τους, δεν αποτελεί αρμοδιότητα της Κοινότητας η λήψη τέτοιων μέτρων, εν αντιθέσει προς τα μέτρα εμπορικού εμπάργκο κατά του Ιράκ που εξέτασε το Πρωτοδικείο στην απόφαση της 28ης Απριλίου 1998, T-184/95, Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 1998, σ. II-667).
- 83 Οι προσφεύγοντες υποστήριζαν, επίσης, ότι ερμηνεία των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ έχουσα ως αποτέλεσμα την αντιμετώπιση των κοινοτικών υπηκόων ως τρίτων χωρών αντιβαίνει προς την αρχή της νομιμότητας, όπως αυτή απορρέει από τα άρθρα 5 ΕΚ και 7 ΕΚ, καθώς και από την αρχή κατά την οποία η κοινοτική νομοθεσία πρέπει να είναι βεβαία και η εφαρμογή της δυνάμενη να προβλεφθεί από τους πολίτες (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 1987, 348/85, Δανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 5225).
- 84 Στις παρατηρήσεις τους επί των συνεπειών της καταργήσεως του κανονισμού 467/2001 και της αντικαταστάσεώς του με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, ο οποίος εκδόθηκε βάσει των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ, οι προσφεύγοντες προσθέτουν ότι το άρθρο 308 ΕΚ, εξεταζόμενο μεμονωμένως ή σε συνδυασμό με τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, δεν παρέχει, επίσης, στο Συμβούλιο την εξουσία επιβολής κυρώσεων, αμέσων ή εμμέσων, κατά πολιτών της Ενώσεως. Πράγματι, μια τέτοια εξουσία δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως σιωπηρή ή αναγκαία για την υλοποίηση ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, κατά την έννοια του άρθρου 308 ΕΚ.

Ειδικότερα, η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων των προσφευγόντων δεν έχει καμία σχέση με τον σκοπό της «αποτροπής στρεβλώσεως του ανταγωνισμού», στον οποίο αναφέρεται η τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλομένου κανονισμού.

85 Στις υπομνήματά τους αντικρούσεως και παρεμβάσεως, τα κοινοτικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστήριξαν, αφενός, ότι από το γράμμα των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ ουδόλως προκύπτει ότι αποκλείεται η επιβολή οικονομικών κυρώσεων έναντι ατόμων ή οργανώσεων εγκατεστημένων εντός της Κοινότητας, όταν σκοπός των μέτρων αυτών είναι η διακοπή ή ο περιορισμός, πλήρως ή εν μέρει, των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες. Πράγματι, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι πολίτες των κρατών μελών έχουν τη δυνατότητα, ατομικώς ή συλλογικώς, να παρέχουν κεφάλαια και πόρους σε τρίτες χώρες ή σε εντός αυτών ομάδες, ώστε μέτρα σκοπούνται στον έλεγχο των οικονομικών πόρων αυτών των πολιτών να έχουν ως αποτέλεσμα τη διακοπή ή τον περιορισμό των οικονομικών σχέσεων με τις εν λόγω τρίτες χώρες. Εξάλλου, τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα σιωπηρώς έχουν αναγνωρίσει τη νομιμότητα αυτής της πρακτικής [διάταξη του προέδρου του δευτέρου τμήματος του Πρωτοδικείου της 2ας Αυγούστου 2000, T-189/00 R, «Invest» Import und Export και Invest Commerce κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. II-2993, σκέψη 34, επιβεβαιωθείσα, κατόπιν αναιρέσεως, με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 13ης Νοεμβρίου 2000, C-317/00 P(R), «Invest» Import und Export και Invest Commerce κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-9541, σκέψεις 26 και 27].

86 Επίσης, οι εν λόγω διάδικοι αντέκρουσαν την άποψη των προσφευγόντων ότι δεν υφίσταται σχέση μεταξύ των μέτρων που προβλέπει ο κανονισμός 467/2001 και του Αφγανιστάν, υπογραμμίζοντας τις σχέσεις που υφίσταντο τότε μεταξύ Οσάμα Μπιν Λάντεν, Αλ Κάιντα και του καθεστώτος των Ταλιμπάν.

87 Εντούτοις, στο δικόγραφο ανταπαντήσεως και στις παρατηρήσεις του επί των συνεπειών της καταργήσεως του κανονισμού 467/2001 και της αντικαταστάσεώς του με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, το Συμβούλιο υπογράμμισε ότι ο δεύτερος κανονισμός εφαρμόζεται επί των τρομοκρατών και των τρομοκρατικών ομάδων γενικώς, χωρίς πλέον να απαιτείται σχέση με κάποια συγκεκριμένη χώρα ή έδαφος.

Η ρύθμιση αυτή αντανακλά τη διαφορά μεταξύ του ψηφίσματος 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας, το οποίο αφορούσε τους Ταλιμπάν και τα συνδεδεμένα με αυτό άτομα και οντότητες, και του ψηφίσματος 1390 (2002), το οποίο, κατόπιν της καταργήσεως του «Ισλαμικού Εμιράτου του Αφγανιστάν», δεν συνδέει, πλέον, τις κυρώσεις που προβλέπει με συγκεκριμένη χώρα ή έδαφος, αλλά αναφέρεται, επίσης, γενικώς σε τρομοκρατικές ομάδες και άτομα.

- 88 Στην πρώτη περίπτωση, το Συμβούλιο έκρινε ότι ο κανονισμός 467/2001 μπορούσε κάλλιστα να στηριχθεί στα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, καθόσον υφίστατο προφανής σχέση με το Αφγανιστάν. Δεδομένου ότι μια τέτοια σχέση δεν υφίστατο πλέον στο πλαίσιο του προσβαλλόμενου κανονισμού, το Συμβούλιο έκρινε ότι έπρεπε να συμπληρωθεί το νομικό του έρεισμα διά της προσθήκης του άρθρου 308 ΕΚ. Το Συμβούλιο υποστήριξε ότι η τροποποίηση αυτή της νομικής βάσεως του νέου κανονισμού καθιστά αβάσιμο το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου.
- 89 Απαντώντας σε γραπτή ερώτηση με την οποία το Πρωτοδικείο του ζήτησε να λάβει θέση, υπό το πρίσμα της γνωμοδοτήσεως 2/94 του Δικαστηρίου, της 28ης Μαρτίου 1996 (Συλλογή 1996, σ. I-1759, σκέψεις 29 και 30), επί της απόψεως που διατύπωσαν οι προσφεύγοντες και η οποία εκτέθηκε στη σκέψη 84, ειδικότερα δε να διευκρινίσει ποιους απορρέοντες από τη Συνθήκη ΕΚ σκοπούς της Κοινότητας επιδιώκει να υλοποιήσει με τις διατάξεις του προσβαλλομένου κανονισμού, το Συμβούλιο υπογράμμισε, ουσιαστικώς, ότι με τις διατάξεις αυτές επιδιώκεται η επιβολή οικονομικού και χρηματοπιστωτικού καταναγκασμού, που, κατά την άποψή του, συνιστά σκοπό της Συνθήκης ΕΚ.
- 90 Το Συμβούλιο υποστήριξε, σχετικώς, ότι οι σκοποί της Κοινότητας δεν είναι μόνον αυτοί που ορίζονται στο άρθρο 3 ΕΚ, αλλά απορρέουν επίσης και από ειδικότερες διατάξεις.
- 91 Μετά την αναθεώρηση με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ καθορίζουν την αποστολή και τη δράση της Κοινότητας στον τομέα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων και παρέχουν νομική βάση για τη ρητή μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στην Κοινότητα προς εκπλήρωση αυτής της

αποστολής. Οι αρμοδιότητες αυτές ρητώς συνδέονται και, στην πράξη, εξαρτώνται από την έκδοση πράξεως δυνάμει των διατάξεων της Συνθήκης ΕΕ περί κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας (ΚΕΠΠΑ). Ένας ακριβώς από τους σκοπούς της ΚΕΠΠΑ είναι, κατά το άρθρο 11, παράγραφος 1, τρίτη περίπτωση, ΕΕ, «η διατήρηση της ειρήνης και η ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας, σύμφωνα με τις αρχές του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών».

- 92 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η άσκηση οικονομικού και χρηματοπιστωτικού καταναγκασμού για πολιτικούς λόγους, όταν, κατά μείζονα λόγο, γίνεται στο πλαίσιο εφαρμογής δεσμευτικής αποφάσεως του Συμβουλίου Ασφαλείας, συνιστά ρητό και θεμιτό σκοπό της Συνθήκης ΕΚ, έστω κι αν ο σκοπός αυτός είναι περιθωριακός, συναρτώμενος εμμέσως με τους κυρίους σκοπούς της εν λόγω Συνθήκης, ιδίως εκείνους που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ΕΚ) και την εγκαθίδρυση συστήματος διασφαλίζοντος ανόθευτο ανταγωνισμό (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', ΕΚ), και συνδεόμενος με τη Συνθήκη ΕΕ.
- 93 Εν προκειμένω, το άρθρο 308 ΕΚ απετέλεσε ένα από τα ερείσματα του προσβαλλόμενου κανονισμού προς συμπλήρωση της νομικής βάσεως που παρείχαν τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, ώστε να καταστεί δυνατή η λήψη μέτρων όχι μόνον έναντι τρίτων χωρών, αλλά και έναντι ατόμων και μη κρατικών οντοτήτων μη αναγκαστικώς συνδεομένων με την κυβέρνηση ή το καθεστώς των εν λόγω χωρών, σε μια περίπτωση στην οποία η Συνθήκη ΕΚ δεν προβλέπει τις απαιτούμενες προς τούτο εξουσίες.
- 94 Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Κοινότητα προσαρμόστηκε στην εξέλιξη της διεθνούς πρακτικής, η οποία συνίσταται στο εξής στην επιβολή «έξυπνων κυρώσεων», στρεφόμενων κυρίως κατά ατόμων επικίνδυνων για τη διεθνή ασφάλεια, παρά κατά των αθώων πολιτών.
- 95 Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες επέλεξε, εν προκειμένω, ως νομική βάση το άρθρο 308 ΕΚ δεν διαφέρουν από εκείνες υπό τις οποίες χρησιμοποιήθηκε η διάταξη αυτή στο παρελθόν προς επίτευξη, στο

πλαίσιο της λειτουργίας της κοινής αγοράς, ενός από τους σκοπούς της Συνθήκης ΕΚ, όταν η εν λόγω Συνθήκη δεν προέβλεπε τις απαιτούμενες προς τούτο εξουσίες. Επικαλείται σχετικώς:

- στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, τη σειρά οδηγιών οι οποίες, βάσει του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 308 ΕΚ), ενίοτε και βάσει του άρθρου 100 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 94 ΕΚ), επεξέτειναν την αρχή της ισότητας αμοιβών μεταξύ ανδρών και γυναικών εργαζομένων, την οποία θέτει το άρθρο 119 της Συνθήκης ΕΚ (τα άρθρα 117 έως 120 της Συνθήκης ΕΚ αντικαταστάθηκαν με τα άρθρα 136 ΕΚ έως 143 ΕΚ), αναδεικνύοντας την αρχή αυτή σε γενική αρχή ισότητας αμοιβών σε όλους τους τομείς στους οποίους θα μπορούσαν ακόμα να υπάρχουν δυνητικώς δυσμενείς διακρίσεις, περιλαμβάνοντας στους ευεργετούμενους από την αρχή αυτή τους αυτοτελώς απασχολούμενους, ακόμα και στον γεωργικό τομέα, και, ιδίως, την οδηγία 76/207/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 9ης Φεβρουαρίου 1976, περί της εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισεως ανδρών και γυναικών, όσον αφορά την πρόσβαση σε απασχόληση, την επαγγελματική εκπαίδευση και προώθηση και τις συνθήκες εργασίας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/002, σ. 70)· την οδηγία 79/7/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1978, περί της προοδευτικής εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισεως μεταξύ ανδρών και γυναικών σε θέματα κοινωνικής ασφάλισεως (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/003, σ. 160)· την οδηγία 86/378/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986, για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης μεταξύ ανδρών και γυναικών στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (ΕΕ L 225, σ. 40) και την οδηγία 86/613/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισεως μεταξύ ανδρών και γυναικών που ασκούν ανεξάρτητη δραστηριότητα, συμπεριλαμβανομένης της γεωργικής, καθώς και για την προστασία της μητρότητας (ΕΕ L 359, σ. 56)·
- στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, τις πράξεις με τις οποίες, βάσει του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 51 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 42 ΕΚ), επεκτάθηκαν στους αυτοτελώς απασχολούμενους, στα μέλη των οικογενειών τους και στους φοιτητές τα δικαιώματα που αναγνωρίστηκαν υπέρ των μισθωτών που διακινούνται εντός της Κοινότητας και, ειδικότερα, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 1390/81 του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 1981, περί επέκτασης στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 «περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και στις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας» (ΕΕ L 143, σ. 1)·

— πλέον προσφάτως, τον κανονισμό (ΕΚ) 1035/97 του Συμβουλίου, της 2ας Ιουνίου 1997, για την ίδρυση Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου των Φαινομένων Ρατσισμού και Ξενοφοβίας (ΕΕ L 151, σ. 1), ο οποίος εκδόθηκε βάσει του άρθρου 213 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 284 ΕΚ) και του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ.

⁹⁶ Το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει τη νομιμότητα αυτής της πρακτικής (απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 1989, C-114/88, Delbar, Συλλογή 1989, σ. 4067).

⁹⁷ Ειδικότερα, ο κοινοτικός νομοθέτης έχει ήδη χρησιμοποιήσει, κατά το παρελθόν, τη νομική βάση του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ προς επιβολή κυρώσεων. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει, σχετικώς, ότι πριν από την προσθήκη στη Συνθήκη ΕΚ των άρθρων 301 ΕΚ και 60 ΕΚ, σειρά κανονισμών του Συμβουλίου περί επιβολής εμπορικών κυρώσεων στηρίχθηκαν στο άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 133 ΕΚ) [βλ., π.χ., τον κανονισμό (ΕΟΚ) 596/82 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 1982, περί τροποποιήσεως του καθεστώτος εισαγωγής ορισμένων προϊόντων καταγωγής ΕΣΣΔ (ΕΕ L 72, σ. 15)· τον κανονισμό (ΕΟΚ) 877/82 του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 1982, για την αναστολή εισαγωγών όλων των προϊόντων καταγωγής Αργεντινής (ΕΕ L 102, σ. 1) και τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3302/86 του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 1986, για την αναστολή των εισαγωγών χρυσών νομισμάτων από τη Νοτιοαφρικανική Δημοκρατία (ΕΕ L 305, σ. 11)]. Πάντως, στις περιπτώσεις που τα μέτρα αυτά έβαιναν πέραν του πεδίου εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής ή αφορούσαν φυσικά ή νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα εντός της Κοινότητας, στηρίχθηκαν επίσης επί του άρθρου 235 της Συνθήκης ΕΚ. Ειδικότερα, αυτό έγινε με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 3541/92 του Συμβουλίου, της 7ης Δεκεμβρίου 1992, για την απαγόρευση της ικανοποίησης των αιτήσεων του Ιράκ όσον αφορά συναλλαγές που επηρεάζονται από το ψήφισμα 661 (1990) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και από τα συναφή ψηφίσματα (ΕΕ L 361, σ. 1), κατά το άρθρο 2 του οποίου «απαγορεύεται η ικανοποίηση ή η λήψη οποιουδήποτε μέτρου προς ικανοποίηση αιτήματος που υποβάλλεται από [...] φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ενεργεί άμεσα ή έμμεσα, για λογαριασμό ή προς όφελος ενός ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων στο Ιράκ».

- 98 Απαντώντας στην ίδια γραπτή ερώτηση του Πρωτοδικείου, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η εφαρμογή των κυρώσεων που επέβαλε το Συμβούλιο Ασφαλείας θα μπορούσε, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει, να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ είτε στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής είτε στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς.
- 99 Εν προκειμένω, η Επιτροπή υποστηρίζει, επικαλούμενη την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλομένου κανονισμού, ότι τα συγκεκριμένα μέτρα ήταν αναγκαία για τη διασφάλιση της ενιαίας εφαρμογής και ερμηνείας των περιορισμών στις κινήσεις κεφαλαίων που επιβλήθηκαν σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, ώστε να διασφαλιστεί η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων εντός της Κοινότητας και να αποφευχθούν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.
- 100 Επιπροσθέτως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προάσπιση της διεθνούς ασφάλειας, τόσο εντός όσο και εκτός της Ενώσεως, πρέπει να θεωρηθεί ως εμπίπτουσα στο γενικό πλαίσιο των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ. Η Επιτροπή επικαλείται σχετικώς, αφενός, τα άρθρα 3 ΕΕ και 11 ΕΕ και, αφετέρου, το προοίμιο της Συνθήκης ΕΚ, όπου τα Συμβαλλόμενα Μέρη επιβεβαίωσαν «την αλληλεγγύη που συνδέει την Ευρώπη με τις υπερπόντιες χώρες [...] σύμφωνα με τις αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών», δηλώνοντας ότι είναι αποφασισμένα «να παγιώσουν [...] τη διαφύλαξη της ειρήνης και της ελευθερίας». Η Επιτροπή συνάγει εκ των διατάξεων αυτών την πρόταξη ενός «γενικού σκοπού της Κοινότητας να προασπίζεται την ειρήνη και την ασφάλεια», ιδιαίτερη έκφραση του οποίου συνιστούν τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, τα οποία επίσης αποτελούν, ειδικότερα, το έρεισμα της αρμοδιότητας της Κοινότητας να ρυθμίζει τις εσωτερικές και εξωτερικές κινήσεις κεφαλαίων.
- 101 Δεδομένου ότι οι διατάξεις του τίτλου ΙΙΙ, κεφάλαιο 4, της Συνθήκης ΕΚ περί κινήσεων κεφαλαίων δεν παρέχουν ειδική αρμοδιότητα στην Κοινότητα, χρησιμοποιήθηκε, εν προκειμένω, ως πρόσθετη νομική βάση το άρθρο 308 ΕΚ, ώστε να διασφαλιστεί η δυνατότητα της Κοινότητας να επιβάλει τους συγκεκριμένους περιορισμούς, ιδίως έναντι των ιδιωτών, σύμφωνα με την κοινή θέση που υιοθέτησε το Συμβούλιο.

- 102 Κατά την προφορική διαδικασία, το Ηνωμένο Βασίλειο διευκρίνισε ότι ο επιδιωκόμενος με την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού κοινοτικός σκοπός συνίσταται στην ενιαία εφαρμογή εντός της Κοινότητας υποχρεώσεων σχετικών με τους περιορισμούς της κινήσεως κεφαλαίων που επέβαλε στα κράτη μέλη το Συμβούλιο Ασφαλείας.
- 103 Το Ηνωμένο Βασίλειο υπογράμμισε ότι η δημιουργία μιας εσωτερικής αγοράς στον τομέα της κινήσεως κεφαλαίων συνιστά έναν από τους τασσόμενους με το άρθρο 3 ΕΚ σκοπούς της Κοινότητας. Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η ενιαία εφαρμογή όλων των περιορισμών στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων εντός της κοινής αγοράς συνιστά ουσιώδη πτυχή της δημιουργίας μιας εσωτερικής αγοράς.
- 104 Αν, αντιθέτως, η εφαρμογή των συγκεκριμένων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας δεν είχε αποτελέσει αντικείμενο λήψεως μέτρων ληφθέντων σε κοινοτικό επίπεδο, θα ανέκυπτε, κατά την άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου, ο κίνδυνος διαφοροποιήσεων μεταξύ των κρατών μελών κατά την εφαρμογή των μέτρων της δεσμεύσεως κεφαλαίων. Αν τα κράτη μέλη εφάρμοζαν τα ψηφίσματα αυτά μεμονωμένως θα ανέκυπταν αναπόφευκτα διαφορετικές ερμηνείες ως προς το περιεχόμενο των υποχρεώσεων και διαφοροποιήσεις στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών, με πιθανό αποτέλεσμα τη στρέβλωση του ανταγωνισμού.
- 105 Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει, επίσης, ότι μέτρα σκοπούντα στη δέσμευση κεφαλαίων ιδιωτών με σκοπό τη διακοπή των οικονομικών σχέσεων με τις διεθνείς τρομοκρατικές οργανώσεις και όχι με τρίτες χώρες δεν συνιστούν, προφανώς, διεύρυνση «του τομέα των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας πέραν του γενικού πλαισίου που προκύπτει από το σύνολο των διατάξεων της Συνθήκης», κατά την προαναφερθείσα στην ανωτέρω σκέψη 89 γνωμοδότηση 2/94. Από το πλαίσιο της Συνθήκης προκύπτει ότι η Κοινότητα είναι αρμόδια να λαμβάνει μέτρα προς ρύθμιση της κινήσεως κεφαλαίων, ειδικότερα δε μέτρα κατά των ιδιωτών. Επομένως, αν πράγματι τα μέτρα που σκοπούν στη ρύθμιση της κινήσεως ιδιωτικών κεφαλαίων με σκοπό τη διακοπή των οικονομικών σχέσεων με διεθνείς τρομοκρατικές οργανώσεις εμπίπτουν σε τομέα για τον οποίο η Συνθήκη ΕΚ δεν προβλέπει, ειδικώς προς τούτο, εξουσίες δράσεως των κοινοτικών οργάνων και αν, πράγματι,

για τη λήψη των μέτρων αυτών είναι αναγκαία η προσφυγή στο άρθρο 308 ΕΚ, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι τα μέτρα αυτά βαίνουν πέραν του γενικού πλαισίου της Συνθήκης.

- 106 Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι η χρησιμοποίηση του άρθρου 308 ΕΚ στην παρούσα υπόθεση δεν διαφέρει από τη χρησιμοποίηση της ίδιας διατάξεως στις περιπτώσεις στις οποίες, ιδίως στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής, το άρθρο αυτό εξυπηρέτησε την επίτευξη άλλων σκοπών της Κοινότητας, όταν η Συνθήκη δεν παρείχε ειδικώς προς τούτο νομική βάση (βλ., ανωτέρω, σκέψη 95).

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 107 Ο κανονισμός 467/2001 και ο προσβαλλόμενος κανονισμός στηρίχθηκαν επί μερικώς διαφορετικών νομικών ερεισμάτων: επί των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ ο πρώτος, επί των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ ο δεύτερος. Καίτοι τα αρχικά επιχειρήματα των προσφευγόντων, τα αναφερόμενα στην έλλειψη νομικής βάσεως του κανονισμού 467/2001, έχουν καταστεί άνευ αντικειμένου λόγω της καταργήσεώς του με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, εντούτοις το Πρωτοδικείο κρίνει επιβεβλημένο να εκτεθεί, αρχικώς, το σκεπτικό βάσει του οποίου κρίνει, εν πάση περιπτώσει, τους λόγους αυτούς ως αβάσιμους, δεδομένου ότι αυτό το σκεπτικό αποτελεί τη βάση της συλλογιστικής του κατά την εξέταση του ζητήματος της νομικής βάσεως του προσβαλλομένου κανονισμού.

— Επί της νομικής βάσεως του κανονισμού 467/2001

- 108 Ο κανονισμός 467/2001 στηρίχθηκε επί των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, διατάξεις οι οποίες παρέχουν στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να λαμβάνει τα απαιτούμενα επείγοντα μέτρα, ιδίως όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές, σε

περίπτωση που μια κοινή θέση ή κοινή δράση υιοθετηθείσα δυνάμει των διατάξεων της Συνθήκης ΕΕ περί ΚΕΠΠΑ προβλέπουν τη λήψη μέτρων εκ μέρους της Κοινότητας με σκοπό τη διακοπή ή τον περιορισμό, πλήρως ή εν μέρει, των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες.

- 109 Όπως, όμως, προκύπτει από το προοίμιό του, ο κανονισμός 467/2001 συντόνιζε τη δράση της Κοινότητας κατά τα προβλεπόμενα από την κοινή θέση 2001/154, η οποία υιοθετήθηκε στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ και η οποία εξέφραζε τη βούληση της Ενώσεως και των κρατών μελών της για τη λήψη κοινοτικών μέτρων προς εφαρμογήν εντός της Κοινότητας ορισμένων πτυχών των κυρώσεων που επέβαλε το Συμβούλιο Ασφαλείας στους Ταλιμπάν του Αφγανιστάν.
- 110 Εντούτοις, οι προσφεύγοντες υποστήριζαν, πρώτον, ότι τα μέτρα αυτά έπλητταν ιδιώτες, ιδίως μάλιστα υπηκόους κράτους μέλους, ενώ τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ παρέχουν στο Συμβούλιο μόνον την αρμοδιότητα να λαμβάνει μέτρα έναντι τρίτων χωρών· δεύτερον, ότι σκοπός των μέτρων αυτών δεν ήταν η διακοπή ή ο περιορισμός των οικονομικών σχέσεων με μία τρίτη χώρα, αλλά η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, η λήψη μέτρων κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν και, τρίτον, ότι, εν πάση περιπτώσει, τα μέτρα αυτά ήταν δυσανάλογα σε σχέση με τον τιθέμενο με τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ σκοπό.
- 111 Κανένα από τα επιχειρήματα αυτά δεν ευσταθεί.
- 112 Όσον αφορά, πρώτον, το είδος των μέτρων που δικαιούται να λάβει το Συμβούλιο, δυνάμει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι το γράμμα των διατάξεων αυτών ουδόλως αποκλείει τη δυνατότητα λήψεως περιοριστικών μέτρων που να πλήττουν απευθείας ιδιώτες ή οργανισμούς, είτε αυτοί είναι είτε δεν είναι εγκατεστημένοι εντός της Κοινότητας, εφόσον πράγματι σκοπός των μέτρων αυτών είναι η διακοπή ή ο περιορισμός, εν όλω ή εν μέρει, των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες.

- 113 Όπως ορθώς υπογράμμισε το Συμβούλιο, τα επίμαχα εν προκειμένω μέτρα εντάσσονται στην κατηγορία των «έξυπνων κυρώσεων» (smart sanctions) που άρχισε να εφαρμόζει ο ΟΗΕ κατά τη δεκαετία του 1990. Αυτού του είδους οι κυρώσεις αντικαθιστούν τα κλασσικά μέτρα του γενικού εμπορικού εμπάργκο κατά μιας χώρας με περισσότερο συγκεκριμένα και επιλεκτικά μέτρα, όπως οι οικονομικές ή χρηματοπιστωτικές κυρώσεις, η απαγόρευση ταξιδιών, το εμπάργκο όπλων ή ειδικών προϊόντων, ώστε να περιοριστούν οι επιπτώσεις επί του πληθυσμού της οικείας χώρας, ενώ παράλληλα να εξασφαλιστεί η επιβολή αποτελεσματικών κυρώσεων στο οικείο καθεστώς και τα ηγεγικά του στελέχη.
- 114 Η πρακτική των κοινοτικών οργάνων ακολούθησε την ίδια εξέλιξη καθόσον το Συμβούλιο διαδοχικώς έκρινε ότι τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ του παρέχουν τη δυνατότητα λήψης περιοριστικών μέτρων εις βάρος οντοτήτων ή προσώπων που ελέγχουν στην πράξη μέρος του εδάφους τρίτης χώρας [βλ., π.χ., τον κανονισμό (ΕΚ) 1705/98 του Συμβουλίου, της 28ης Ιουλίου 1998, όσον αφορά τη διακοπή ορισμένων οικονομικών σχέσεων με την Αγκόλα, προκειμένου να παρακινηθεί η «União Nacional para a Independência Total de Angola» (UNITA) να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της κατά την ειρηνευτική διαδικασία και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 2229/97 (ΕΕ L 215, σ. 1)], καθώς και εις βάρος οντοτήτων ή προσώπων που ελέγχουν στην πράξη τον κυβερνητικό μηχανισμό τρίτης χώρας και εις βάρος προσώπων και οντοτήτων που συμπράττουν με αυτούς και τους παρέχουν οικονομική στήριξη [βλ., π.χ. τον κανονισμό (ΕΚ) 1294/1999 του Συμβουλίου, της 15ης Ιουνίου 1999, σχετικά με το πάγωμα κεφαλαίων και την απαγόρευση επενδύσεων σε σχέση με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας (ΟΔΓ) και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) 1295/98 και (ΕΚ) 1607/98 (ΕΕ L 153, σ. 63), και τον κανονισμό (ΕΚ) 2488/2000 του Συμβουλίου, της 10ης Νοεμβρίου 2000, σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων όσον αφορά τον κ. Milosevic και τα πρόσωπα που συνδέονται με αυτόν και σχετικά με την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) 1294/1999 και (ΕΚ) 607/2000 και το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) 926/98 (ΕΕ L 287, σ. 19)]. Η εξέλιξη αυτή εναρμονίζεται πλήρως με τα μέτρα που προβλέπουν τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ.
- 115 Πράγματι, ακριβώς όπως οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κυρώσεις μπορούν, θεμιτώς, να στρέφονται ειδικώς κατά της ηγεσίας μιας τρίτης χώρας, αντί της χώρας αυτής ως σύνολο, μπορούν επίσης να στρέφονται, ασχέτως του σημείου στο οποίο βρίσκονται, κατά ατόμων και οντοτήτων που συνδέονται με την ηγεσία της τρίτης χώρας ή ελέγχονται αμέσως ή εμμέσως από αυτήν. Όπως ορθώς υπογράμμισε η

Επιτροπή, τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ δεν θα συνιστούσαν αποτελεσματικό μέτρο πίεσως κατά ηγετικών στελεχών που επηρεάζουν την πολιτική τρίτης χώρας αν η Κοινότητα δεν είχε τη δυνατότητα, ερειδόμενη επί των άρθρων αυτών να λάβει μέτρα εις βάρος ιδιωτών οι οποίοι, καίτοι δεν κατοικούν στη συγκεκριμένη τρίτη χώρα, έχουν επαρκείς δεσμούς με το καθεστώς κατά του οποίου στρέφονται οι κυρώσεις. Εξάλλου, όπως υπογράμμισε το Συμβούλιο, το γεγονός ότι ορισμένοι εκ των ιδιωτών αυτών έχουν την ιθαγένεια κράτους μέλους δεν ασκεί οποιαδήποτε επιρροή, καθόσον για να είναι αποτελεσματικές, στο πλαίσιο της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων, οι χρηματοπιστωτικές κυρώσεις δεν πρέπει να αφορούν μόνο τους υπηκόους της οικείας τρίτης χώρας.

116 Η ερμηνεία αυτή, η οποία δεν αντιβαίνει προς το γράμμα των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, δικαιολογείται τόσο για λόγους αποτελεσματικότητας όσο και για ανθρωπιστικούς λόγους.

117 Όσον αφορά, δεύτερον, τον επιδιωκόμενο με τον κανονισμό 467/2001 σκοπό, το Συμβούλιο υποστηρίζει, επικαλούμενο τα ψηφίσματα 1267 (1999) και 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας, την κοινή θέση 2001/154, καθώς και τις αιτιολογικές σκέψεις 1 και 2 του ως άνω κανονισμού, καθώς και τον ίδιο του τον τίτλο, ότι τα συγκεκριμένα μέτρα εστρέφοντο κυρίως κατά του καθεστώτος των Ταλιμπάν το οποίο, την περίοδο εκείνη, ήλεγχε στην πράξη το 80 % του εδάφους του Αφγανιστάν, αυτοαποκαλούμενο «Ισλαμικό Εμιράτο του Αφγανιστάν», καθώς και, παρεμπιπτόντως, κατά προσώπων και οντοτήτων τα οποία, μέσω οικονομικών ή χρηματοπιστωτικών πράξεων, βοηθούσαν το εν λόγω καθεστώς να παράσχει άσυλο και εκπαίδευση σε διεθνείς τρομοκράτες και τις οργανώσεις τους, ενεργώντας, στην πράξη, ως εκπρόσωποι αυτού του καθεστώτος ή ως στενώς συνδεδεμένα με αυτό.

118 Όσον αφορά την αιτίαση των προσφευγόντων ότι ο κανονισμός 467/2001 στρέφεται κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, και όχι κατά του καθεστώτος των Ταλιμπάν, το Συμβούλιο συμπληρωματικώς υπογράμμισε ότι ο Οσάμα Μπιν Λάντεν αποτελούσε, στην πράξη, τον επικεφαλής και τον «εγκέφαλο» του καθεστώτος των Ταλιμπάν και ότι αυτός κατείχε πράγματι την εξουσία στο Αφγανιστάν. Οι κοσμικοί και θρησκευτικοί τίτλοι του «Σείχη» (αρχηγού) και του «Εμίρη» (πρίγκιπα, ηγέτη, οδηγού), καθώς και η ιεραρχική θέση που κατείχε μεταξύ των λοιπών Ταλιμπάν θρησκευτικών αξιωματούχων, δεν επέτρεπαν αμφιβολίες.

Επίσης, ήδη προ της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, ο Οσάμα Μπιν Λάντεν είχε δώσει όρκο πίστωσης (Bay'a) δημιουργώντας επίσημο θρησκευτικό δεσμό μεταξύ του ιδίου και του θεοκρατικού καθεστώτος των Ταλιμπάν. Συνεπώς, βρισκόταν σε θέση όμοια με εκείνη του κ. Milošević και των μελών της Γιουγκοσλαβικής Κυβερνήσεως κατά την περίοδο των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων που επέβαλε το Συμβούλιο κατά της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γιουγκοσλαβίας (βλ., ανωτέρω, σκέψη 114). Όσον αφορά την Αλ Κάιντα, το Συμβούλιο επεσήμανε ότι ήταν παγκοίνως γνωστό ότι διατηρούσε πολλά στρατόπεδα εκπαιδεύσεως στο Αφγανιστάν και ότι χιλιάδες μελών της πολέμησαν στο πλευρό των Ταλιμπάν κατά την περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου 2001 και Ιανουαρίου 2002, κατά την επέμβαση της διεθνούς συμμαχίας.

119 Παρέλκει η αμφισβήτηση αυτών των επιχειρημάτων, ως προς τα οποία υφίσταται, στο πλαίσιο της διεθνούς κοινότητας, ευρεία συναίνεση, την οποία υποδηλώνουν, μεταξύ άλλων, τα ομόφωνα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, το περιεχόμενο των οποίων δεν αντέκρουσαν ειδικώς οι προσφεύγοντες, αλλά ούτε και αμφισβήτησαν.

120 Ειδικότερα, κύριος σκοπός των συγκεκριμένων κυρώσεων ήταν να αποτραπεί το ενδεχόμενο χρηματοπιστωτικής υποστηρίξεως του καθεστώτος των Ταλιμπάν, ανεξαρτήτως πηγής, όπως προκύπτει από την παράγραφο 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999). Οι κυρώσεις αυτές θα μπορούσαν να παρακαμφθούν αν δεν επιβάλλονταν, επίσης, εις βάρος ιδιωτών θεωρουμένων ως υποστηρικτών αυτού του καθεστώτος. Όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ του πρώην καθεστώτος των Ταλιμπάν και του Οσάμα Μπιν Λάντεν, το Συμβούλιο Ασφαλείας έκρινε ότι αυτός απήλαυε, κατά την κρίσιμη περίοδο, τόσο καθοριστικής βοήθειας εκ μέρους αυτού του καθεστώτος ώστε να μπορεί να θεωρηθεί ως μέρος αυτού του καθεστώτος. Για τον λόγο αυτό, στη δέκατη αιτιολογική σκέψη του ψηφίσματος 1333 (2000), το Συμβούλιο Ασφαλείας διαπιστώνει μετά λύπης ότι οι Ταλιμπάν εξακολουθούν να παρέχουν άσυλο στον Οσάμα Μπιν Λάντεν και να του παρέχουν τη δυνατότητα, στον ίδιο και τους συνεργάτες του, να διευθύνουν δίκτυο στρατοπέδων εκπαιδεύσεως στο ελεγχόμενο από αυτούς έδαφος και να χρησιμοποιούν το Αφγανιστάν ως βάση για διεθνείς τρομοκρατικές επιθέσεις. Επιπροσθέτως, στην έβδομη αιτιολογική σκέψη του ψηφίσματός του 1333 (2000), το Συμβούλιο Ασφαλείας επανέλαβε την πεποίθησή του ότι η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας αποτελεί ουσιώδη προϋπόθεση για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

- 121 Συνεπώς, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, σκοπός των συγκεκριμένων μέτρων ήταν πράγματι η διακοπή ή ο περιορισμός των οικονομικών σχέσεων με μια τρίτη χώρα, στο πλαίσιο της προσπάθειας της διεθνούς κοινότητας να καταστείλει τη διεθνή τρομοκρατία και, ειδικότερα, να λάβει μέτρα κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν και του δικτύου Αλ Κάιντα.
- 122 Όσον αφορά, τρίτον, την αναλογικότητα των συγκεκριμένων μέτρων αυτή πρέπει να κριθεί υπό το πρίσμα του σκοπού του κανονισμού 467/2001. Όπως υπογραμμίστηκε ανωτέρω, η επιβολή «έξυπνων» κυρώσεων σκοπεί, κυρίως, στην άσκηση αποτελεσματικής πίεσεως κατά των ηγετικών στελεχών της τρίτης χώρας, ενώ παράλληλα επιδιώκεται ο κατά το δυνατόν περιορισμός των επιπτώσεων των μέτρων αυτών επί του πληθυσμού της χώρας αυτής, μέσω του περιορισμού του προσωπικού πεδίου εφαρμογής τους σε ορισμένα ονομαστικώς προσδιοριζόμενα άτομα. Εν προκειμένω, με τον κανονισμό 467/2001 επιδιώκεται η ενίσχυση της ασκουμένης κατά του καθεστώτος των Ταλιμπάν πίεσεως, διά της δεσμεύσεως των κεφαλαίων και των λοιπών χρηματοπιστωτικών δυνατοτήτων του Οσάμα Μπιν Λάντεν και των συνδεομένων με αυτόν ατόμων και οντοτήτων, όπως ονομαστικώς προσδιορίστηκαν από την επιτροπή κυρώσεων. Τέτοιου είδους μέτρα είναι σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, κατά την οποία οι κυρώσεις δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια εκείνου που κρίνεται κατάλληλο και αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού της κοινοτικής ρυθμίσεως στην οποία εντάσσονται τα μέτρα αυτά.
- 123 Αντιθέτως, το γεγονός ότι τα μέτρα αυτά αφορούσαν, επίσης, χρηματοπιστωτικές πράξεις στερούμενες διασυννοριακού στοιχείου στερείται σημασίας. Εφόσον θεμιτός σκοπός των μέτρων αυτών είναι η αποκοπή των πηγών χρηματοδότησεως των Ταλιμπάν και της διεθνούς τρομοκρατίας που υποκινείται από το έδαφος του Αφγανιστάν, θα έπρεπε αναγκαστικώς να περιλάβουν τόσο τις διεθνείς χρηματοπιστωτικές πράξεις όσο και τις καθαρώς εσωτερικές, εφόσον τόσο οι μεν όσο και οι δε θα μπορούσαν να συμβάλουν σε μια τέτοια χρηματοδότηση, λαμβανομένης, ιδίως, υπόψη της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων και των κεφαλαίων και της αδιαφάνειας των διεθνών χρηματοπιστωτικών κυκλωμάτων.
- 124 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγοντες, το Συμβούλιο είχε πράγματι αρμοδιότητα να εκδώσει τον κανονισμό 467/2001 ερειδόμενο επί των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ.

— Επί της νομικής βάσεως του προσβαλλομένου κανονισμού

- 125 Αντιθέτως προς τον κανονισμό 467/2001, ο προσβαλλόμενος κανονισμός έχει ως νομική βάση όχι μόνο τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, αλλά, επίσης, το άρθρο 308 ΕΚ. Το στοιχείο αυτό εκφράζει την εξέλιξη της διεθνούς καταστάσεως στο πλαίσιο της οποίας διαδοχικώς επιβλήθηκαν κυρώσεις από το Συμβούλιο Ασφαλείας και εφαρμόστηκαν από την Κοινότητα.
- 126 Το ψήφισμα 1333 (2000) του Συμβουλίου Ασφαλείας, το οποίο υιοθετήθηκε στο πλαίσιο των μέτρων που ελήφθησαν προς καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας, εκτιμωμένης ως ουσιώδους προϋποθέσεως για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας (βλ. την έβδομη αιτιολογική σκέψη αυτού του ψηφίσματος), ρητώς αναφερόταν στο καθεστώς των Ταλιμπάν οι οποίοι τότε ήλεγχαν το μεγαλύτερο μέρος του εδάφους του Αφγανιστάν και παρείχαν καταφύγιο και επικουρία στον Οσάμα Μπιν Λάντεν και τους εταίρους του.
- 127 Όπως τονίστηκε ανωτέρω, λαμβάνοντας ακριβώς υπόψη τον σαφή αυτόν σύνδεσμο με το έδαφος και το καθεστώς μιας τρίτης χώρας το Συμβούλιο έκρινε ότι ο κανονισμός 467/2001 θα μπορούσε να έχει ως νομική βάση τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ.
- 128 Αντιθέτως, το ψήφισμα 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδόθηκε, στις 16 Ιανουαρίου 2002, μετά την πτώση αυτού του καθεστώτος, κατόπιν της ενόπλου επεμβάσεως στο Αφγανιστάν της διεθνούς συμμαχίας, η οποία άρχισε τον Οκτώβριο 2001. Συνεπώς, καίτοι ρητώς αναφέρει τους Ταλιμπάν, δεν στρέφεται πλέον κατά του καταρρεύσαντος καθεστώτος τους, αλλά απευθείας κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, του δικτύου Αλ Κάιντα και των προσώπων και οντοτήτων που τους στηρίζουν.

- 129 Η έλλειψη οιασδήποτε σχέσεως μεταξύ των επιβλητέων βάσει αυτού του ψηφίσματος κυρώσεων και της επικράτειας ή των ηγετικών στελεχών τρίτης χώρας, η οποία είχε ήδη υπογραμμιστεί στο σημείο 2 της αιτιολογικής εκθέσεως που συνόδευε την πρόταση κανονισμού που υπέβαλε η Επιτροπή στο Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 2002, κατόπιν της οποίας εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός [έγγραφο COM(2002) 117 τελικό], έτυχε της πλήρους παραδοχής του Συμβουλίου στα σημεία 4 και 5 του υπομνήματός του ανταπαντήσεως.
- 130 Ελλείπει αυτού του συνδέσμου, το Συμβούλιο και η Επιτροπή έκριναν ότι τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ δεν συνιστούν, αυτά καθεαυτά, επαρκή νομική βάση για την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού. Η άποψη αυτή πρέπει να κριθεί βάσιμη.
- 131 Πράγματι, το άρθρο 60, παράγραφος 1, ΕΚ ορίζει ότι το Συμβούλιο, σύμφωνα με την προβλεπόμενη από το άρθρο 301 ΕΚ διαδικασία, μπορεί να λαμβάνει τα αναγκαία επείγοντα μέτρα «έναντι των οικείων τρίτων χωρών» όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές. Το άρθρο 301 ΕΚ ρητώς προβλέπει τη δυνατότητα της Κοινότητας να λαμβάνει μέτρα σκοπούντα στη μερική ή ολοκληρωτική μείωση ή διακοπή των οικονομικών σχέσεων με «μία ή περισσότερες τρίτες χώρες».
- 132 Επιπλέον, το γεγονός ότι οι διατάξεις αυτές επιτρέπουν την επιβολή «έξυπνων κυρώσεων» εις βάρος ατόμων ή οντοτήτων που συνδέονται με ηγετικά στελέχη τρίτης χώρας ή ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτά (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 115 και 116) δεν δικαιολογεί μέτρα κατά των εν λόγω ατόμων και οντοτήτων μετά την κατάργηση του αντίστοιχου καθεστώτος της τρίτης χώρας. Πράγματι, σε μια τέτοια περίπτωση, δεν υφίσταται επαρκής σύνδεσμος μεταξύ αυτών των ατόμων ή οντοτήτων και της τρίτης χώρας.
- 133 Επομένως, εν πάση περιπτώσει, τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ δεν συνιστούν, αφ' εαυτών, επαρκή νομική βάση επί της οποίας θα μπορούσε να στηριχτεί ο προσβαλλόμενος κανονισμός.

- 134 Επιπροσθέτως, αντιθέτως προς την άποψη που διατύπωσε η Επιτροπή στην πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου βάσει της οποίας εκδόθηκε ο προσβαλλόμενος κανονισμός (βλ., ανωτέρω, σκέψη 129), το Συμβούλιο έκρινε ότι το άρθρο 308 ΕΚ επίσης δεν συνιστά, αφ' εαυτού, επαρκή νομική βάση προς έκδοση του εν λόγω κανονισμού. Η άποψη αυτή, επίσης, πρέπει να θεωρηθεί ότι ευσταθεί.
- 135 Επιβάλλεται, σχετικώς, να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Μαρτίου 1987, 45/86, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 1493, σκέψη 13), από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 308 ΕΚ προκύπτει ότι η χρησιμοποίησή του ως νομικής βάσεως για την έκδοση μιας πράξεως δικαιολογείται μόνον όταν καμία άλλη διάταξη της Συνθήκης δεν παρέχει στα κοινοτικά όργανα την αναγκαία αρμοδιότητα για την έκδοση της πράξεως αυτής. Σε μια τέτοια περίπτωση, το άρθρο 308 ΕΚ παρέχει στα κοινοτικά όργανα τη δυνατότητα λήψεως μέτρων προς επίτευξη των σκοπών της Κοινότητας, παρά την έλλειψη διατάξεως παρέχουσας την αναγκαία προς τούτο αρμοδιότητα.
- 136 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ, δεν αμφισβητείται ότι ουδεμία διάταξη της Συνθήκης ΕΚ προβλέπει τη λήψη μέτρων, όπως αυτά που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, σκοπούντων στην καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, στην επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος ατόμων ή οντοτήτων κατά των οποίων υπάρχουν υπόνοιες ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας, χωρίς να υφίσταται κάποιος σύνδεσμος με το έδαφος ή το καθεστώς της τρίτης χώρας. Συνεπώς, η πρώτη αυτή προϋπόθεση συντρέχει εν προκειμένω.
- 137 Όσον αφορά τη δεύτερη προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ, σύμφωνα με την παρατεθείσα στη ανωτέρω σκέψη 135 νομολογία, πρέπει, προκειμένου να κριθεί ότι συντρέχει η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, η επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος ατόμων και οντοτήτων κατά των οποίων υπάρχει η υπόνοια ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότησή της, να μπορούν να συνδεθούν με έναν από τους κατά τη Συνθήκη σκοπούς της Κοινότητας.

- 138 Στην παρούσα περίπτωση, το προοίμιο του προσβαλλομένου κανονισμού είναι ιδιαίτερα λακωνικό ως προς το ζήτημα αυτό. Το Συμβούλιο, στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, τονίζει, απλώς, ότι τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν κατ' εφαρμογήν του ψηφίσματος 1390 (2002) και της κοινής θέσεως 2002/402 «καλύπτονται από τη Συνθήκη» και ότι επιβάλλεται η θέσπιση κοινοτικών κανόνων «προς αποτροπήν, ιδίως, στρεβλώσεως του ανταγωνισμού».
- 139 Ως προς το λογικό σφάλμα του «αιτείσθαι το εν αρχή», που εμπεριέχει ο ισχυρισμός «καλύπτονται από τη Συνθήκη», επιβάλλεται, εξ αντιδιαστολής και εκ προοιμίου, να τονιστεί ότι με τα συγκεκριμένα μέτρα δεν μπορεί να επιτευχθεί κανένας από τους σκοπούς της Συνθήκης που ρητώς εκτίθενται στα άρθρα 2 ΕΚ και 3 ΕΚ.
- 140 Ειδικότερα, αντιθέτως προς τα μέτρα που προβλέπει ο κανονισμός 3541/92 εις βάρος ορισμένων φυσικών ή νομικών προσώπων εγκατεστημένων εντός της Κοινότητας, τον οποίο επικαλέστηκε το Συμβούλιο προς στήριξη της απόψεώς του (βλ., ανωτέρω, σκέψη 97), η λήψη των μέτρων που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν δικαιολογείται για την επίτευξη του σκοπού της εγκαθιδρύσεως κοινής εμπορικής πολιτικής (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΕΚ), ως προς την οποία έχει κριθεί ότι η Κοινότητα έχει την εξουσία λήψεως μέτρων εμπορικού εμπάργκο δυνάμει του άρθρου 133 ΕΚ, ενώ, εν προκειμένω, δεν τίθεται ζήτημα εμπορικών σχέσεων της Κοινότητας με τρίτη χώρα.
- 141 Όσον αφορά τον σκοπό της εγκαθιδρύσεως καθεστώτος διασφαλίζοντος ανόθευτο ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', ΕΚ), δεν κρίνεται πειστικός ο ισχυρισμός ότι συντρέχει κίνδυνος στρεβλώσεως του ανταγωνισμού, στην αποτροπή του οποίου σκοπεί ο προσβαλλόμενος κανονισμός, κατά τα δηλούμενα στο προοίμιό του.
- 142 Οι κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης ΕΚ έχουν ως αποδέκτες τους τις επιχειρήσεις και τα κράτη μέλη όταν ανατρέπουν τους ίσους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων (βλ., όσον αφορά το άρθρο 87 ΕΚ, απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Ιουλίου 1974, 173/73, Ιταλία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 351, σκέψη 26, και, όσον αφορά το άρθρο 81 ΕΚ, απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 1984, 170/83, Hydrotherm, Συλλογή 1984, σ. 2999, σκέψη 11).

- 143 Στην παρούσα όμως περίπτωση, αφενός, δεν προβάλλεται ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός αφορά, ως επιχειρήσεις, τα άτομα και τις οντότητες στα οποία αναφέρεται, κατά την έννοια των κανόνων της Συνθήκης ΕΚ περί ανταγωνισμού.
- 144 Αφετέρου, δεν προβλήθηκε καμία εξήγηση ως προς τους λόγους για του οποίους θα μπορούσε να επηρεασθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων από την εφαρμογή, σε επίπεδο Κοινότητας ή κρατών μελών, ειδικών περιοριστικών μέτρων επιβληθέντων εις βάρος ορισμένων προσώπων και οντοτήτων με το ψήφισμα 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 145 Οι ανωτέρω σκέψεις δεν ανατρέπονται από την υποστηριχθείσα από την Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο στα γραπτά υπομνήματά τους σχέση μεταξύ του επιδιωκόμενου με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', ΕΚ σκοπού και του σκοπού της εγκαθιδρύσεως εσωτερικής αγοράς χαρακτηριστικό της οποίας αποτελεί, μεταξύ άλλων, η άρση των μεταξύ κρατών μελών κωλυμάτων στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων (άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο γ', ΕΚ) (βλ., ιδίως, τις ανωτέρω σκέψεις 99 και 102 έως 104).
- 146 Επιβάλλεται σχετικώς να τονιστεί ότι η Κοινότητα δεν έχει καμία ρητή αρμοδιότητα να επιβάλλει περιορισμούς στις κινήσεις κεφαλαίων και στις πληρωμές. Αντιθέτως, κατά το άρθρο 58 ΕΚ τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν μέτρα που έχουν ένα τέτοιο αποτέλεσμα, εφόσον αυτό ήταν και παραμένει δικαιολογημένο για την επίτευξη των σκοπών αυτού του άρθρου και, ιδίως, για λόγους συνδεδεμένους με τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια (βλ., κατ' αναλογία με το άρθρο 30 ΕΚ, απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Οκτωβρίου 1991, C-367/89, Richardt, Συλλογή 1991, σ. I-4621, σκέψη 19, καθώς και την παρατιθέμενη σ' αυτή νομολογία). Δεδομένου ότι η έννοια της δημόσιας ασφάλειας καλύπτει τόσο την εσωτερική όσο και την εξωτερική ασφάλεια του κράτους, τα κράτη μέλη έχουν, καταρχήν, το δικαίωμα να λαμβάνουν, δυνάμει του άρθρου 58, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΕΚ, μέτρα όπως αυτά που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός. Εφόσον τα μέτρα αυτά είναι σύμφωνα με το άρθρο 58, παράγραφος 3, ΕΚ και δεν βαίνουν πέραν του απαιτούμενου για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρου, είναι σύμφωνα με το καθεστώς της ελεύθερης κυκλοφορίας κεφαλαίων και πληρωμών και με το καθεστώς του ελεύθερου ανταγωνισμού που προβλέπει η Συνθήκη ΕΚ.

- 147 Πρέπει να προστεθεί ότι αν η απλή διαπίστωση περί κινδύνου διαφοροποιήσεως των εθνικών κανονιστικών ρυθμίσεων και περί ενός αορίστου κινδύνου δημιουργίας κωλυμάτων στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό αρκούσε να δικαιολογήσει τη χρησιμοποίηση του άρθρου 308 ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ζ', ΕΚ, ως νομικής βάσεως ενός κανονισμού, τότε όχι μόνον οι διατάξεις του κεφαλαίου 3 του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΚ, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών, θα εστερούντο πρακτικής αποτελεσματικότητας, αλλά και ο δικαστικός έλεγχος τηρήσεως της νομικής βάσεως θα εστερείτο οποιασδήποτε αποτελεσματικότητας. Επομένως, ο κοινοτικός δικαστής δεν θα είχε τη δυνατότητα να εκπληρώσει την κατά το άρθρο 220 ΕΚ αποστολή του να διασφαλίζει την τήρηση του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή της Συνθήκης (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, αναφορικά με το άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΚ, νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 95 ΕΚ, απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Οκτωβρίου 2000, C-376/98, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2000, σ. I-8419, σκέψεις 84, 85 και 106 έως 108, καθώς και την παρατιθέμενη σ' αυτή νομολογία).
- 148 Εν πάση περιπτώσει, από τα στοιχεία εκτιμήσεως που έχει υπόψη του το Πρωτοδικείο δεν προκύπτει ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός συμβάλλει πράγματι στην αποτροπή του κινδύνου δημιουργίας κωλυμάτων στην ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων ή του κινδύνου προκλήσεως σοβαρών στρεβλώσεων στον ανταγωνισμό.
- 149 Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν η Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο, η εκ μέρους των κρατών μελών εφαρμογή των συγκεκριμένων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, αντί της Κοινότητας, δεν θα συνεπαγόταν εύλογο και σοβαρό κίνδυνο διαφοροποιήσεων κατά την εφαρμογή της δεσμεύσεως κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών. Πράγματι, αφενός, τα εν λόγω ψηφίσματα περιέχουν σαφείς, ακριβείς και λεπτομερείς ορισμούς και επιταγές, που στην πράξη δεν αφήνουν περιθώρια ερμηνείας. Αφετέρου, η σημασία των μέτρων που απαιτούνται για την εφαρμογή τους δεν είναι τέτοια ώστε να παρίσταται πιθανός ένας τέτοιος κίνδυνος.
- 150 Συνεπώς, η επίτευξη των σκοπών του άρθρου 3, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ζ', ΕΚ δεν δικαιολογεί, εν προκειμένω, τη λήψη των επίμαχων μέτρων.

- 151 Επιπροσθέτως, τα διάφορα παραδείγματα προσφυγής στη συμπληρωματική νομική βάση του άρθρου 308 ΕΚ που επικαλέστηκε το Συμβούλιο (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 95 και 97) είναι αλυσιτελή για την παρούσα υπόθεση. Αφενός, πράγματι, από τα παραδείγματα αυτά δεν προκύπτει ότι δεν συνέτρεχαν στις αντίστοιχες περιπτώσεις οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 308 ΕΚ, ειδικότερα εκείνη που αφορά την επίτευξη σκοπού της Κοινότητας. Αφετέρου, οι νομικές πράξεις που αφορούσαν τα εν λόγω παραδείγματα δεν αμφισβητήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, ιδίως στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση *Delbar*, προαναφερθείσα στη σκέψη 96. Εν πάση περιπτώσει, κατά πάγια νομολογία, η απλή πρακτική του Συμβουλίου δεν δημιουργεί παρέκκλιση από τους κανόνες της Συνθήκης και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να δημιουργήσει προηγούμενο δεσμευτικό για τα κοινοτικά όργανα όσον αφορά το ορθό νομικό έρεισμα (απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 68/86, *Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου*, Συλλογή 1988, σ. 855, σκέψη 24, και γνωμοδότηση του Δικαστηρίου 1/94 της 15ης Νοεμβρίου 1994, Συλλογή 1994, σ. I-5267, σκέψη 52).
- 152 Εξ όλων των ανωτέρω προκύπτει ότι η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και, ειδικότερα, η επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η δέσμευση κεφαλαίων, εις βάρος ατόμων και οντοτήτων για τις οποίες υπάρχει η υπόνοια ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας δεν συναρτάται με κανέναν από τους σκοπούς που ρητώς τάσσουν στην Κοινότητα τα άρθρα 2 ΕΚ και 3 ΕΚ.
- 153 Πέραν των σκοπών της Συνθήκης που ρητώς τίθενται με τα άρθρα 2 ΕΚ και 3 ΕΚ, η Επιτροπή επικαλέστηκε, στα γραπτά υπομνήματά της, έναν γενικότερο σκοπό της Κοινότητας ο οποίος θα μπορούσε, εν προκειμένω, να δικαιολογήσει την προσφυγή στη νομική βάση του άρθρου 308 ΕΚ. Ειδικότερα, η Επιτροπή από το προοίμιο της Συνθήκης ΕΚ συνάγει «έναν γενικότερο σκοπό της Κοινότητας να προασπίζεται τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια» (βλ., ανωτέρω, σκέψη 100). Η άποψη αυτή δεν ευσταθεί.
- 154 Πράγματι, αντιθέτως προς όσα υποστήριξε η Επιτροπή, ουδόλως προκύπτει από το προοίμιο της Συνθήκης ΕΚ ότι δι' αυτής επιδιώκεται η επίτευξη του ευρύτερου σκοπού της προασπίσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Καίτοι πρωταρχικός σκοπός της εν λόγω Συνθήκης είναι, αναμφισβήτητα, ο τερματισμός των

συγκρούσεων του παρελθόντος μεταξύ των ευρωπαϊκών λαών, διά της επιδιώξεως μιας «διαρκώς στενότερης ενώσεως» αυτών, εντούτοις ουδόλως προβλέπει κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας. Ο τομέας αυτός εντάσσεται αποκλειστικώς στους σκοπούς της Συνθήκης ΕΕ, η οποία, όπως τονίζεται στο προοίμιό της, συνιστά «ένα νέο στάδιο της διαδικασίας προς την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση που άρχισε με τη δημιουργία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων».

155 Καίτοι μπορεί να υποστηριχθεί ότι ο σκοπός αυτός της Ενώσεως πρέπει να διαπνέει τη δράση που αναπτύσσει η Κοινότητα στον τομέα των αρμοδιοτήτων της, όπως στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής, εντούτοις δεν συνιστά επαρκή νομική βάση για τη λήψη μέτρων δυνάμει του άρθρου 308 ΕΚ, ιδίως σε τομείς στους οποίους οι κοινοτικές αρμοδιότητες είναι περιθωριακές και περιοριστικώς απαρτιζόμενες από τη Συνθήκη.

156 Τέλος, δεν είναι προφανώς δυνατόν να ερμηνευτεί το άρθρο 308 ΕΚ υπό την έννοια ότι παρέχει γενικώς στα κοινοτικά όργανα τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ως έρεισμα αυτή τη διάταξη προς υλοποίηση των σκοπών της Συνθήκης ΕΕ. Ειδικότερα, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι η συνύπαρξη της Ενώσεως και της Κοινότητας ως ολοκληρωμένες μεν, αλλά διακριτές έννομες τάξεις, καθώς και η στηριζόμενη σε χωριστούς πυλώνες συνταγματική διάρθρωση, που κατά τη βούληση των συντακτών των Συνθηκών ισχύει σήμερα, δεν επιτρέπουν ούτε στα θεσμικά όργανα ούτε στα κράτη μέλη να στηρίζονται στη «ρήτρα ευελιξίας» του άρθρου 308 ΕΚ προς κάλυψη της ελλείψεως της απαιτούμενης κοινοτικής αρμοδιότητας για την επίτευξη ενός από τους σκοπούς της Ενώσεως. Διαφορετική απόφαση θα είχε, τελικώς, ως αποτέλεσμα να καταστήσει δυνατή τη χρησιμοποίηση της διατάξεως αυτής ως ερείσματος για τη λήψη του συνόλου των μέτρων που εμπίπτουν στον τομέα της ΚΕΠΠΑ και στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας σε ποινικές υποθέσεις (JAI), έτσι ώστε η Κοινότητα να έχει πάντοτε τη δυνατότητα δράσεως προς επίτευξη των σκοπών αυτών των πολιτικών. Σε μια τέτοια περίπτωση, σειρά διατάξεων της Συνθήκης ΕΕ θα έμενε άνευ πεδίου εφαρμογής, ακριβώς όπως δεν θα είχε νόημα η σύσταση ειδικών οργάνων για την ΚΕΠΠΑ (κοινές στρατηγικές, κοινές δράσεις, κοινές θέσεις) και για τη JAI (κοινές θέσεις, αποφάσεις, αποφάσεις-πλαίσιο).

157 Επιβάλλεται, συνεπώς, το συμπέρασμα ότι, όπως τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ χωριστά, το άρθρο 308 ΕΚ, επίσης, μεμονωμένως δεν συνιστά επαρκή νομική βάση ικανή να στηρίξει τον προσβαλλόμενο κανονισμό.

- 158 Εντούτοις, τόσο στις αιτιολογικές σκέψεις του προσβαλλόμενου κανονισμού όσο και στα γραπτά υπομνήματά του, το Συμβούλιο υποστήριξε ότι το άρθρο 308 ΕΚ, από κοινού με τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, του παρέχει την εξουσία θεσπίσεως κοινοτικού κανονισμού σκοπούντος στην περιστολή των δυνατοτήτων χρηματοδοτήσεως της διεθνούς τρομοκρατίας, επιδιωκόμενη από την Ένωση και τα κράτη μέλη της στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, διά της επιβολής χρηματοπιστωτικών κυρώσεων εις βάρος ιδιωτών, χωρίς να απαιτείται να αποδειχθεί η ύπαρξη δεσμού με το έδαφος ή το καθεστώς μιας τρίτης χώρας. Οι σκέψεις αυτές ευσταθούν.
- 159 Πράγματι, στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ειδική δίοδος επικοινωνίας που δημιουργήθηκε, κατά την απορρέουσα από τη Συνθήκη του Μάαστριχτ αναθεώρηση, μεταξύ εκείνων των δράσεων της Κοινότητας που συνίστανται στην επιβολή οικονομικών κυρώσεων δυνάμει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ και των σκοπών της Συνθήκης ΕΕ στον τομέα των εξωτερικών σχέσεων.
- 160 Πράγματι, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ συνιστούν εντελώς ιδιαίτερες διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, καθόσον ρητώς αφορούν την περίπτωση κατά την οποία είναι δυνατόν να απαιτηθεί δράση της Κοινότητας για την επίτευξη όχι ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, όπως αυτοί απορρέουν από τη Συνθήκη ΕΚ, αλλά ενός από τους σκοπούς που ειδικώς τάσσει στην Ένωση το άρθρο 2 ΕΕ, δηλαδή την εφαρμογή μιας κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας.
- 161 Συνεπώς, στο πλαίσιο των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, η δράση της Κοινότητας αποτελεί, στην πράξη, δράση της Ενώσεως στηριζόμενη στον κοινοτικό πυλώνα μετά την υιοθέτηση από το Συμβούλιο κοινής θέσεως ή κοινής δράσεως στον τομέα της ΚΕΠΠΑ.
- 162 Επιβάλλεται σχετικώς να τονιστεί ότι, κατά το άρθρο 3 ΕΕ, η Ένωση διαθέτει ενιαίο θεσμικό πλαίσιο που διασφαλίζει τη συνέπεια και τη συνέχεια των δράσεών της για την επίτευξη των σκοπών της, με παράλληλη διασφάλιση του σεβασμού και της περαιτέρω εξελίξεως του κοινοτικού κεκτημένου. Ειδικότερα, η Ένωση επιδιώκει τη

συνέπεια του συνόλου της εξωτερικής της δράσεως στο πλαίσιο των πολιτικών της στους τομείς των εξωτερικών σχέσεων, της ασφάλειας, της οικονομίας και της ανάπτυξεως. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή οφείλουν να διασφαλίζουν αυτή τη συνέπεια συνεργαζόμενα μεταξύ τους. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους διασφαλίζουν την εφαρμογή αυτών των πολιτικών.

- 163 Όπως, όμως, οι παρεχόμενες από τη Συνθήκη ΕΚ εξουσίες ενδέχεται να μην επαρκούν προς υλοποίηση εκ μέρους των οργάνων, στο πλαίσιο λειτουργίας της κοινής αγοράς, ενός από τους σκοπούς της Κοινότητας, οι παρεχόμενες από τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ εξουσίες επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, όπως η διακοπή ή ο περιορισμός των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, ιδίως όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και πληρωμών, ενδέχεται να είναι ανεπαρκείς για την εκ μέρους των οργάνων επίτευξη του σκοπού της ΚΕΠΠΑ, του εμπίπτοντος στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΕ, για τον οποίο ειδικώς προβλέφθηκαν οι διατάξεις αυτές της Συνθήκης ΕΚ.

- 164 Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ειδικώς στο πλαίσιο των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, η προσφυγή στη συμπληρωματική νομική βάση του άρθρου 308 ΕΚ δικαιολογείται, για τη διασφάλιση της απαιτούμενης κατά το άρθρο 3 ΕΕ συνέπειας, στην περίπτωση που οι διατάξεις αυτές δεν παρέχουν στα κοινοτικά όργανα την απαιτούμενη αρμοδιότητα, στον τομέα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, για τη λήψη μέτρων προς επίτευξη του επιδιωκόμενου από την Ένωση και τα κράτη μέλη της σκοπού στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ.

- 165 Συνεπώς, κοινή θέση ή κοινή δράση υιοθετηθείσα στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ ενδέχεται να απαιτεί από την Κοινότητα τη λήψη μέτρων περί επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων που να βαίνουν πέραν εκείνων που ρητώς προβλέπουν τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, συνιστάμενα στη διακοπή ή τον περιορισμό των οικονομικών σχέσεων με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες, ιδίως όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές.

- 166 Σε μια τέτοια περίπτωση, η προσφυγή στη συνδυασμένη νομική βάση των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ παρέχει τη δυνατότητα επιτεύξεως, στον τομέα των οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων, του επιδιωκόμενου στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ από την Ένωση και τα κράτη μέλη της σκοπού, όπως αυτός εκφράστηκε σε μια κοινή θέση ή κοινή δράση, παρά το ότι δεν παρέχεται ρητώς στην Κοινότητα η εξουσία επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων εις βάρος ιδιωτών ή οντοτήτων που δεν έχουν ιδιαίτερο δεσμό με συγκεκριμένη τρίτη χώρα.
- 167 Εν προκειμένω, η καταστολή της διεθνούς τρομοκρατίας και η περιστολή των πόρων χρηματοδοτήσεως της αναμφισβητήτως συνιστούν έναν από τους σκοπούς της Ενώσεως, στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, όπως αυτοί τίθενται με το άρθρο 11 ΕΕ, έστω κι αν δεν αφορά ειδικώς μια τρίτη χώρα ή την ηγεσία της.
- 168 Επιπροσθέτως, δεν αμφισβητείται ότι η κοινή θέση 2002/402 υιοθετήθηκε ομοφώνως από το Συμβούλιο στο πλαίσιο της προσπάθειας καταστολής της τρομοκρατίας και προβλέπει την εκ μέρους της Κοινότητας επιβολή οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων εις βάρος ατόμων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας, χωρίς να απαιτείται πλέον η ύπαρξη οποιουδήποτε δεσμού με το έδαφος ή το καθεστώς μιας τρίτης χώρας.
- 169 Στο πλαίσιο αυτό, η προσφυγή στο άρθρο 308 ΕΚ, προς συμπληρωματική εδραίωση της εξουσίας επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων που παρέχουν στην Κοινότητα τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, δικαιολογείται εκ του ότι, στον σημερινό κόσμο, τα κράτη μέλη δεν συνιστούν τη μόνη πηγή απειλών για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια. Όπως και η διεθνής κοινότητα, η Ένωση και ο κοινοτικός της πυλώνας πρέπει ακωλύτως να προσαρμοστούν στις νέες αυτές απειλές διά της επιβολής οικονομικών και χρηματοπιστωτικών κυρώσεων όχι μόνον εις βάρος τρίτων χωρών, αλλά, επίσης, εις βάρος προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων ή οντοτήτων που συνδέονται με αυτές και αναπτύσσουν διεθνή τρομοκρατική δραστηριότητα ή δραστηριότητα η οποία, καθ' οιοδήποτε άλλο τρόπο, στρέφεται κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

170 Ορθώς, κατά συνέπεια, τα κοινοτικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζουν ότι το Συμβούλιο είχε την αρμοδιότητα να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό, με τον οποίο τίθενται σε εφαρμογή εντός της Κοινότητας οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές κυρώσεις που προβλέπει η κοινή θέση 2002/402, με βάση τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 308 ΕΚ.

171 Συνεπώς, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου σκέλους

Επιχειρήματα των διαδίκων

172 Στο πλαίσιο του δεύτερου σκέλους του πρώτου λόγου, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι η παρασχεθείσα στην Επιτροπή εξουσιοδότηση, αρχικώς με το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 467/2001, ακολούθως δε με το άρθρο 7, παράγραφος 1, του προσβαλλόμενου κανονισμού, είναι πολύ ευρύτερη μιας απλής εξουσιοδοτήσεως εκτελέσεως κανονισμού του Συμβουλίου και, συνεπώς, συνιστά παράβαση του άρθρου 202 ΕΚ. Πράγματι, κατά την άποψή τους, απόφαση της Επιτροπής να περιλάβει ένα πρόσωπο στο παράρτημα Ι του προσβαλλόμενου κανονισμού συνιστά, στην πράξη, τροποποίηση του άρθρου 2 του εν λόγω κανονισμού.

173 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι η εν προκειμένω μεταβίβαση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων στην Επιτροπή είναι σύμφωνη με το άρθρο 202 ΕΚ.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 174 Το δεύτερο σκέλος του πρώτου λόγου έχει καταστεί άνευ αντικειμένου κατόπιν της καταργήσεως του κανονισμού 467/2001 και της αντικαταστάσεώς του με τον προσβαλλόμενο κανονισμό. Πράγματι, καίτοι οι προσφεύγοντες είχαν αρχικώς περιληφθεί στο παράρτημα Ι του κανονισμού 467/2001 με τον κανονισμό 2199/2001 της Επιτροπής, εκδοθέντα κατόπιν εξουσιοδοτήσεως του Συμβουλίου παρασχεθείσας δυνάμει του άρθρου 10, παράγραφος 1, του πρώτου εκ των εν λόγω κανονισμών, η εγγραφή τους στο παράρτημα Ι του προσβαλλόμενου κανονισμού συνιστά, στο εξής, αποτέλεσμα αυτού καθεαυτών του εν λόγω κανονισμού, όπως αυτός εκδόθηκε από το Συμβούλιο χωρίς νέα παρέμβαση της Επιτροπής.
- 175 Όσον αφορά τις εισαχθείσες με τον κανονισμό 866/2003 τροποποιήσεις (ανωτέρω, σκέψη 41), αυτές είναι καθαρώς συντακτικής φύσεως, όπως παραδέχθηκε ο Yusuφ (ανωτέρω, σκέψη 63), και, κατά συνέπεια, πρέπει να θεωρηθούν ως εμπίπτουσες στο πεδίο ασκήσεως μιας απλής εκτελεστικής αρμοδιότητας, η μεταβίβαση της οποίας στην Επιτροπή είναι σύμφωνη με το άρθρο 202 ΕΚ.
- 176 Συνεπώς, το δεύτερο σκέλος του λόγου πρέπει να απορριφθεί.

Επί του τρίτου σκέλους

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 177 Στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους του πρώτου λόγου, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι το Συμβούλιο δεν είχε την αρμοδιότητα να εκχωρήσει σε ανεξάρτητο της Κοινότητας όργανο —εν προκειμένω την επιτροπή κυρώσεων— εξουσία λήψεως αποφάσεων στον τομέα των πολιτικών και οικονομικών δικαιωμάτων των κρατών μελών και των υπηκόων τους.

178 Το Ηνωμένο Βασίλειο αντιτάσσει ότι, εν προκειμένω, δεν συντρέχει μεταβίβαση κοινοτικών αρμοδιοτήτων σε όργανα των Ηνωμένων Εθνών. Αντιθέτως, τα κοινοτικά όργανα ενήργησαν με σκοπό να διασφαλίσουν την εκ μέρους των κρατών μελών και της Κοινότητας εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι οποίες έχουν προτεραιότητα, έναντι οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσης, σύμφωνα με το άρθρο 103 του εν λόγω Χάρτη.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

179 Οι εν προκειμένω αποφάσεις της επιτροπής κυρώσεων εις βάρος των προσφευγόντων ελήφθησαν κατ' εξουσιοδότηση του Συμβουλίου Ασφαλείας, βάσει των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν υπό τη δική του ευθύνη. Επιπροσθέτως, τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας δεν συνιστούν άσκηση εκχωρηθεισών από την Κοινότητα εξουσιών, αλλά άσκηση ιδίων εξουσιών του Συμβουλίου Ασφαλείας που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Το γεγονός ότι τα κοινοτικά όργανα, κατόπιν της υιοθετήσεως της κοινής θέσεως 2002/402, έκριναν ότι υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς αυτές τις αποφάσεις και τα ψηφίσματα, στο πλαίσιο ασκήσεως των αρμοδιοτήτων τους, δεν ασκεί, σχετικώς, καμία επιρροή.

180 Συνεπώς, το τρίτο σκέλος του λόγου στηρίζεται επί εσφαλμένης νομικής βάσεως και, κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί.

2. Επί του δευτέρου λόγου, του αντλούμενου από την παράβαση του άρθρου 249 ΕΚ

Επιχειρήματα των διαδίκων

181 Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι, καθόσον ο προσβαλλόμενος κανονισμός θίγει απευθείας δικαιώματα ιδιωτών και επιβάλλει ατομικές κυρώσεις, δεν έχει γενική

ισχύ και, κατά συνέπεια, αντιβαίνει προς το άρθρο 249 ΕΚ. Πράγματι, η προβλεπόμενη από τη διάταξη αυτή προϋπόθεση γενικής ισχύος δεν επιτρέπει ρύθμιση ατομικών περιπτώσεων, όπως εν προκειμένω, μέσω κανονισμού. Η προϋπόθεση αυτή απορρέει από τη γενική αρχή της ισότητας έναντι του νόμου και συνιστά *sine qua non* προϋπόθεση αποφυγής συγκρούσεων του κοινοτικού δικαίου με τις συνταγματικές διατάξεις των κρατών μελών ή τις γενικές αρχές περί δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών. Επίσης, η θεσμοθέτηση κανόνα μέσω της καταρτίσεως ενός πίνακα αντιβαίνει προς τις αρχές της νομιμότητας και της ασφάλειας δικαίου.

- 182 Στο δικόγραφο απαντήσεως οι προσφεύγοντες υπογραμμίζουν ότι τα άτομα και οι οντότητες που αφορά ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν ανήκουν σε κύκλο προσώπων οριζομένων κατά τρόπο αφηρημένο, αλλά ονομαστικώς αντιστοιχούν στα περιλαμβανόμενα στον πίνακα της επιτροπής κυρώσεων πρόσωπα. Εξάλλου, δεν πρόκειται για αντικειμενικώς καθορισμένη κατάσταση χαρακτηριζόμενη από προϋποθέσεις γενικού χαρακτήρα, βάσει της οποίας θα μπορούσαν να κατανοηθούν οι λόγοι για τους οποίους τα ονόματα των προσφευγόντων περιλαμβάνονται, ακριβώς, στο παράρτημα Ι του προσβαλλομένου κανονισμού. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη πράξη δεν πρέπει να εξετασθεί ως κανονισμός, αλλά ως δέσμη ατομικών αποφάσεων, κατά την έννοια της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 13ης Μαΐου 1971, 41/70 έως 44/70, *International Fruit* κ.λπ. κατά Επιτροπής (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 783).

- 183 Τα κοινοτικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζουν ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός έχει οπωσδήποτε γενική ισχύ.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

- 184 Κατά το άρθρο 249, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, ο κανονισμός έχει γενική ισχύ και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος, ενώ η απόφαση είναι δεσμευτική για τους αποδέκτες που ορίζει.

185

Κατά πάγια νομολογία, το κριτήριο διακρίσεως μεταξύ κανονισμού και αποφάσεως πρέπει να αναζητηθεί στο γενικό ή μη περιεχόμενο της επίμαχης πράξεως. Το κύριο χαρακτηριστικό της αποφάσεως έγκειται στον περιορισμό των αποδεκτών στους οποίους απευθύνεται, ενώ ο κανονισμός, ουσιαστικώς κανονιστικού χαρακτήρα, εφαρμόζεται επί αντικειμενικώς οριζόμενων καταστάσεων, συνεπαγόμενος έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων οριζόμενων γενικώς και αφηρημένως. Επιπροσθέτως, η κανονιστική φύση μιας πράξεως δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση από τη δυνατότητα περισσότερο ή λιγότερο ακριβούς προσδιορισμού του αριθμού ή ακόμα και της ταυτότητας των υποκειμένων δικαίου επί των οποίων εφαρμόζεται σε δεδομένη στιγμή, εφόσον είναι βέβαιο ότι η εφαρμογή αυτή πραγματοποιείται δυνάμει αντικειμενικής νομικής ή πραγματικής καταστάσεως, οριζόμενης από την πράξη, σε σχέση με τον σκοπό που αυτή επιδιώκει (αποφάσεις του Δικαστηρίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1962, 19/62 έως 22/62, *Fédération nationale de la boucherie en gros* κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 845, σκέψη 2· της 11ης Ιουλίου 1968, 6/68, *Zuckerfabrik Watenstedt* κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1965-1968, σ. 791· της 30ής Σεπτεμβρίου 1982, 242/81, *Roquette Frères* κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1982, σ. 3213, σκέψεις 6 και 7· της 29ης Ιουνίου 1993, C-298/89, *Γιβραλτάρ* κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1993, σ. I-3605, σημείο 17, και της 31ης Μαΐου 2001, C-41/99 P, *Sadam Zuccherifici* κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2001, σ. I-4239, σκέψη 24· διάταξη του Δικαστηρίου της 24ης Απριλίου 1996, C-87/95 P, *CNRAAP* κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1996, σ. I-2003, σκέψη 33· διάταξη του Πρωτοδικείου της 6ης Μαΐου 2003, T-45/02, *DOW AgroSciences* κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. II-1973, σημείο 31).

186

Εν προκειμένω, ο προσβαλλόμενος κανονισμός έχει, αναμφισβητήτως, γενική ισχύ, καθόσον απαγορεύει στους πάντες να θέτουν στη διάθεση ορισμένων προσώπων κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους. Το γεγονός ότι τα πρόσωπα αυτά ορίζονται ονομαστικώς στο παράρτημα I του εν λόγω κανονισμού, ώστε να εμφανίζεται ότι ο κανονισμός τα αφορά άμεσα και ατομικά κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, ουδόλως επηρεάζει τον γενικό χαρακτήρα αυτής της απαγορεύσεως, η οποία ισχύει *erga omnes*, όπως ειδικότερα προκύπτει από το άρθρο 11, κατά το οποίο ο κανονισμός εφαρμόζεται:

— στο έδαφος της Κοινότητας περιλαμβανομένου και του εναερίου χώρου της,

— επί αεροσκαφών ή πλοίων που υπάγονται στη δικαιοδοσία κράτους μέλους,

- σε κάθε υπήκοο κράτους μέλους, οπουδήποτε και αν ευρίσκεται,
- σε κάθε νομικό πρόσωπο, ομάδα ή οντότητα που έχει συσταθεί ή δημιουργηθεί βάσει της νομοθεσίας κράτους μέλους και
- σε κάθε νομικό πρόσωπο, ομάδα ή οντότητα που ασκεί επιχειρηματικές δραστηριότητες εντός της Κοινότητας.

¹⁸⁷ Πράγματι, τα επιχειρήματα των προσφευγόντων συγχέουν τις έννοιες του αποδέκτη μιας πράξεως και του αντικειμένου της πράξεως αυτής. Το άρθρο 249 ΕΚ αφορά την πρώτη μόνον από τις έννοιες αυτές, ορίζοντας ότι ο κανονισμός έχει γενική ισχύ, ενώ η απόφαση είναι δεσμευτική για τους αποδέκτες που ορίζει. Αντιθέτως, το αντικείμενο δεν συνιστά πρόσφορο κριτήριο για τον χαρακτηρισμό μιας πράξεως ως έχουσας κανονιστικό χαρακτήρα ή χαρακτήρα ατομικής αποφάσεως.

¹⁸⁸ Ειδικότερα, πράξη έχουσα ως αντικείμενο τη δέσμευση κεφαλαίων δραστών τρομοκρατικών πράξεων, οριζομένων ως αποτελούντων γενική και αφηρημένη κατηγορία, θα συνιστούσε ατομική απόφαση αν είχε ως αποδέκτες ένα ή περισσότερα πρόσωπα ονομαστικώς οριζόμενα. Αντιθέτως, πράξη έχουσα ως αντικείμενο τη δέσμευση κεφαλαίων ενός ή περισσότερων ονομαστικώς οριζομένων προσώπων αποτελεί αναμφισβητήτως κανονισμό αν απευθύνεται κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο στο σύνολο των προσώπων που ενδέχεται να έχουν στην κατοχή τους τέτοια κεφάλαια. Αυτό ακριβώς συμβαίνει εν προκειμένω.

¹⁸⁹ Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

3. *Επί του τρίτου λόγου, του αντιλούμενου από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφευγόντων*

Επιχειρήματα των διαδίκων

190 Οι προσφεύγοντες, οι οποίοι επικαλούνται τόσο το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ όσο και τη νομολογία του Δικαστηρίου (αποφάσεις της 12ης Νοεμβρίου 1969, 29/69, Stauder, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 147· της 17ης Δεκεμβρίου 1970, 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 581, και της 14ης Μαΐου 1974, 4/73, Nold κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 277, σκέψη 13), υποστηρίζουν ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός προσβάλλει θεμελιώδη δικαιώματά τους, ιδίως το δικαίωμα ελεύθερης διαθέσεως των περιουσιακών τους στοιχείων, καθώς και τα δικαιώματά τους άμυνας, όπως αυτά διασφαλίζονται με το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), καθόσον ο κανονισμός αυτός τους επιβάλλει βαριές κυρώσεις, τόσο αστικής όσο και ποινικής φύσεως, χωρίς να τους έχει δοθεί προηγουμένως η δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους ή να αμυνθούν και χωρίς η συγκεκριμένη πράξη να έχει τεθεί υπό οποιοδήποτε δικαστικό έλεγχο.

191 Όσον αφορά, ειδικότερα, την προβαλλόμενη προσβολή δικαιωμάτων άμυνας, οι προσφεύγοντες υπογραμμίζουν ότι δεν ενημερώθηκαν για τους λόγους για τους οποίους τους επιβλήθηκαν κυρώσεις, ότι δεν τους κοινοποιήθηκαν τα αποδεικτικά στοιχεία και οι πράξεις που τους προσάπτονται, καθώς και ότι δεν τους παρασχέθηκε η δυνατότητα να παράσχουν εξηγήσεις (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Οκτωβρίου 1974, 17/74, Transocean Marine Paint κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1974, σ. 441· της 7ης Ιουνίου 1983, 100/80 έως 103/80, Musique Diffusion française κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1825, σκέψη 14· της 10ης Ιουλίου 1986, 40/85, Βέλγιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 2321, και της 27ης Ιουνίου 1991, C-49/88, Al-Jubail Fertilizer και Saudi Arabian Fertilizer κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1991, σ. I-3187). Η εγγραφή τους στον πίνακα του παραρτήματος I του προσβαλλομένου κανονισμού οφείλεται αποκλειστικά στο γεγονός ότι είχαν περιληφθεί στον πίνακα που κατήρτισε η επιτροπή κυρώσεων βάσει πληροφοριών που διαβίβασαν τα κράτη και οι διεθνείς ή περιφερειακοί οργανισμοί. Ούτε το Συμβούλιο ούτε η Επιτροπή εξέτασαν τους λόγους για τους οποίους η εν λόγω επιτροπή τους περιέλαβε στον πίνακα αυτόν. Η πηγή των πληροφοριών αυτής της επιτροπής είναι ιδιαίτερα αδιευκρίνιστη, οι δε λόγοι για τους οποίους περιελήφθησαν ορισμένα άτομα, χωρίς προηγουμένως να έχουν τη δυνατότητα να παράσχουν εξηγήσεις, δεν μνημονεύονται. Ειδικότερα, η διαδικασία

η οποία κατέληξε στην εγγραφή των προσφευγόντων στον πίνακα του παραρτήματος Ι του προσβαλλομένου κανονισμού φέρει, συνολικώς, τη σφραγίδα του εμπιστευτικού. Τέτοιου είδους παραλείψεις έναντι αυτών δεν μπορούν να ιαθούν εκ των υστέρων (απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-51/92 P, Hercules Chemicals κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4235).

- 192 Όσον αφορά, ειδικότερα, την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος για δικαστικό έλεγχο, οι προσφεύγοντες επισημαίνουν ότι με την απόφασή του της 27ης Νοεμβρίου 2001, C-424/99, Επιτροπή κατά Αυστρίας (Συλλογή 2001, σ. I-9285, σκέψη 45), το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, κατά πάγια νομολογία, η απαίτηση ενός τέτοιου δικαστικού ελέγχου συνιστά γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου, απορρέουσα από τις κοινές στα κράτη μέλη συνταγματικές παραδόσεις και έχει παγιωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της ΕΣΔΑ. Το δικαίωμα αυτό συνεπάγεται την ύπαρξη αποτελεσματικών μέσων παροχής ενδίκου προστασίας εκ μέρους δικαστικού οργάνου πληρούντος ορισμένες προϋποθέσεις όπως η ανεξαρτησία και η ουδετερότητα.

- 193 Εν προκειμένω, ούτε η Επιτροπή ούτε το Συμβούλιο πληρούν αυτές τις προϋποθέσεις.

- 194 Το ίδιο ισχύει για το Συμβούλιο Ασφαλείας και για την επιτροπή κυρώσεων, που είναι όργανα πολιτικά ενώπιον των οποίων μόνο τα κράτη μπορούν να παρίστανται. Εν προκειμένω, η επιτροπή κυρώσεων γνωστοποίησε στη Σουηδική Κυβέρνηση ότι αδυνατούσε να προβεί σε ουσιαστικό έλεγχο του αιτήματος των προσφευγόντων για διαγραφή τους από τον πίνακα που κατήρτισε η εν λόγω επιτροπή. Πάντως, το αίτημα αυτό διαβιβάστηκε στα δεκαπέντε μέλη της επιτροπής κυρώσεων υπό τη μορφή σχεδίου αποφάσεως. Μόνο τρία μέλη αυτής της επιτροπής, συγκεκριμένα οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ρωσία, αντιτάχθηκαν στο αίτημα αυτό. Εντούτοις, λόγω του κανόνα της ομοφωνίας

που διέπει τις εργασίες της επιτροπής κυρώσεων, τα ονόματα των προσφευγόντων δεν διαγράφηκαν από τον εν λόγω πίνακα.

195 Όσον αφορά τον έλεγχο που ασκεί το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής, οι προσφεύγοντες αντιτάσσουν ότι η προσφυγή ακυρώσεως, σκοπούσα στον έλεγχο της νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού, δεν παρέχει τη δυνατότητα ουσιαστικής εξετάσεως της νομιμότητας των κυρώσεων με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα των οποίων προβάλλεται η προσβολή. Εξάλλου, λόγω της ακολουθούμενης νομοτεχνικής πρακτικής, συνιστάμενης στην κατάρτιση πινάκων προσώπων και οντοτήτων κατά των οποίων στρέφονται οι εν λόγω κυρώσεις, δεν θα είχε νόημα μια τέτοια ουσιαστική εξέταση, καθόσον θα περιοριζόταν στο ζήτημα αν τα περιλαμβανόμενα στους πίνακες αυτούς ονόματα αντιστοιχούν στα ονόματα που περιλαμβάνονται στους πίνακες της επιτροπής κυρώσεων.

196 Εντούτοις, οι προσφεύγοντες επισημαίνουν ορισμένα λάθη και παρατυπίες που βαρύνουν τον προσβαλλόμενο κανονισμό. Συγκεκριμένα, η οντότητα «Barakaat International, Hallbybacken 15, 70 Spånga, Σουηδία», που περιλαμβάνεται στο παράρτημα I του εν λόγω κανονισμού υπό τον τίτλο «Νομικά πρόσωπα, ομάδες και οντότητες», αποτελεί την ίδια οντότητα με την προσφεύγουσα Al Barakaat, περιλαμβανόμενη υπό τον ίδιο τίτλο. Οι προσφεύγοντες διευκρινίζουν ότι η Al Barakaat μετέφερε την εταιρική της έδρα. Εξάλλου, αυτή καθεαυτήν η αναγραφόμενη διεύθυνση είναι εσφαλμένη.

197 Παρομοίως, η οντότητα «Somali Network AB, Hallbybacken 15, 70 Spånga, Σουηδία», περιλαμβανόμενη υπό τον αυτό τίτλο του παραρτήματος I του προσβαλλομένου κανονισμού, ανήκουσα προηγουμένως στους τρεις αρχικούς προσφεύγοντες Aden, Ali και Yusuf, δραστηριοποιούμενη στην πώληση τηλεφωνικών καρτών, διέκοψε τις εργασίες της στο τέλος του 2000 και πωλήθηκε το θέρος του 2001, αλλάζοντας την εταιρική της επωνυμία σε «Trä & Inredningsmontage i Kärtrorp» στις 4 Οκτωβρίου 2001. Οι νέοι μέτοχοι δεν έχουν καμία σχέση με τους προσφεύγοντες και, προφανώς, δραστηριοποιούνται στον οικοδομικό κλάδο. Δεδομένου, πάντως, ότι η επιτροπή κυρώσεων περιέλαβε την οντότητα αυτή στον πίνακα που κατήρτισε στις 9 Νοεμβρίου 2001, καθίσταται προφανές ότι διέθετε ελλιπή τεκμηρίωση και δεν προέβαινε σε έλεγχο της κάθε περιπτώσεως.

- 198 Οι προσφεύγοντες προσθέτουν ότι, με δική της πρωτοβουλία, η Al Barakaat έθεσε τα λογιστικά της βιβλία στη διάθεση της σουηδικής αστυνομίας της επιφορτισμένης με την καταστολή της τρομοκρατίας, τη SÄPO. Μετά την εξέτασή τους, η SÄPO επέστρεψε τα βιβλία στους προσφεύγοντες γνωρίζοντάς της ότι δεν διαπίστωσε παρατυπίες, πράγμα που αποδεικνύει ότι οι επιβληθείσες στην Al Barakaat κυρώσεις είναι αδικαιολόγητες.
- 199 Στο πλαίσιο προτάσεως αποδείξεων, ο Yusuf, πρώτος προσφεύγων, ζητεί να καταθέσει προφορικά στο Πρωτοδικείο. Ζητεί, επίσης να κληθεί να καταθέσει ο Sir Jeremy Greenstock, πρόεδρος της επιτροπής κυρώσεων κατά τον χρόνο λήψεως της αποφάσεως περί επιβολής κυρώσεων εναντίον του.
- 200 Επίσης, με το υπόμνημα απαντήσεως, οι προσφεύγοντες αμφισβητούν το επιχείρημα κατά το οποίο το Συμβούλιο υποχρεούται να εφαρμόσει τις κυρώσεις που αποφάσισε το Συμβούλιο Ασφαλείας με το αιτιολογικό ότι δεσμεύονται προς τούτο τα κράτη μέλη της Κοινότητας δυνάμει του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- 201 Κατά τους προσφεύγοντες, δεν υφίσταται καμία απόλυτη δέσμευση δυνάμει του άρθρου 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η δε διάταξη του άρθρου 103 του εν λόγω Χάρτη είναι δεσμευτική μόνο στη σφαίρα του δημοσίου διεθνούς δικαίου και ουδόλως συνεπάγεται για τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών την υποχρέωση να αγνοήσουν τους δικούς τους νομοθετικούς κανόνες.
- 202 Τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας δεν απολαύουν απευθείας εφαρμογής στα κράτη Μέλη του ΟΗΕ, αλλά πρέπει να μεταφερθούν στην εσωτερική τους νομοθεσία, τηρουμένων των συνταγματικών τους διατάξεων και των θεμελιωδών αρχών του δικαίου. Αν οι διατάξεις αυτές αποκλείουν μια τέτοια μεταφορά, πρέπει προηγουμένως να τροποποιηθούν, προκειμένου να καταστεί δυνατή μια τέτοια μεταφορά.

- 203 Ειδικότερα, στη Σουηδία, σχέδιο νόμου που είχε καταρτισθεί προς εφαρμογήν του ψηφίσματος 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας, της 28ης Σεπτεμβρίου 2001, το οποίο προέβλεπε, μεταξύ άλλων, τη δέσμευση περιουσιακών στοιχείων προσώπων και οντοτήτων που προβαίνουν ή σχεδιάζουν να προβούν σε τρομοκρατικές πράξεις, τις διευκολύνουν ή συμμετέχουν σ' αυτές, αποσύρθηκε από την κυβέρνηση μετά την επισήμανση του Lagr  det (νομοθετικού Συμβουλίου)   τι οποιαδήποτε   ποφαση δεσμε  σεως περιουσιακ  ν στοιχείων π  ρει να λαμβ  νεται   πο την εισαγγελική αρχή και να υπο  κειται σε δικαστικό   λεγχο.
- 204 Ε  λλου,   πο το   ρθρο 24, παρ  γραφος 2, του Χ  ρτη των Ηνωμ  νων Εθν  ν προκ  πτεi   τι το Συμβ  λιο Ασφαλείας οφείλει να ενεργ  i σ  μφωνα με τους σκοπούς και τις αρχ  ς που δι  πουν τα Ηνωμ  να Έθνη. Προ  π  θεση για τη δ  σμευση των Μελ  ν του ΟΗΕ δυν  μει του   ρθρου 25 του Χ  ρτη   ίναι να απορ  ρουν οι αρμοδι  τητες του Συμβουλίου Ασφαλείας πε  ι λήψεως δεσμευτικ  ν αποφ  σεων   πο   λλες διατάξεις του εν λόγω χ  ρτη. Δεδομ  νου   τι ο Χ  ρτης των Ηνωμ  νων Εθν  ν απευθ  νεται μ  νο σε κ  ρτη και δεν δημιουργ  i δικαι  ματα και υποχρε  σεις στους πολ  τες,   ίναι αμφ  βολο αν τα Μ  λη του ΟΗΕ δεσμε  νται   πο αποφ  σεις του Συμβουλίου Ασφαλείας πε  ι επιβολής κυρώσεων κατ   του Οσ  μα Μπιν Λ  ντεν και των συνδεομ  νων με αυτ  ν προσ  πων.   ίναι,   πίσης, αμφ  βολο αν οι αποφ  σεις αυτ  ς   ίναι σ  μφωνες με τον ρητ  ς τιθ  μενο σκοπό των Ηνωμ  νων Εθν  ν να διασφαλ  ζουν υπ  ρ των π  ντων τα δικαι  ματα του ανθ  που και τις θεμελι  δεις ελευθερίες, σ  μφωνα με το   ρθρο 1, παρ  γραφος 3, του Χ  ρτη των Ηνωμ  νων Εθν  ν.
- 205 Το Συμβ  λιο υποστηρί  ει   τι οι περιστάσεις υπό τις οποίες εκδ  θηκε ο προσβαλλ  μενος κανονισμός αποκλείουν οποιοδ  ποτε ενδεχ  μενο παρ  νομης εκ μ  ρους του συμπεριφορ  ς.
- 206 Το Συμβ  λιο και η Επιτροπή επικαλούνται, σχετικ  ς, μεταξύ   λλων, το   ρθρο 24, παρ  γραφος 1, και τα   ρθρα 25, 41, 48 και 103 του Χ  ρτη των Ηνωμ  νων Εθν  ν, τον  ζοντας, π  ωτον,   τι   πως τα κ  ρτη Μ  λη του ΟΗΕ, η Κοιν  τητα υποχρεο  ται, δυν  μει του διεθνούς δικα  ιου, να εφαρμ  ζει, στους τομ  εις της αρμοδι  τητάς της, τα ψηφ  σματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, ιδ  ως εκείνα που εκδ  δονται δυν  μει των διατάξεων του κεφαλαίου VII του Χ  ρτη των Ηνωμ  νων Εθν  ν· δε  τερον,   τι η

σχετική αρμοδιότητα των κοινοτικών οργάνων είναι δεσμία και ότι τα εν λόγω όργανα δεν διαθέτουν καμία αυτοτελή διακριτική ευχέρεια ούτε περιθώριο εκτιμήσεως· τρίτον, ότι, κατά συνέπεια, δεν δύνανται ούτε να τροποποιήσουν το περιεχόμενο αυτών των ψηφισμάτων ούτε να προβλέψουν μηχανισμούς που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα την τροποποίηση του περιεχομένου τους και, τέταρτον, ότι πρέπει να παραμείνει ανεφάρμοστη οποιαδήποτε άλλη διεθνής συμφωνία ή κανόνας της εσωτερικής νομοθεσίας που θα μπορούσε να παρακωλύσει την εφαρμογή αυτών των ψηφισμάτων.

207 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπογραμμίζουν, σχετικώς, ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας, ενεργώντας εξ ονόματος των Μελών του ΟΗΕ, εκπληρώνει το κύριο καθήκον του της διατηρήσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Υπογραμμίζουν ότι τα ψηφίσματα που επιδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου VII του εν λόγω χάρτη τυγχάνουν οικουμενικής εφαρμογής και είναι δεσμευτικά στο σύνολό τους και άνευ επιφυλάξεων για τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, τα οποία οφείλουν να τους αναγνωρίζουν προτεραιότητα έναντι οποιασδήποτε άλλης διεθνούς δεσμεύσεως. Συνεπώς, το άρθρο 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών παρέχει τη δυνατότητα της μη εφαρμογής οποιασδήποτε άλλης διατάξεως του συμβατικού ή εθιμικού διεθνούς δικαίου, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, δημιουργώντας, σχετικώς, «κριτήριο νομιμότητας».

208 Κατά τα θεσμικά όργανα, ούτε οι εθνικές νομοθεσίες μπορούν να παρακωλύσουν εκτελεστικά μέτρα λαμβανόμενα κατ' εφαρμογήν του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Αν τα Μέλη του ΟΗΕ είχαν τη δυνατότητα να τροποποιούν το περιεχόμενο των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, δεν θα μπορούσε να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή τους, απαραίτητη για τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους.

209 Η Επιτροπή προσθέτει ότι, κατά το άρθρο 27 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών, συναφθείσα στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969, τα κράτη δεν μπορούν να επικαλούνται διατάξεις της εσωτερικής τους νομοθεσίας προκειμένου να δικαιολογήσουν τη μη εκτέλεση μιας Συνθήκης. Σε περίπτωση κατά την οποία κανόνας της εσωτερικής νομοθεσίας αντίκειται προς απορρέουσα από το διεθνές δίκαιο υποχρέωση, απόκειται στο οικείο κράτος μέλος είτε να ερμηνεύσει τον κανόνα αυτό κατά τρόπο σύμφωνο με το πνεύμα της Συνθήκης, είτε να

τροποποιήσει την εθνική του νομοθεσία προκειμένου να την καταστήσει σύμφωνη προς τις απορρέουσες από το διεθνές δίκαιο υποχρεώσεις.

- 210 Καίτοι η ίδια η Κοινότητα δεν είναι μέλος του ΟΗΕ, εντούτοις, είναι υποχρεωμένη, στους τομείς των αρμοδιοτήτων της, να εφαρμόζει τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη της ως Μέλη των Ηνωμένων Εθνών. Η Επιτροπή υπογραμμίζει, σχετικώς, ότι οι αρμοδιότητες της Κοινότητας πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 1992, C-286/90, Poulsen και Diva Navigation, Συλλογή 1992, σ. I-6019, σημείο 9, και της 16ης Ιουνίου 1998, C-162/96, Racke, Συλλογή 1998, σ. I-3655, σημείο 45). Το Συμβούλιο και η Επιτροπή επικαλούνται, επίσης, την απόφαση Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ανωτέρω, σημείο 82. Καίτοι η απόφαση αυτή αφορούσε την επιβολή εμπορικού εμπάργκο, μέτρο κοινής εμπορικής πολιτικής που εμπίπτει, δυνάμει του άρθρου 133 ΕΚ, στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Κοινότητας, εντούτοις, το Συμβούλιο και η Επιτροπή φρονούν ότι η αρχή που διατυπώθηκε στην εν λόγω απόφαση ισχύει και ως προς τους περιορισμούς στις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές που επιβάλλονται δυνάμει των άρθρων 60 ΕΚ και 301 ΕΚ, λαμβανομένης υπόψη της εξελίξεως των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας στον τομέα της επιβολής κυρώσεων έναντι τρίτων χωρών.
- 211 Το Συμβούλιο γενικεύει τη διαπίστωση αυτή υπογραμμίζοντας ότι στις περιπτώσεις στις οποίες η Κοινότητα λαμβάνει μέτρα προς εκπλήρωση υποχρεώσεων που υπέχουν τα κράτη μέλη της ως Μέλη του ΟΗΕ, είτε διότι της έχουν μεταβιβάσει τις αναγκαίες αρμοδιότητες είτε διότι κρίνουν επιβεβλημένη την παρέμβασή της από πολιτικής απόψεως, πρέπει, από πρακτικής απόψεως, να θεωρείται ότι επέχει την ίδια θέση με τα Μέλη του ΟΗΕ, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- 212 Επομένως, κατά το Συμβούλιο, στις περιπτώσεις στις οποίες η Κοινότητα λαμβάνει μέτρα ανταποκρινόμενη στην επιθυμία των κρατών μελών της να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που υπέχουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ασφαλώς απολαύει της προστασίας που παρέχει ο Χάρτης και, ειδικότερα, του «τεκμηρίου νομιμότητας».

- 213 Το Συμβούλιο υπογραμμίζει, επίσης, ότι όταν η Κοινότητα ενεργεί εντός αυτού του πλαισίου, η αρμοδιότητά της δεσμεύεται από τις αποφάσεις κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας με τις οποίες τίθενται σε εφαρμογή ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, ιδίως εκείνα που λαμβάνονται δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, τα οποία οφείλουν να μεταφερθούν στην κοινοτική έννομη τάξη.
- 214 Εν προκειμένω, ο προσβαλλόμενος κανονισμός εκδόθηκε προς εφαρμογήν, εντός της κοινοτικής εννόμου τάξεως, των ψηφισμάτων 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, διά της αυτόματης μεταφοράς των πινάκων προσώπων ή οντοτήτων που καταρτίζει η επιτροπή κυρώσεων σύμφωνα με τις σχετικές διαδικασίες, άνευ ασκήσεως οποιασδήποτε αυτοτελούς διακριτικής ευχέρειας, όπως τούτο σαφώς προκύπτει τόσο από το προοίμιο του προσβαλλόμενου κανονισμού όσο και από το άρθρο 7, παράγραφος 1, αυτού.
- 215 Κατά την άποψη του Συμβουλίου και της Επιτροπής, τα δεδομένα αυτά αποκλείουν, εκ των προτέρων, οποιαδήποτε παράνομη συμπεριφορά των κοινοτικών οργάνων. Εφόσον η Κοινότητα αποφάσισε να λάβει μέτρα δυνάμει της κοινής θέσεως 2002/402, δεν είχε τη δυνατότητα, χωρίς να αθετήσει τις διεθνείς της υποχρεώσεις, τις διεθνείς δεσμεύσεις των κρατών μελών της και το καθήκον έντιμης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας, κατά το άρθρο 10 ΕΚ, να αποκλείσει ορισμένα πρόσωπα από τον πίνακα ή να τα ενημερώσει προηγουμένως ή, άλλως, να προβλέψει μέσα παροχής ενδίκου προστασίας παρέχοντα τη δυνατότητα ελέγχου του επιβεβλημένου χαρακτήρα αυτών των μέτρων.
- 216 Κατά το Συμβούλιο, το ίδιο θα ίσχυε στην περίπτωση που εκρίνετο ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός θίγει θεμελιώδη δικαιώματα των προσφευγόντων. Πράγματι, το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι το «τεκμήριο νομιμότητας» ισχύει και έναντι της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η οποία, όπως προβλέπουν οι διεθνείς συμβάσεις, μπορεί προσωρινώς να ανασταλεί σε επείγουσες περιπτώσεις.

- 217 Δεδομένου ότι οι προσφεύγοντες αμφισβήτησαν, με το υπόμνημα απαντήσεως, τη συμφωνία των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας με το άρθρο 1, παράγραφος 3, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο αντιτάσσει ότι στο πλαίσιο των ειδικών εξουσιών που του παρέχει το κεφάλαιο VII του εν λόγω Χάρτη, το Συμβούλιο Ασφαλείας προέβη σε στάθμιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων κατά των οποίων επιβλήθηκαν οι κυρώσεις και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των θυμάτων της τρομοκρατίας, ιδίως του δικαιώματός τους στη ζωή.
- 218 Επιπροσθέτως, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι δεν έχουν σχέση με την παρούσα υπόθεση οι παρατηρήσεις που διατύπωσαν οι προσφεύγοντες αναφορικά με τη νομοθετική διαδικασία την αφορώσα την εφαρμογή στη Σουηδία του ψηφίσματος 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας, το οποίο ανάγεται σε πλαίσιο εντελώς διαφορετικό από εκείνο της εφαρμογής του ψηφίσματος 1390 (2002). Κατά την εφαρμογή του ψηφίσματος 1373 (2001), πράγματι, τα κράτη μέλη της Κοινότητας διέθεταν ευρύ περιθώριο διακριτικής ευχέρειας.
- 219 Εν πάση περιπτώσει, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι η αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου, στην παρούσα υπόθεση, πρέπει να περιοριστεί στην εξέταση του ζητήματος αν τα θεσμικά όργανα υπέπεσαν σε πρόδηλη πλάνη κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το ψήφισμα 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας. Η επέκταση της αρμοδιότητάς του πέραν αυτών των ορίων, που θα είχε ως αποτέλεσμα τον έμμεσο και επιλεκτικό δικαστικό έλεγχο των μέτρων που αποφάσισε να λάβει το Συμβούλιο Ασφαλείας στο πλαίσιο εκπληρώσεως της αποστολής του για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, θα αποδυνάμωνε ένα από τα θεμέλια της διεθνούς τάξεως που οικοδόμησαν τα κράτη μετά το 1945, θα προκαλούσε μείζονες διαταράξεις στις διεθνείς σχέσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών της, θα ήταν αμφιβόλου νομιμότητας σε σχέση με το άρθρο 10 ΕΚ και θα ερχόταν σε σύγκρουση με την υποχρέωση της Κοινότητας να τηρεί το διεθνές δίκαιο, μέρος του οποίου αποτελούν τα ψηφίσματα που εξέδωσε το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Τα κοινοτικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζουν ότι η νομιμότητα τέτοιων μέτρων δεν μπορεί να αμφισβητηθεί σε εθνικό ή κοινοτικό επίπεδο, παρά μόνον ενώπιον του ιδίου του Συμβουλίου Ασφαλείας, μέσω της κυβερνήσεως του κράτους του οποίου υπήκοοι είναι οι προσφεύγοντες ή στο έδαφος του οποίου κατοικούν (διάταξη «Invest» Import und Export και Invest Commerce κατά Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 85, σκέψη 40).

- 220 Επικουρικώς, για την περίπτωση που το Πρωτοδικείο κρίνει ότι πρέπει να προχωρήσει στην πλήρη εξέταση του βασίμου των διαφόρων επιχειρημάτων που διατύπωσαν οι προσφεύγοντες, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν θίγει τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες, την προσβολή των οποίων προβάλλει ο προσφεύγων.
- 221 Πρώτον, τα μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή με τον προσβαλλόμενο κανονισμό δεν θίγουν το δικαίωμα των προσφευγόντων να κάνουν χρήση των περιουσιακών τους στοιχείων, δεδομένου ότι το δικαίωμα αυτό δεν απολαύει πλήρους προστασίας, η δε άσκησή του μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο περιορισμών για λόγους γενικού συμφέροντος.
- 222 Δεύτερον, ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν συνιστά, επίσης, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας.
- 223 Τρίτον, όσον αφορά το δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής, τα κοινοτικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζουν ότι οι προσφεύγοντες είχαν τη δυνατότητα να γνωστοποιήσουν τις απόψεις τους στο Συμβούλιο Ασφαλείας και να ασκήσουν ενώπιον του Πρωτοδικείου την παρούσα προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ, στο πλαίσιο της οποίας μπορούν, μεταξύ άλλων, να προβάλουν το επιχείρημα της αναρμοδιότητας των κοινοτικών οργάνων να εκδώσουν τον προσβαλλόμενο κανονισμό, καθώς και τον παράνομο χαρακτήρα της προσβολής του δικαιώματος ιδιοκτησίας.
- 224 Κατά το Συμβούλιο, η διαφορά μεταξύ των διαδίκων δεν αφορά αυτή καθαυτήν την ύπαρξη δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής, αλλά την έκταση του δικαστικού ελέγχου που κρίνεται εύλογος και επιβεβλημένος εν προκειμένω.

225

Το Συμβούλιο δέχεται, σχετικώς, ότι στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Κοινότητα, με δική της πρωτοβουλία, αποφασίζει τη λήψη μονομερών μέτρων οικονομικού και χρηματοπιστωτικού καταναγκασμού, ο δικαστικός έλεγχος πρέπει να περιλάβει και την εξέταση των αποδεικτικών στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη εις βάρος εκείνων στους οποίους επιβλήθηκαν οι κυρώσεις. Αντιθέτως, κατά το Συμβούλιο και το Ηνωμένο Βασίλειο, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Κοινότητα λαμβάνει μέτρα χωρίς να προβαίνει στην άσκηση διακριτικής ευχέρειας, βάσει αποφάσεως ληφθείσας από το όργανο στο οποίο η διεθνής κοινότητα έχει αναθέσει σημαντικές εξουσίες με σκοπό τη διασφάλιση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, ο πλήρης δικαστικός έλεγχος θα συνεπαγόταν την υπονόμηση του συστήματος του ΟΗΕ, όπως αυτό οικοδομήθηκε το 1945, θα έβλαπτε σοβαρά τις διεθνείς σχέσεις της Κοινότητας και των κρατών μελών και θα ερχόταν σε αντίθεση με την υποχρέωση της Κοινότητας να τηρεί το διεθνές δίκαιο. Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, στην παρούσα υπόθεση, ο δικαστικός έλεγχος που μπορεί να ασκήσει ο κοινοτικός δικαστής δεν μπορεί να είναι ευρύτερος από εκείνον που έχουν δεχθεί τα κράτη μέλη αναφορικά με τη μεταφορά στην εσωτερική έννομη τάξη αποφάσεων που λαμβάνουν όργανα της διεθνούς κοινότητας προς διασφάλιση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας. Το Συμβούλιο υπογραμμίζει, σχετικώς, ότι σε πολλά κράτη μέλη, οι πράξεις με τις οποίες εφαρμόζονται τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας χαρακτηρίζονται ως «πράξεις της κυβερνήσεως» και διαφεύγουν πλήρως του δικαστικού ελέγχου. Σε άλλα κράτη μέλη, η έκταση του δικαστικού ελέγχου είναι ιδιαίτερα περιορισμένη.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

226

Το Πρωτοδικείο δεν μπορεί λυσιτελώς να αποφανθεί επί του λόγου που αντλείται από την προβαλλόμενη προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφευγόντων, παρά μόνον αν η εξέταση του λόγου αυτού εμπίπτει στα όρια του δικαιοδοτικού του ελέγχου και αν είναι ικανός, σε περίπτωση που αποδειχθεί βάσιμος, να επαχθεί την ακύρωση του προσβαλλόμενου κανονισμού.

- 227 Εν προκειμένω, όμως, τα θεσμικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζουν, ουσιαστικώς, ότι δεν συντρέχει καμία από τις δύο αυτές προϋποθέσεις, λόγω της υπεροχής των υποχρεώσεων που υπέχουν η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών έναντι οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσης του διεθνούς, κοινοτικού ή εθνικού δικαίου. Συνεπώς, η εξέταση των επιχειρημάτων των ως άνω διαδίκων συνιστά προϋπόθεση της οποιασδήποτε εξετάσεως των επιχειρημάτων των προσφευγόντων.
- 228 Προς τούτο, το Πρωτοδικείο κρίνει επιβεβλημένο να εξεταστούν, κατά πρώτο λόγο, οι σχέσεις μεταξύ της διεθνούς εννόμου τάξεως του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και της εθνικής ή κοινοτικής εννόμου τάξεως, καθώς και το κατά πόσον οι αρμοδιότητες της Κοινότητας και των κρατών μελών της εξαρτώνται από τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας τα εκδιδόμενα δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- 229 Πράγματι, από την εξέταση αυτή θα εξαρτηθεί η έκταση του ελέγχου νομιμότητας, ιδίως αναφορικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα, που μπορεί το Πρωτοδικείο να ασκήσει επί πράξεων του κοινοτικού δικαίου που συνιστούν εφαρμογή τέτοιων ψηφισμάτων, εξέταση η οποία, κατά συνέπεια, θα ακολουθήσει κατά δεύτερο λόγο.
- 230 Τέλος, κατά τρίτο λόγο, αν διαπιστώσει ότι εμπίπτει στον δικαιοδοτικό του έλεγχο και ότι δύναται να επαχθεί ακύρωση του προσβαλλόμενου κανονισμού, το Πρωτοδικείο θα αποφανθεί επί της προβαλλομένης από τους προσφεύγοντες προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Επί των σχέσεων μεταξύ της εννόμου τάξεως του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και της εθνικής ή κοινοτικής εννόμου τάξεως

231 Επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, από απόψεως διεθνούς δικαίου, οι υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη Μέλη του ΟΗΕ δυνάμει του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών υπερισχύουν, αναμφισβητήτως, έναντι οιασδήποτε άλλης υποχρέωσης του εσωτερικού δικαίου ή του συμβατικού διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένων, για τα κράτη που είναι επίσης μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης, των υποχρεώσεων που υπέχουν δυνάμει της ΕΣΔΑ, για εκείνα δε που είναι, επίσης, μέλη της Κοινότητας, των υποχρεώσεων που υπέχουν από τη Συνθήκη ΕΚ.

232 Όσον αφορά, πρώτον, τις σχέσεις μεταξύ του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του εσωτερικού δικαίου των κρατών Μελών του ΟΗΕ, ο εν λόγω κανόνας υπεροχής προκύπτει από τις αρχές του εθνικού διεθνούς δικαίου. Κατά το άρθρο 27 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών, η οποία κωδικοποιεί αυτές τις αρχές (και της οποίας το άρθρο 5 ορίζει ότι εφαρμόζεται «επί πάσης Συνθήκης ιδρυτικής διεθνούς οργανισμού και επί πάσης τοιαύτης υιοθετηθείσης υπ' αυτού»), τα Συμβαλλόμενα Μέρη δεν μπορούν να επικαλούνται διατάξεις της εσωτερικής τους νομοθεσίας προκειμένου να δικαιολογήσουν τη μη εκτέλεση μιας διεθνούς συμφωνίας.

233 Όσον αφορά, δεύτερον, τις σχέσεις μεταξύ του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του συμβατικού διεθνούς δικαίου, ο εν λόγω κανόνας υπεροχής ρητώς διατυπώνεται στο άρθρο 103 του εν λόγω Χάρτη, κατά τον οποίο «σε περίπτωση συγκρούσεως μεταξύ των δυνάμει του παρόντος Χάρτη υποχρεώσεων των Μελών των Ηνωμένων Εθνών και των υποχρεώσεών τους δυνάμει οποιασδήποτε άλλης διεθνούς συμφωνίας, υπερέχουν οι πρώτες». Κατά το άρθρο 30 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών και αντιθέτως προς τους συνήθως εφαρμοστέους κανόνες σε περίπτωση διαδοχικών συμφωνιών, η εν λόγω Σύμβαση ισχύει τόσο έναντι των προγενεστέρων όσο και έναντι των μεταγενεστέρων του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών συμβάσεων. Κατά το Διεθνές Δικαστήριο, όλες οι περιφερειακές, διμερείς ή ακόμα πολυμερείς συμφωνίες που έχουν ενδεχομένως συνάψει τα Συμβαλλόμενα Μέρη υπόκεινται πάντοτε στις διατάξεις του άρθρου 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών [απόφαση της 26ης Νοεμβρίου 1984, Στρατιωτικές και παραστρατιωτικές δραστηριότητες στη Νικαράγουα και έναντι αυτής (Νικαράγουα κατά Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής), Rec. 1984, σ. 392, σκέψη 107].

- 234 Της υπεροχής αυτής απολαμβάνουν, επίσης, οι αποφάσεις που περιέχονται σε ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, κατά το οποίο τα Μέλη του ΟΗΕ υποχρεούνται να αποδέχονται και να εφαρμόζουν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας. Κατά το Διεθνές Δικαστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 103 του Χάρτη, οι σχετικές υποχρεώσεις των Μελών υπερέχουν έναντι των υποχρεώσεών τους δυνάμει οποιασδήποτε άλλης διεθνούς συμφωνίας [διάταξη της 14ης Απριλίου 1992 (προσωρινά μέτρα), Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής της Συμβάσεως του Μόντρεαλ του 1971 προκύπτοντα από το αεροπορικό επεισόδιο του Lockerbie (Αραβική Δημοκρατία της Λιβύης κατά Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής), Rec. 1992, σ. 16, σκέψη 42, και διάταξη της 14ης Απριλίου 1992 (προσωρινά μέτρα), Ζητήματα ερμηνείας και εφαρμογής της Συμβάσεως του Μόντρεαλ του 1971 προκύπτοντα από το αεροπορικό επεισόδιο του Lockerbie (Αραβική Δημοκρατία της Λιβύης κατά Ηνωμένου Βασιλείου), Rec. 1992, σ. 113, σκέψη 39].
- 235 Όσον αφορά, ειδικότερα, τις σχέσεις μεταξύ των υποχρεώσεων των κρατών μελών της Κοινότητας που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και των υποχρεώσεών τους που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο, επιβάλλεται επίσης να τονιστεί ότι, κατά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 307 ΕΚ, «τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμβάσεις που συνήφθησαν προ της 1ης Ιανουαρίου 1958 ή, για τα κράτη που προσχωρούν, προ της ημερομηνίας της προσχώρησής τους, μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών αφενός και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών αφετέρου, δεν θίγονται από την παρούσα Συνθήκη».
- 236 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, σκοπός αυτής της διατάξεως είναι να διευκρινιστεί, σύμφωνα με τις αρχές του διεθνούς δικαίου, ότι η εφαρμογή της Συνθήκης ΕΚ δεν επηρεάζει την υποχρέωση του οικείου κράτους μέλους να σεβαστεί τα προκύπτοντα από προγενέστερη σύμβαση δικαιώματα τρίτων κρατών και να εκπληρώσει τις σχετικές υποχρεώσεις του (απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Μαρτίου 1995, C-324/93, Evans Medical και Macfarlan Smith, Συλλογή 1995, σ. I-563, σκέψη 27· βλ., επίσης, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 1962, 10/61, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 657· της 2ας Αυγούστου 1993, C-158/91, Levy, Συλλογή 1993, σ. I-4287, και της 14ης Ιανουαρίου 1997, C-124/95, Centro-Com, Συλλογή 1997, σ. I-81, σκέψη 56).

- 237 Πέντε από τα έξι κράτη που υπέγραψαν τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, στις 25 Μαρτίου 1957 στη Ρώμη, ήταν ήδη Μέλη του ΟΗΕ κατά την 1η Ιανουαρίου 1958. Όσον αφορά την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, καίτοι τυπικώς έγινε δεκτή ως Μέλος του ΟΗΕ στις 18 Σεπτεμβρίου 1973, η δέσμευσή της να τηρεί τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών είναι προγενέστερη της 1ης Ιανουαρίου 1958, όπως, μεταξύ άλλων, προκύπτει από την Τελική Πράξη της διασκέψεως του Λονδίνου, της 28ης Σεπτεμβρίου και της 3ης Οκτωβρίου 1954 (γνωστή ως διάσκεψη των Εννέα Δυνάμεων), καθώς και από τις Συμφωνίες των Παρισίων της 23ης Οκτωβρίου 1954. Εξάλλου, όλα τα κράτη που προσχώρησαν κατόπιν στην Κοινότητα ήταν ήδη Μέλη του ΟΗΕ πριν από την προσχώρησή τους.
- 238 Επιπροσθέτως, το άρθρο 224 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (νυν άρθρο 297 ΕΚ) περιελήφθη ειδικώς στη Συνθήκη αυτή προς διασφάλιση του κατά τα ανωτέρω κανόνα υπεροχής. Κατά τη διάταξη αυτή, «τα κράτη μέλη συνεννοούνται μεταξύ τους για να προβούν σε κοινή ενέργεια προς αποτροπή παρακωλύσεως της λειτουργίας της κοινής αγοράς εξαιτίας μέτρων που λαμβάνει κράτος μέλος [...] προς εκπλήρωση υποχρεώσεων που έχει αναλάβει με σκοπό τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας».
- 239 Επομένως, τα ψηφίσματα που εκδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών είναι δεσμευτικά για όλα τα κράτη μέλη της Κοινότητας, τα οποία οφείλουν, υπό την ιδιότητά τους αυτή, να λάβουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα προς διασφάλιση της εφαρμογής τους (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs επί της υποθέσεως C-84/95, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Ιουλίου 1996, Bosporus, Συλλογή 1996, σ. I-3953, I-3956, σκέψη 2, και επί της υποθέσεως C-177/95, επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Φεβρουαρίου 1997, Ebony Maritime και Loten Navigation, Συλλογή 1997, σ. I-1111, σ. I-1115, σκέψη 27).

- 240 Εκ των ανωτέρω προκύπτει επίσης ότι, τόσο κατ' εφαρμογήν των κανόνων του γενικού διεθνούς δικαίου όσο και κατ' εφαρμογήν των ειδικών διατάξεων της Συνθήκης, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα, ή μάλλον την υποχρέωση, να μην εφαρμόζουν διάταξη του κοινοτικού δικαίου, είτε πρόκειται περί διατάξεως του πρωτογενούς δικαίου είτε περί γενικής αρχής αυτού του δικαίου, η οποία θα παρακώλυε την ορθή εκτέλεση των υποχρεώσεων που υπέχουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- 241 Ειδικότερα, στην απόφαση *Centro-Com*, ανωτέρω, σκέψη 236, το Δικαστήριο ειδικώς έκρινε ότι μέτρα της εθνικής νομοθεσίας αντίθετα προς το άρθρο 113 της Συνθήκης ΕΚ θα μπορούσαν να δικαιολογηθούν με βάση το άρθρο 234 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 307 ΕΚ) εφόσον κρίνονται αναγκαία προς διασφάλιση της εκπληρώσεως, εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους, υποχρεώσεων που υπέχει από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και από ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας.
- 242 Αντιθέτως, από τη νομολογία προκύπτει (βλ. απόφαση *Dorsch Consult* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 82, σκέψη 74) ότι, αντιθέτως προς τα κράτη μέλη της, η Κοινότητα αυτή καθαυτήν δεν δεσμεύεται απευθείας από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και, κατά συνέπεια, δεν υποχρεούται, εκ του γενικού διεθνούς δικαίου, να αποδεχθεί και να εφαρμόσει ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, σύμφωνα με το άρθρο 25 του εν λόγω Χάρτη. Τούτο διότι η Κοινότητα δεν αποτελεί ούτε μέλος του ΟΗΕ ούτε είναι αποδέκτης των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, ούτε διάδοχος δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των κρατών μελών της κατά την έννοια του δημοσίου διεθνούς δικαίου.
- 243 Εντούτοις, η Κοινότητα πρέπει να θεωρηθεί ως δεσμευόμενη από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ακριβώς όπως δεσμεύονται τα κράτη μέλη της, δυνάμει και αυτής της ιδρυτικής της Συνθήκης.
- 244 Δεν αμφισβητείται, σχετικώς, ότι κατά τον χρόνο συνάψεως της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, τα κράτη μέλη είχαν αναλάβει τη δέσμευση να εκπληρώνουν τις απορρέουσες από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών υποχρεώσεις τους.

- 245 Τα κράτη μέλη δεν είχαν τη δυνατότητα συνάπτοντας μεταξύ τους Συνθήκη να μεταβιβάσουν στην Κοινότητα περισσότερες από τις εξουσίες που είχαν ούτε να αποδεσμευθούν από υποχρεώσεις που είχαν αναλάβει έναντι τρίτων χωρών δυνάμει του εν λόγω Χάρτη (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 1972, 21/72 έως 24/72, *International Fruit Company κ.λπ.*, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 279, στο εξής: «απόφαση *International Fruit*», σκέψη 11).
- 246 Αντιθέτως, η βούλησή τους να τηρήσουν τις απορρέουσες από τον εν λόγω Χάρτη υποχρεώσεις τους προκύπτει από τις διατάξεις της ίδιας της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και εκφράστηκε, ειδικότερα, με τα άρθρα 224 και 234, πρώτο εδάφιο, αυτής (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση *International Fruit*, σκέψεις 12 και 13, καθώς και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Mayras επί της υποθέσεως αυτής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 287).
- 247 Καίτοι η διάταξη αυτή αναφέρεται μόνο σε υποχρεώσεις των κρατών μελών, εντούτοις συνεπάγεται την υποχρέωση των οργάνων της Κοινότητας να μην παρακωλύουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχουν τα κράτη μέλη από τον εν λόγω Χάρτη (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 1980, 812/79, *Burgoa*, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 71, σκέψη 9).
- 248 Επιβάλλεται, επίσης, να τονιστεί ότι, καθόσον οι αρμοδιότητες οι απαιτούμενες για την εκπλήρωση υποχρεώσεων των κρατών μελών που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών μεταβιβάστηκαν στην Κοινότητα, συνιστά υποχρέωση των κρατών μελών, απορρέουσα από το δημόσιο διεθνές δίκαιο, να ασκήσει τις αρμοδιότητες αυτές η Κοινότητα προς εκπλήρωση αυτής της υποχρεώσεως.
- 249 Επιβάλλεται σχετικώς να υπομνησθεί ότι, αφενός, κατά το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας

«εκτελούνται απευθείας υπό των Μελών των Ηνωμένων Εθνών και διά των ενεργειών των εις τας καταλλήλους διεθνείς οργανώσεις, των οποίων τυγχάνουσι μέλη» και, αφετέρου, κατά τη νομολογία (αποφάσεις Roulson και Diva Navigation, ανωτέρω, σκέψη 210, σκέψη 9, και Racke, ανωτέρω, σκέψη 210, σκέψη 45· βλ., επίσης, απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Δεκεμβρίου 1974, 41/74, Van Duyn, Συλλογή τόμος 1974, σ. 537, σκέψη 22), οι αρμοδιότητες της Κοινότητας πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου, κατά συνέπεια δε το κοινοτικό δίκαιο πρέπει να ερμηνεύεται και το πεδίο εφαρμογής του να καθορίζεται, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών κανόνων του διεθνούς δικαίου.

250 Τα κράτη μέλη, μεταβιβάζοντας αυτές τις αρμοδιότητες στην Κοινότητα, εξέφρασαν τη βούλησή τους να τη δεσμεύσουν με τις δυνάμει του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ανειλημμένες υποχρεώσεις (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση International Fruit, σκέψη 15).

251 Από της ενάρξεως της ισχύος της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων, που συντελέστηκε στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών και της Κοινότητας, εξειδικεύτηκε κατά διαφόρους τρόπους στο πλαίσιο της εκπληρώσεως των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση International Fruit, σκέψη 16).

252 Προς τούτο, ιδίως, το άρθρο 228 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 301 ΕΚ) περιελήφθη στη Συνθήκη, με τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, προκειμένου να παράσχει ειδικό έρεισμα στις οικονομικές κυρώσεις που η Κοινότητα, ως μόνη αρμόδια στον τομέα της κοινής εμπορικής πολιτικής, ενδέχεται να επιβάλλει σε τρίτες χώρες για λόγους πολιτικούς καθοριζόμενους από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ΚΕΠΠΑ, συνηθέστερα δε κατ' εφαρμογήν ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας που τους επιβάλλει την υιοθέτηση τέτοιων κυρώσεων.

253 Συνεπώς, καθόσον, δυνάμει της Συνθήκης ΕΚ, η Κοινότητα ανέλαβε αρμοδιότητες προηγουμένως ασκούμενες από τα κράτη μέλη στον τομέα της εφαρμογής του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, οι διατάξεις του εν λόγω Χάρτη δεσμεύουν την Κοινότητα [βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά το ζήτημα αν η Κοινότητα δεσμεύεται από τη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (ΓΣΔΕ) του 1947, απόφαση *International Fruit*, σκέψη 18· βλ., επίσης, καθόσον αναγνωρίζει ότι η Κοινότητα ασκεί δεσμία αρμοδιότητα κατά την εφαρμογή μέτρου εμπορικού εμπάργκο συμμορφούμενη προς ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας, απόφαση *Dorsch Consult* κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 82, σκέψη 74].

254 Εκ της ανωτέρω συλλογιστικής συνάγεται το συμπέρασμα ότι, αφενός, η Κοινότητα δεν μπορεί να αθετεί υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη της από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών ούτε να παρακωλύει την εκπλήρωσή τους και, αφετέρου, ότι υποχρεούται, δυνάμει της ίδιας της ιδρυτικής της Συνθήκης, να θεσπίζει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της όλες τις διατάξεις που απαιτούνται προκειμένου τα κράτη μέλη της να εκπληρώσουν αυτές τις υποχρεώσεις.

255 Ειδικότερα, εν προκειμένω, το Συμβούλιο διαπίστωσε με την κοινή θέση 2002/402, την οποία υιοθέτησε στο πλαίσιο της εφαρμογής των διατάξεων του τίτλου V της Συνθήκης ΕΕ, ότι είναι αναγκαία μια εκ μέρους της Κοινότητας δράση, εντός των ορίων των εξουσιών που της παρέχει η Συνθήκη ΕΚ, προκειμένου να εφαρμοστούν ορισμένα περιοριστικά μέτρα εις βάρος του Οσάμα Μπιν Λάντεν, των μελών της οργανώσεως Αλ Κάιντα και των Ταλιμπάν, καθώς και ορισμένων άλλων προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και οντοτήτων σχετιζομένων με αυτούς, σύμφωνα με τα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας.

256 Η Κοινότητα προέβη στη λήψη των μέτρων αυτών εκδίδοντας τον προσβαλλόμενο κανονισμό. Όπως ήδη έχει κριθεί στην ανωτέρω σκέψη 170 είχε την αρμοδιότητα εκδόσεως αυτής της πράξεως βάσει των άρθρων 60 ΕΚ, 301 ΕΚ και 308 ΕΚ.

- 257 Συνεπώς, επιβάλλεται να αναγνωριστεί το βάσιμο των επιχειρημάτων που προέβαλαν τα θεσμικά όργανα, όπως αυτά συνοψίστηκαν ανωτέρω στη σκέψη 206, υπό τη μόνη επιφύλαξη ότι η Κοινότητα υποχρεούται να εφαρμόσει τα εν λόγω ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, στον τομέα των αρμοδιοτήτων της, όχι δυνάμει του γενικού διεθνούς δικαίου, όπως οι εν λόγω διάδικοι υποστήριξαν, αλλά δυνάμει της ίδιας της Συνθήκης ΕΚ.
- 258 Αντιθέτως, τα επιχειρήματα των προσφευγόντων που στηρίζονται, αφενός, στην αυτοτέλεια της κοινοτικής εννόμου τάξεως σε σχέση με την προκύπτουσα από τα Ηνωμένα Έθνη έννομη τάξη και, αφετέρου, στη ανάγκη μεταφοράς των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας στην εσωτερική έννομη τάξη των κρατών μελών, σύμφωνα με τις συνταγματικές διατάξεις και τις θεμελιώδεις αρχές αυτού του δικαίου, δεν ευσταθούν.
- 259 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλούν οι προσφεύγοντες από την έλλειψη συμφωνίας των επίμαχων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας με τις διατάξεις του ίδιου του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, επισημαίνεται ότι αυτό δεν διαχωρίζεται από τα επιχειρήματα που προέβαλαν αναφορικά, αφενός, με τον δικαστικό έλεγχο που δύναται να ασκήσει το Πρωτοδικείο επί κοινοτικών πράξεων που συνιστούν εφαρμογή αυτών των ψηφισμάτων και, αφετέρου, με την προβαλλόμενη προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφευγόντων. Συνεπώς, θα εξεταστεί από κοινού με τα λοιπά αυτά επιχειρήματα.
- Επί της εκτάσεως του ελέγχου νομιμότητας που μπορεί να ασκήσει το Πρωτοδικείο
- 260 Επιβάλλεται, προκαταρκτικώς, να τονιστεί ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα συνιστά κοινότητα δικαίου, υπό την έννοια ότι ούτε τα κράτη μέλη της ούτε τα θεσμικά της όργανα διαφεύγουν τον έλεγχο της συμφωνίας των πράξεών τους προς τον βασικό καταστατικό χάρτη που αποτελεί η Συνθήκη, καθώς και ότι με την εν λόγω Συνθήκη καθιερώνεται πλήρες σύστημα ενδίκων μέσων και διαδικασιών, το οποίο αποσκοπεί να αναθέσει στο Δικαστήριο τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των θεσμικών οργάνων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου 1986, 294/83, *Les Verts* κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1986, σ. 1339, σκέψη 23· της 22ας Οκτωβρίου 1987, 314/85, *Foto-Frost*, Συλλογή 1987, σ. 4199, σκέψη 16, και της 23ης Μαρτίου 1993, C-314/91, *Weber* κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1993, σ. I-1093, σκέψη 8· απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Οκτωβρίου 2001, T-222/99, T-327/99

και T-329/99, Martinez κ.λπ. κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2001, σ. II-2823, σκέψη 48· βλ., επίσης, γνωμοδότηση 1/91 του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 1991, Συλλογή 1991, σ. I-6079, σκέψη 21).

261 Όπως επανειλημμένως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο (απόφαση της 15ης Μαΐου 1986, 222/84, Johnston, Συλλογή 1986, σ. 1651, σκέψη 18· βλ., επίσης, αποφάσεις της 3ης Δεκεμβρίου 1992, C-97/91, Oleifici Borelli κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-6313, σκέψη 14· της 11ης Ιανουαρίου 2001, C-1/99, Kofisa Italia, Συλλογή 2001, σ. I-207, σκέψη 46· Επιτροπή κατά Αυστρίας, ανωτέρω, σκέψη 192, σκέψη 45, και της 25ης Ιουλίου 2002, C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. I-6677, σκέψη 39), «ο δικαστικός έλεγχος [...] αποτελεί γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου απορρέουσα από τις κοινές στα κράτη μέλη παραδόσεις [...] και έχει παγιωθεί με τα άρθρα 6 και 13 της [ΕΣΔΑ]».

262 Εν προκειμένω, η αρχή αυτή συγκεκριμενοποιείται με το δικαίωμα που παρέχει στους προσφεύγοντες το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ να προσφύγουν στο Πρωτοδικείο ζητώντας τον έλεγχο της νομιμότητας του προσβαλλόμενου κανονισμού, εφόσον αυτός τους αφορά άμεσα και ατομικά, και να προβάλλουν, προς στήριξη αυτής της προσφυγής τους, τους λόγους που αντλούνται από την έλλειψη αρμοδιότητας, την παραβίαση ουσιαστών τύπων, την παραβίαση της Συνθήκης ΕΚ ή οποιουδήποτε άλλου κανόνα σχετικού με την εφαρμογή της ή από την κατάχρηση εξουσίας.

263 Εντούτοις, το ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι αν υφίστανται διαρθρωτικά όρια, επιβαλλόμενα από το γενικό διεθνές δίκαιο ή από την ίδια τη Συνθήκη ΕΚ, στον δικαστικό έλεγχο που μπορεί να ασκήσει το Πρωτοδικείο έναντι αυτού του κανονισμού.

264 Πράγματι, επιβάλλεται να τονιστεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, εκδοθείς κατόπιν της κοινής θέσεως 2002/402, συνιστά εκπλήρωση σε κοινοτικό επίπεδο της υποχρέωσης που υπέχουν τα κράτη μέλη της Κοινότητας, ως Μέλη του ΟΗΕ, να εφαρμόσουν, ενδεχομένως μέσω κοινοτικής πράξεως, τις κυρώσεις εις βάρος του

Οσάμα Μπιν Λάντεν, του δικτύου Αλ Κάιντα, των Ταλιμπάν, καθώς και άλλων προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων ή οντοτήτων σχετιζομένων προς αυτούς, οι οποίες αποφασίστηκαν, στη συνέχεια δε ενισχύθηκαν, με σειρά ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδοθέντων στο πλαίσιο της εφαρμογής του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Οι αιτιολογικές σκέψεις αυτού του κανονισμού ρητώς αναφέρονται στα ψηφίσματα 1267 (1999), 1333 (2000) και 1390 (2002).

265 Στο πλαίσιο αυτό, όπως ορθώς υπογραμμίζουν τα θεσμικά όργανα, άσκησαν δεσμία αρμοδιότητα, χωρίς να έχουν κανένα αυτοτελές περιθώριο εκτιμήσεως. Ειδικότερα, δεν είχαν τη δυνατότητα ούτε απευθείας τροποποίησης του περιεχομένου των εν λόγω ψηφισμάτων ούτε να εφαρμόσουν μηχανισμό δυνάμενο να καταλήξει σε μια τέτοια τροποποίηση.

266 Οποιοσδήποτε εσωτερικός έλεγχος της νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού, ιδίως με κριτήριο τις διατάξεις ή τις γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου περί προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, θα οδηγούσε το Πρωτοδικείο να εξετάσει, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα των εν λόγω ψηφισμάτων. Πράγματι, στην εξεταζόμενη περίπτωση, η αιτία του παράνομου χαρακτήρα που προβάλλουν οι προσφεύγοντες δεν έγκειται στην έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού, αλλά στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας που επέβαλαν τις κυρώσεις (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Dorsch Consult κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 82, σκέψη 74).

267 Ειδικότερα, αν το Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός πρέπει να ακυρωθεί, όπως ζητούν οι προσφεύγοντες, καίτοι η θέσπισή του επιβλήθηκε από το διεθνές δίκαιο, με το αιτιολογικό ότι η πράξη αυτή προσβάλλει θεμελιώδη δικαιώματα των προσφευγόντων, προστατευόμενα από την κοινοτική έννομη τάξη, μια τέτοια ακύρωση θα συνεπαγόταν εμμέσως ότι τα ίδια τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας προσβάλλουν τα εν λόγω θεμελιώδη δικαιώματα. Οι προσφεύγοντες, δηλαδή, ζητούν από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί εμμέσως ότι ο σχετικός κανόνας του διεθνούς δικαίου συνεπάγεται προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου, όπως αυτά προστατεύονται από την κοινοτική έννομη τάξη.

- 268 Τα θεσμικά όργανα και το Ηνωμένο Βασίλειο προτείνουν στο Πρωτοδικείο να κρίνει εαυτό αναρμόδιο για έναν τέτοιο έμμεσο έλεγχο της νομιμότητας των εν λόγω ψηφισμάτων, τα οποία, ως κανόνες του διεθνούς δικαίου που δεσμεύουν τα κράτη μέλη και την Κοινότητα, είναι υποχρεωτικά για το Πρωτοδικείο όπως και για όλα τα όργανα της Κοινότητας. Οι εν λόγω διάδικοι φρονούν, ουσιαστικώς, ότι ο έλεγχος του Πρωτοδικείου πρέπει να περιοριστεί, αφενός, στον έλεγχο της εφαρμογής των κανόνων που αφορούν τον τύπο, τη διαδικασία και την αρμοδιότητα που όφειλαν, εν προκειμένω, να ακολουθήσουν τα κοινοτικά όργανα και, αφετέρου, στον έλεγχο του πρόσφορου χαρακτήρα και της αναλογικότητας των εν λόγω κοινοτικών μέτρων σε σχέση με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των οποίων συνιστούν εφαρμογή.
- 269 Πρέπει να αναγνωρισθεί ότι ένας τέτοιος περιορισμός της αρμοδιότητας αποτελεί την αναγκαία συνέπεια των αρχών που διατυπώθηκαν ανωτέρω, στο πλαίσιο της εξετάσεως των σχέσεων μεταξύ της διεθνούς εννόμου τάξεως, της απορρέουσας από το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, και της κοινοτικής εννόμου τάξεως.
- 270 Όπως ήδη τονίστηκε, τα συγκεκριμένα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας εκδόθηκαν δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Στο πλαίσιο αυτό, ο προσδιορισμός των στοιχείων που συνιστούν απειλή κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, καθώς και των μέτρων που απαιτούνται για τη διατήρηση και την αποκατάστασή τους, ανάγεται στην αποκλειστική ευθύνη του Συμβουλίου Ασφαλείας και εκφεύγει, ως εκ τούτου, από την αρμοδιότητα των εθνικών ή κοινοτικών αρχών και δικαιοδοτικών οργάνων, υπό την επιφύλαξη του φυσικού δικαιώματος της νόμιμης άμυνας, ατομικής ή συλλογικής, κατά το άρθρο 51 του εν λόγω Χάρτη.
- 271 Εφόσον, κατ' εφαρμογήν του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο Ασφαλείας, μέσω της επιτροπής κυρώσεων που συνέστησε, αποφάσισε ότι πρέπει να δεσμευτούν τα κεφάλαια ορισμένων ατόμων ή οντοτήτων, η απόφασή του είναι δεσμευτική για όλα τα Μέλη των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με το άρθρο 48 του Χάρτη.

- 272 Έχοντας υπόψη τις ανωτέρω σκέψεις 243 έως 254, δεν μπορεί να στηριχθεί ούτε στο διεθνές δίκαιο ούτε στο κοινοτικό δίκαιο αρμοδιότητα του Πρωτοδικείου να ελέγχει, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα μιας τέτοιας αποφάσεως με κριτήριο τα πρότυπα προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων που θέτει η κοινοτική έννομη τάξη.
- 273 Αφενός, μια τέτοια αρμοδιότητα θα ερχόταν σε αντίθεση με τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ειδικότερα από τα άρθρα 25, 48 και 103 αυτού, καθώς και από το άρθρο 27 της Συμβάσεως της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών.
- 274 Αφετέρου, μια τέτοια αρμοδιότητα θα αντέβαινε στις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, ειδικότερα στις διατάξεις των άρθρων 5 ΕΚ, 10 ΕΚ, 297 ΕΚ και του άρθρου 307, πρώτο εδάφιο, ΕΚ, καθώς και στις διατάξεις της Συνθήκης ΕΕ, ειδικότερα στη διάταξη του άρθρου 5 ΕΕ, κατά την οποία ο κοινοτικός δικαστής ασκεί τις αρμοδιότητές του υπό τους όρους και για τους σκοπούς που προβλέπουν οι διατάξεις των Συνθηκών ΕΚ και ΕΕ. Επιπροσθέτως, θα ήταν ασυμβίβαστο με την αρχή κατά την οποία οι αρμοδιότητες της Κοινότητας, επομένως δε και οι αρμοδιότητες του Πρωτοδικείου, πρέπει να ασκούνται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου (αποφάσεις Roulsten και Diva Navigation, ανωτέρω, σκέψη 210, σημείο 9, και Racke, ανωτέρω, σκέψη 210, σκέψη 45).
- 275 Επιβάλλεται, επίσης, να τονιστεί ότι, έχοντας ιδίως υπόψη το άρθρο 307 ΕΚ και το άρθρο 103 του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, η επίκληση προσβολής είτε θεμελιωδών δικαιωμάτων, όπως αυτά προστατεύονται από την κοινοτική έννομη τάξη, είτε αρχών της νομικής αυτής τάξεως δεν μπορεί να επηρεάσει το κύρος ενός ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας ή την ισχύ του εντός του εδάφους της Κοινότητας (βλ., κατ' αναλογίαν, αποφάσεις του Δικαστηρίου, 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 581, ανωτέρω, σκέψη 190, σκέψη 3 της 8ης Οκτωβρίου 1986, 234/85, Keller, Συλλογή 1986, σ. 2897, σκέψη 7, και της 17ης Οκτωβρίου 1989, 97/87 έως 99/87, Dow Chemical Ibérica κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3165, σκέψη 38).

- 276 Συνεπώς, τα εν λόγω ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας εκφεύγουν, καταρχήν, του δικαστικού ελέγχου του Πρωτοδικείου, το οποίο δεν έχει την αρμοδιότητα να αμφισβητεί, έστω παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητά τους με κριτήριο το κοινοτικό δίκαιο. Αντιθέτως, το Πρωτοδικείο υποχρεούται, στο μέτρο του δυνατού, να ερμηνεύει και να εφαρμόζει το δίκαιο αυτό κατά τρόπο σύμφωνο προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν τα κράτη μέλη από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
- 277 Πάντως, το Πρωτοδικείο έχει την αρμοδιότητα να ελέγξει, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα των εν λόγω ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας με κριτήριο το *ius cogens*, υπό την έννοια της διεθνούς δημόσιας τάξεως στην οποία υπόκεινται όλα τα υποκείμενα του διεθνούς δικαίου, περιλαμβανομένων των οργάνων του ΟΗΕ, χωρίς δυνατότητα παρεκκλίσεως από τους κανόνες της.
- 278 Επιβάλλεται σχετικώς να τονιστεί ότι η Σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των Συνθηκών, η οποία κωδικοποιεί το εθιμικό διεθνές δίκαιο (και της οποίας το άρθρο 5 ορίζει ότι εφαρμόζεται «επί πάσης Συνθήκης ιδρυτικής διεθνούς οργανισμού και επί πάσης τοιαύτης υιοθετηθείσης υπ' αυτού»), προβλέπει στο άρθρο 53 την ακυρότητα των Συνθηκών που αντιβαίνουν προς επιτακτικό κανόνα του γενικού διεθνούς δικαίου, οριζομένου ως «κανόνα δεκτού και αναγνωρισμένου από της διεθνούς Κοινότητας των κρατών εν τω συνόλω της ως κανόνος, εκ του οποίου ουδεμία παρέκκλιση επιτρέπεται και ο οποίος δεν δύναται να τροποποιηθεί ει μη διά νέου, του αυτού χαρακτήρος κανόνος του γενικού διεθνούς δικαίου». Εξάλλου, το άρθρο 64 της Συμβάσεως της Βιέννης ορίζει ότι, «εάν νέος αναγκαστικός κανών του γενικού διεθνούς δικαίου ήθελεν εμφανισθή, πάσα υφισταμένη Συνθήκη, συγκρουομένη προς τον κανόνα τούτον, καθίσταται άκυρος και τερματίζεται».
- 279 Επιπροσθέτως, ο ίδιος ο Χάρτης των Ηνωμένων Εθνών προϋποθέτει την ύπαρξη επιτακτικών αρχών του διεθνούς δικαίου και, ιδίως, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου. Στο προοίμιο του Χάρτη, οι λαοί των Ηνωμένων Εθνών διακηρύσσουν «την πίστιν εις τα θεμελιώδη δικαιώματα του ανθρώπου, εις την αξιοπρέπειαν και την αξίαν του ανθρώπου». Όπως, εξάλλου, προκύπτει από το πρώτο κεφάλαιο του Χάρτη, το οποίο φέρει τον τίτλο «Σκοποί και αρχαί», σκοπός

των Ηνωμένων Εθνών είναι, μεταξύ άλλων, η προώθηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών.

- 280 Οι αρχές αυτές δεσμεύουν τόσο τα Μέλη του ΟΗΕ όσο και τα όργανά του. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 24, παράγραφος 2, του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, το Συμβούλιο Ασφαλείας οφείλει, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που του επιβάλλει η κύρια ευθύνη του για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, να ενεργεί «συμφώνως προς τους σκοπούς και τας αρχάς των Ηνωμένων Εθνών». Συνεπώς, η εξουσία επιβολής κυρώσεων που έχει το Συμβούλιο Ασφαλείας, προς εκπλήρωση αυτής της ευθύνης του, πρέπει να ασκείται τηρουμένου του διεθνούς δικαίου και, ειδικότερα, των σκοπών και των αρχών των Ηνωμένων Εθνών.
- 281 Συνεπώς, από το διεθνές δίκαιο συνάγεται ότι υφίσταται, καταρχήν, ένα όριο στη δεσμευτική ισχύ των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας: πρέπει να είναι σύμφωνα προς τις θεμελιώδεις επιτακτικές διατάξεις του διεθνούς δικαίου. Άλλως, όσο κι αν μια τέτοια περίπτωση είναι μάλλον απίθανη, δεν δεσμεύουν τα κράτη Μέλη του ΟΗΕ ούτε, κατά συνέπεια, την Κοινότητα.
- 282 Συνεπώς, ο παρεμπόπτων δικαστικός έλεγχος που ασκεί το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως κοινοτικής πράξεως εκδοθείσας, χωρίς οιοδήποτε περιθώριο εκτιμήσεως, προς εφαρμογήν ψηφίσματος του Συμβουλίου Ασφαλείας, μπορεί, ενδεχομένως, να επεκταθεί στον έλεγχο της τηρήσεως υπέρτερων κανόνων του διεθνούς δικαίου που αποτελούν μέρος του *jus cogens*, ιδίως δε των επιτακτικών κανόνων περί καθολικής προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, από τους οποίους ούτε τα κράτη Μέλη ούτε τα όργανα του ΟΗΕ μπορούν να παρεκκλίνουν καθόσον αποτελούν «απαράβατες αρχές του εθιμικού διεθνούς δικαίου» (συμβουλευτική γνώμοδότηση του Διεθνούς Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1996, Νομιμότητα της απειλής ή της χρήσεως πυρηνικών όπλων, Rec. 1996, σ. 226, σκέψη 79· βλ., επίσης, υπ' αυτή την έννοια, προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs επί της υποθέσεως *Bosphorus*, ανωτέρω, σκέψη 239, σκέψη 65).

283 Υπό το πρίσμα αυτών των γενικών σκέψεων πρέπει να εξεταστούν οι λόγοι που αναφέρονται στην προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφευγόντων.

Επί της προβαλλομένης προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφευγόντων

284 Τα επιχειρήματα που προβάλλουν οι προσφεύγοντες σε σχέση με την προβαλλόμενη προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων τους επικεντρώνονται σε τρία σημεία: προσβολή του δικαιώματος ελεύθερης διαθέσεως των περιουσιακών τους στοιχείων, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και προσβολή του δικαιώματός τους για αποτελεσματική δικαστική προσφυγή.

— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος των προσφευγόντων να διαθέτουν ελεύθερα τα περιουσιακά τους στοιχεία

285 Οι προσφεύγοντες προβάλλουν προσβολή του δικαιώματός τους να διαθέτουν ελεύθερα τα περιουσιακά τους στοιχεία, το οποίο προστατεύεται από την κοινοτική έννομη τάξη.

286 Εντούτοις, καθόσον η προβαλλόμενη προσβολή προκύπτει αποκλειστικώς από τη δέσμευση των κεφαλαίων των προσφευγόντων, την οποία αποφάσισε το Συμβούλιο Ασφαλείας, μέσω της επιτροπής κυρώσεων, η δε Κοινότητα εφάρμοσε με τον προσαλλόμενο κανονισμό, χωρίς την άσκηση οποιασδήποτε εξουσίας εκτιμήσεως, οι αιτιάσεις αυτές των προσφευγόντων πρέπει να εξεταστούν, καταρχήν, υπό το πρίσμα των απορρεουσών από το *jus cogens* προτύπων καθολικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, σύμφωνα με τις διατυπωθείσες ανωτέρω αρχές.

287 Δεδομένου ότι, διαχρονικώς, η έκταση και η αυστηρότητα της δεσμεύσεως των κεφαλαίων των προσφευγόντων παρουσίασε διακυμάνσεις (βλ., διαδοχικώς, το άρθρο 2 του κανονισμού 467/2001, το άρθρο 2 του κανονισμού 881/2002, προ της τροποποίησής του, και, τέλος, το άρθρο 2α του προσαλλομένου κανονισμού, το

οποίο προστέθηκε με το άρθρο 1 του κανονισμού 561/2003), επιβάλλεται, επίσης, να διευκρινιστεί στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής ακυρώσεως ότι ο δικαστικός έλεγχος του Πρωτοδικείου αφορά αποκλειστικώς τις ισχύουσες επί του παρόντος ρυθμίσεις. Πράγματι, εξετάζοντας προσφυγές ακυρώσεως, ο κοινοτικός δικαστής λαμβάνει κανονικώς υπόψη τα περιστατικά τα οποία, διαρκούσης της εκκρεμοδικίας, επηρέασαν το ίδιο το αντικείμενο της διαφοράς, όπως η κατάργηση, η παράταση, η αντικατάσταση ή η τροποποίηση της προσβαλλομένης πράξεως (βλ., πλην των αποφάσεων Alpha Steel κατά Επιτροπής, Fabrique de fer de Charleroi και Dillinger Hüttenwerke κατά Επιτροπής και CCRE κατά Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 72, διάταξη του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 1993, C-123/92, Lezzi Pietro κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-809, σκέψεις 8 έως 11). Κατά την προφορική διαδικασία, οι διάδικοι εξέφρασαν τη συμφωνία τους επί του ζητήματος αυτού.

288 Συνεπώς, επιβάλλεται να εξεταστεί αν η δέσμευση κεφαλαίων που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 561/2003, εμμέσως δε, με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των οποίων εφαρμογή συνιστούν οι εν λόγω κανονισμοί, θίγει τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσφευγόντων.

289 Το Πρωτοδικείο κρίνει ότι δεν συντρέχει τέτοια προσβολή, λαμβανομένων υπόψη των κατά το *jus cogens* προτύπων καθολικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, χωρίς να χρειάζεται να γίνει διάκριση μεταξύ της καταστάσεως της οντότητας Al Barakaat, ως νομικού προσώπου, και εκείνης του Yusuf, ως φυσικού προσώπου.

290 Επιβάλλεται εκ προοιμίου να τονιστεί, σχετικώς, ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 561/2003, εκδοθέντα κατόπιν του ψηφίσματος 1452 (2002) του Συμβουλίου Ασφαλείας, προβλέπει, μεταξύ άλλων παρεκκλίσεων και εξαιρέσεων, ότι, κατόπιν αιτήσεως των ενδιαφερομένων και εφόσον η επιτροπή κυρώσεων δεν εκφράσει τη ρητή αντίθεσή της, οι αρμόδιες εθνικές αρχές δηλώνουν ότι η δέσμευση κεφαλαίων δεν εφαρμόζεται επί των κεφαλαίων εκείνων που είναι αναγκαία προς κάλυψη βασικών αναγκών, ιδίως των δαπανών διαβιώσεως, καταβολής μισθώματος, ιατρικών δαπανών, φόρων ή συλλογικών υπηρεσιών (βλ., ανωτέρω, σκέψη 40). Επιπροσθέτως, τα κεφάλαια που απαιτούνται προς κάλυψη οποιασδήποτε άλλης «έκτακτης δαπάνης» μπορούν επίσης να αποδεσμεύονται κατόπιν ρητής αδείας της επιτροπής κυρώσεων.

- 291 Οι ρητώς προβλεπόμενες δυνατότητες εξαιρέσεων και παρεκκλίσεων από τη δέσμευση των κεφαλαίων των προσώπων που αναγράφονται στον πίνακα της επιτροπής κυρώσεων σαφώς αποδεικνύουν ότι το μέτρο αυτό ούτε αποσκοπεί ούτε έχει ως αποτέλεσμα την απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση αυτών των προσώπων.
- 292 Επιπροσθέτως, επιβάλλεται να τονιστεί ότι, καίτοι το άρθρο 17, παράγραφος 1, της Οικουμενικής Διακηρύξεως των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, την οποία υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 10 Δεκεμβρίου 1948, ορίζει ότι «παν πρόσωπον έχει δικαίωμα ιδιοκτησίας», εντούτοις το άρθρο 17, παράγραφος 2, της αυτής Οικουμενικής Διακηρύξεως διευκρινίζει ότι «ουδείς δύναται αυθαίρετως να στερηθεί της ιδιοκτησίας του».
- 293 Συνεπώς, καίτοι ο σεβασμός του δικαιώματος ιδιοκτησίας πρέπει να θεωρηθεί ως αναπόσπαστο μέρος των επιτακτικών κανόνων του γενικού διεθνούς δικαίου, μόνον μια αυθαίρετη προσβολή αυτού του δικαιώματος θα μπορούσε, εν πάση περιπτώσει, να θεωρηθεί ως αντίθετη στο *jus cogens*.
- 294 Επιβάλλεται, όμως, η διαπίστωση ότι οι προσφεύγοντες δεν στερήθηκαν αυθαίρετως αυτού του δικαιώματος.
- 295 Πράγματι, πρώτον, η δέσμευση αυτών των κεφαλαίων συνιστά μια πτυχή των κυρώσεων που αποφάσισε το Συμβούλιο Ασφαλείας κατά του Οσάμα Μπιν Λάντεν, του δικτύου Αλ Κάιντα και των Ταλιμπάν, καθώς και εις βάρος άλλων προσώπων, ομάδων, επιχειρήσεων και οντοτήτων συνδεδεμένων με αυτούς.
- 296 Επιβάλλεται, σχετικώς, να τονιστεί η σημασία της καταστολής της διεθνούς τρομοκρατίας και η νομιμότητα της οποίας απολαύει η παρεχόμενη από τα Ηνωμένα Έθνη προστασία έναντι τρομοκρατικών οργάνωσεων.

297 Στο προοίμιο του ψηφίσματος 1390 (2002), το Συμβούλιο Ασφαλείας καταδίκασε, μεταξύ άλλων, αυστηρώς τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου 2001, υπογραμμίζοντας την αποφασιστικότητά του να αποτρέψει παρόμοιες πράξεις· επισήμανε ότι ο Οσάμα Μπιν Λάντεν και το δίκτυο Αλ Κάιντα συνέχισαν να υποστηρίζουν τη διεθνή τρομοκρατία· καταδίκασε το δίκτυο Αλ Κάιντα και τις συνδεδεμένες με αυτό τρομοκρατικές ομάδες για πολυάριθμες εγκληματικές τρομοκρατικές ενέργειες που διέπραξαν με σκοπό να προκαλέσουν τον θάνατο μεγάλου αριθμού αθώων πολιτών και την καταστροφή υλικών αγαθών και επανέλαβε ότι οι διεθνείς τρομοκρατικές ενέργειες συνιστούν απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια.

298 Ενόψει αυτών των στοιχείων, ο επιδιωκόμενος με τις κυρώσεις σκοπός αποκτά ιδιαίτερη σημασία, η οποία έγκειται, όπως ιδίως προκύπτει από το γράμμα του ψηφίσματος 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας στο οποίο παραπέμπει η τρίτη αιτιολογική σκέψη του προσβαλλομένου κανονισμού 881/2002, στην καταστολή με όλα τα μέσα, σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, των απειλών κατά της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας που συνιστούν οι τρομοκρατικές ενέργειες. Συνεπώς, με τα μέτρα αυτά επιδιώκεται η επίτευξη ενός θεμελιώδους για τη διεθνή κοινότητα σκοπού γενικού συμφέροντος.

299 Δεύτερον, η δέσμευση κεφαλαίων συνιστά συντηρητικό μέτρο, το οποίο, εν αντιθέσει προς τη δήμευση, δεν θίγει την ουσία του δικαιώματος ιδιοκτησίας των προσώπων που αφορά επί των χρηματοπιστωτικών περιουσιακών τους στοιχείων, αλλά μόνον τη χρήση αυτών των στοιχείων.

300 Τρίτον, τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας προβλέπουν μηχανισμό περιοδικής επανεξέτασης του γενικού συστήματος των κυρώσεων (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 16, 26 και 37 και, κατωτέρω, σκέψη 313).

301 Τέταρτον, όπως θα εκτεθεί κατωτέρω, η σχετική κανονιστική ρύθμιση προβλέπει διαδικασία παρέχουσα στους θιγομένους το δικαίωμα να ζητούν, ανά πάσα στιγμή, από την επιτροπή κυρώσεων επανεξέταση της περιπτώσεώς τους, διά της μεσολαβήσεως του κράτους μέλους της ιθαγένειας ή της κατοικίας τους.

302 Λαμβανομένων υπόψη αυτών των στοιχείων, η δέσμευση των κεφαλαίων προσώπων και οντοτήτων κατά των οποίων υπάρχουν υπόνοιες, βάσει πληροφοριών που διαβίβασαν τα κράτη Μέλη των Ηνωμένων Εθνών και ήλεγξε το Συμβούλιο Ασφαλείας, ότι συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, καθώς και ότι συμμετείχαν στη χρηματοδότηση, προγραμματισμό, προετοιμασία και εκτέλεση τρομοκρατικών πράξεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αυθαίρετη, απρόσφορη ή δυσανάλογη προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων αυτών των προσώπων.

303 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα των προσφευγόντων τα αναφερόμενα στην προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματός τους να διαθέτουν ελεύθερα τα περιουσιακά τους στοιχεία.

— Επί της προβαλλομένης προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας

304 Τα επιχειρήματα που αντλούν οι προσφεύγοντες από την προβαλλόμενη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας επικεντρώνονται, κυρίως, στο ότι δεν τους παρασχέθηκε η δυνατότητα να διατυπώσουν την άποψή τους ούτε άλλη δυνατότητα άμυνας πριν αποφασιστεί η εναντίον τους επιβολή κυρώσεων. Οι προσφεύγοντες υπογραμμίζουν, σχετικώς, ότι δεν ενημερώθηκαν για τους λόγους επιβολής αυτών των κυρώσεων.

305 Επιβάλλεται, σχετικώς, να γίνει διάκριση μεταξύ του προβαλλομένου δικαιώματος των προσφευγόντων να διατυπώσουν την άποψή τους ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων πριν περιληφθούν στον πίνακα των προσώπων των οποίων δεσμεύονται τα κεφάλαια κατ' εφαρμογήν των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας και του προβαλλομένου δικαιώματός τους να διατυπώσουν τη γνώμη τους ενώπιον των κοινοτικών οργάνων πριν από την έκδοση του προβαλλομένου κανονισμού.

306 Όσον αφορά, πρώτον, το προβαλλόμενο δικαίωμα των προσφευγόντων να διατυπώσουν την άποψή τους ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων πριν την αναγραφή του ονόματός τους στον πίνακα των προσώπων τα κεφάλαια των οποίων πρέπει να δεσμευτούν κατ' εφαρμογήν των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα εν λόγω ψηφίσματα δεν προβλέπουν ένα τέτοιο δικαίωμα.

- 307 Επιπροσθέτως, από κανέναν επιτακτικό κανόνα της διεθνούς εννόμου τάξεως δεν προκύπτει ότι επιβάλλεται η προηγούμενη ακρόαση των ενδιαφερομένων σε περιπτώσεις όπως η παρούσα, κατά τις οποίες το Συμβούλιο Ασφαλείας, στο πλαίσιο της εφαρμογής του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, αποφασίζει, μέσω της επιτροπής κυρώσεων, τη δέσμευση των κεφαλαίων ορισμένων ατόμων ή οντοτήτων για τις οποίες υπάρχει η υπόνοια ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας.
- 308 Επίσης, δεν αμφισβητείται ότι ακρόαση των προσφευγόντων προ της αναγραφής τους στον εν λόγω πίνακα θα υπονόμευε την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων και θα ήταν, κατά συνέπεια, ασυμβίβαστη με τον επιδιωκόμενο σκοπό γενικού συμφέροντος. Ως εκ της φύσεώς του, το μέτρο της δεσμεύσεως κεφαλαίων πρέπει να λαμβάνεται αιφνιδιαστικά και να εφαρμόζεται αμέσως. Συνεπώς, δεν μπορεί να γνωστοποιείται προ της εφαρμογής του.
- 309 Εντούτοις, επιβάλλεται να τονισθεί ότι, καίτοι δεν προβλέπουν δικαίωμα προσωπικής ακρόασης, τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και οι διαδοχικοί κανονισμοί που εκδόθηκαν προς εφαρμογήν τους εντός της Κοινότητας προβλέπουν διαδικασία επανεξετάσεως ατομικών περιπτώσεων, παρέχοντας στους ενδιαφερόμενους τη δυνατότητα να απευθυνθούν στην επιτροπή κυρώσεων, μέσω των εθνικών τους αρχών, προκειμένου να διεκδικήσουν είτε τη διαγραφή τους από τον πίνακα των προσώπων κατά των οποίων προβλέπονται κυρώσεις είτε παρέκκλιση από τη δέσμευση κεφαλαίων (βλ., μεταξύ άλλων, ανωτέρω, σκέψεις 11, 21, 36 και 38 έως 40).
- 310 Η επιτροπή κυρώσεων αποτελεί εξηρημένο από το Συμβούλιο Ασφαλείας όργανο, συγκείμενο από εκπροσώπους κρατών μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας. Έχει αναχθεί σε σημαντικό μόνιμο όργανο υπεύθυνο για την παρακολούθηση, επί καθημερινής βάσεως, της εφαρμογής των κυρώσεων συμβάλλοντας στην ομοιόμορφη ερμηνεία και εφαρμογή, εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας, των ψηφισμάτων (προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Jacobs επί της αποφάσεως Bosporus, ανωτέρω, σκέψη 239, σκέψη 46).

311 Όσον αφορά, ειδικότερα, το αίτημα επανεξετάσεως μιας ατομικής περιπτώσεως, με σκοπό τη διαγραφή του ενδιαφερομένου από τον πίνακα των προσώπων που αφορούν οι κυρώσεις, «οι διέπουσες τη διεξαγωγή των εργασιών της [επιτροπής κυρώσεων] οδηγίες», οι εκδοθείσες στις 7 Νοεμβρίου 2002 και τροποποιηθείσες στις 10 Απριλίου 2003 (βλ., ανωτέρω, σκέψη 67), προβλέπουν, στο σημείο 7, τα ακόλουθα:

«α) Υπό την επιφύλαξη των ισχυουσών διαδικασιών, ο προσφεύγων [πρόσωπο(α), ομάδες, επιχειρήσεις και/ή οντότητες περιλαμβανόμενες στον ανακεφαλαιωτικό πίνακα της επιτροπής] μπορεί να υποβάλει στην κυβέρνηση της χώρας όπου κατοικεί και/ή της χώρας της οποίας είναι υπήκοος αίτηση επανεξετάσεως της περιπτώσεώς του. Προς τούτο, ο προσφεύγων οφείλει να αιτιολογήσει την αίτησή του περί διαγραφής του από τον πίνακα, να παράσχει τα απαιτούμενα στοιχεία και να ζητήσει υποστήριξη του αιτήματός του αυτού.

β) Η κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση οφείλει να εξετάσει όλα τα σχετικά στοιχεία, στη συνέχεια να επιδιώξει διμερή επαφή με την (τις) κυβέρνηση(εις) που πρότεινε(αν) την εγγραφή στον πίνακα [την (τις) “προτείνουσα(σες) κυβέρνηση(εις)”], να ζητήσει πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία και να προβεί σε διαβουλεύσεις αναφορικά με το αίτημα διαγραφής από τον πίνακα.

γ) Η (οι) κυβέρνηση(εις) που ζήτησε αρχικώς την εγγραφή δύναται(νται) να ζητήσει επίσης συμπληρωματικά στοιχεία από τη χώρα της κατοικίας ή της ιθαγένειας του προσφεύγοντος. Η κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση και η (οι) προτείνουσα(σες) κυβέρνηση(εις) έχουν τη δυνατότητα, αναλόγως των αναγκών, διαβουλεύσεως με τον πρόεδρο της επιτροπής κυρώσεων στο πλαίσιο των κατά τα ανωτέρω διμερών διαβουλεύσεων.

δ) Αν, κατόπιν εξετάσεως των συμπληρωματικών στοιχείων, η κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση αποφασίσει να δώσει συνέχεια στο αίτημα

διαγραφής από τον πίνακα, πρέπει να πείσει την (τις) προτείνουσα(σες) κυβέρνηση(εις) να υποβάλουν, από κοινού ή μεμονωμένως, αίτηση διαγραφής στην επιτροπή κυρώσεων. Η κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση έχει τη δυνατότητα να υποβάλει, χωρίς να συνοδεύεται από αίτηση της (των) προτείνουσας(σών) κυβερνήσεως(ων), αίτηση διαγραφής προς την επιτροπή κυρώσεων, στο πλαίσιο διαδικασίας σιωπηρής εγκρίσεως.

- ε) Η επιτροπή κυρώσεων λαμβάνει τις αποφάσεις της συναινετικά. Σε περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρξει συναίνεση, στο πλαίσιο της επιτροπής, επί ενός ειδικού ζητήματος, ο πρόεδρος προβαίνει σε συμπληρωματικές διαβουλεύσεις οι οποίες ενδέχεται να διευκολύνουν την επίτευξη συμφωνίας. Αν, κατόπιν αυτών των διαβουλεύσεων, εξακολουθεί να μην υπάρχει συναίνεση, το ζήτημα παραπέμπεται στο Συμβούλιο Ασφαλείας. Λόγω του ειδικού χαρακτήρα των πληροφοριακών στοιχείων, ο πρόεδρος έχει τη δυνατότητα να προωθήσει διμερείς επαφές μεταξύ των ενδιαφερομένων κρατών μελών προς διευκρίνιση του ζητήματος πριν λάβει απόφαση».

312 Το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι, εκδίδοντας τις κατευθυντήριες αυτές οδηγίες, το Συμβούλιο Ασφαλείας έλαβε υπόψη του, στο μέτρο του δυνατού, τα θεμελιώδη δικαιώματα των αναγραφόμενων στον πίνακα της επιτροπής κυρώσεων προσώπων, ιδίως δε τα δικαιώματά τους άμυνας.

313 Εξάλλου, η ιδιαίτερη σημασία που προσδίδει το Συμβούλιο Ασφαλείας στα δικαιώματα αυτά προκύπτει σαφώς από το ψήφισμά του 1526 (2004), της 30ής Ιανουαρίου 2004, το οποίο αποσκοπεί, αφενός, στη βελτίωση της εφαρμογής των μέτρων που προβλέπει η παράγραφος 4, στοιχείο b, του ψηφίσματος 1267 (1999), η παράγραφος 8, στοιχείο c, του ψηφίσματος 1333 (2000) και οι παράγραφοι 1 και 2 του ψηφίσματος 1390 (2002), αφετέρου δε, στην ενίσχυση της αποστολής της επιτροπής κυρώσεων. Κατά την παράγραφο 18 του ψηφίσματος 1526 (2004), το Συμβούλιο Ασφαλείας «μετ' επιτάσεως ενθαρρύνει όλα τα κράτη να ενημερώνουν, στο μέτρο του δυνατού, τα πρόσωπα και τις οντότητες που αναγράφονται στον πίνακα της [επιτροπής κυρώσεων] αναφορικά με τα ληφθέντα [εις βάρος τους] μέτρα, με τις κατευθυντήριες οδηγίες της [επιτροπής κυρώσεων] και το ψήφισμα 1452 (2002)». Κατά την παράγραφο 3 του ψηφίσματος 1526 (2004), θα υπάρξει περαιτέρω βελτίωση των μέτρων αυτών μετά από 18 μήνες, ή ενωρίτερον, εφόσον παρίσταται ανάγκη.

- 314 Βεβαίως, η ανωτέρω διαδικασία δεν παρέχει απευθείας στους ίδιους τους ενδιαφερομένους το δικαίωμα ακροάσεως ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων, μόνη αρμόδια αρχή να αποφαινεται, κατόπιν αιτήσεως κράτους, επί της επανεξετάσεως της περιπτώσεώς τους. Επομένως, οι ενδιαφερόμενοι εξαρτώνται, ουσιαστικώς, από τη διπλωματική προστασία που παρέχουν τα κράτη στους υπηκόους τους.
- 315 Εντούτοις, ο περιορισμός αυτός του δικαιώματος απευθείας και προσωπικής ακροάσεως από την αρμόδια αρχή δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ανεπίτρεπτος σε σχέση με τους επιτακτικούς κανόνες της διεθνούς δημοσίας τάξεως. Αντιθέτως, προκειμένου περί αμφισβήτησεως του βασίμου αποφάσεων περί δεσμεύσεως κεφαλαίων ατόμων ή οντοτήτων για τα οποία υπάρχει η υπόνοια ότι συμβάλλουν στη χρηματοδότηση της διεθνούς τρομοκρατίας, τις οποίες έλαβε το Συμβούλιο Ασφαλείας, μέσω της επιτροπής κυρώσεων που αυτό συνέστησε, δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, βάσει πληροφοριών που του διαβίβασαν τα κράτη και οι περιφερειακοί οργανισμοί, είναι εύλογο το δικαίωμα ακροάσεως των ενδιαφερομένων να ρυθμίζεται στο πλαίσιο μιας πολυεπίπεδης διοικητικής διαδικασίας, όπου οι αναφερόμενες στο παράρτημα II του προσβαλλομένου κανονισμού εθνικές αρχές διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο.
- 316 Εξάλλου, το ίδιο το κοινοτικό δίκαιο δέχεται τον νόμιμο χαρακτήρα τέτοιου είδους διαδικαστικών ρυθμίσεων, στο πλαίσιο οικονομικών κυρώσεων κατά ιδιωτών (βλ., κατ' αναλογία, διάταξη «Invest» Import und Export και Invest Commerce κατά Επιτροπής, ανωτέρω, σκέψη 85).
- 317 Πρέπει να προστεθεί ότι, όπως ορθώς υπογράμμισε το Ηνωμένο Βασίλειο κατά την προφορική διαδικασία, οι ενδιαφερόμενοι έχουν τη δυνατότητα δικαστικής προσφυγής στηριζομένης στην εσωτερική νομοθεσία, είτε απευθείας επί του προσβαλλομένου κανονισμού είτε επί των οικείων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας του οποίου αυτός συνιστά εφαρμογή, κατά ενδεχόμενης καταχρηστικής αρνήσεως της αρμόδιας εθνικής αρχής να φέρει την περίπτωση τους, προς επανεξέταση, ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων (βλ., κατ' αναλογία, διάταξη του Προέδρου του Πρωτοδικείου της 15ης Μαΐου 2003, T-47/03 R, Sison κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. II-2047, σκέψη 39).

318 Εξάλλου, εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες διατύπωσαν την άποψή τους ενώπιον της επιτροπής κυρώσεων, μέσω της Σουηδικής Κυβερνήσεως, κατά τρόπο τόσο αποτελεσματικό ώστε δύο από τους αρχικούς προσφεύγοντες, οι Aden και Ali, διαγράφηκαν από τον πίνακα των προσώπων κατά των οποίων επιβλήθηκε η δέσμευση κεφαλαίων και, κατά συνέπεια, διαγράφηκαν, επίσης, από τον πίνακα του παραρτήματος I του προσβαλλομένου κανονισμού (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 33 έως 35). Επιβάλλεται, σχετικώς, να παρατεθεί το σημείο 11 της εκθέσεως της επιτροπής κυρώσεων για το έτος 2002:

«Κατά την ενδέκατη σύνοδό της, στις 11 Φεβρουαρίου 2002 αφού εξέτασε δύο ρηματικές διακοινώσεις με τις οποίες η Σουηδία ζήτησε τη διαγραφή από τον πίνακα τριών προσώπων σουηδικής ιθαγένειας και μιας οντότητας, η επιτροπή αποφάσισε να προβεί σε επισταμένη εξέταση αυτού του αιτήματος. Η Σουηδία, κληθείσα να παραστεί στη συνεδρίαση, εκπροσωπήθηκε από τον γενικό διευθυντή νομικών υποθέσεων του σουηδικού Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων. Τα μέλη της επιτροπής συμφώνησαν επί της σημασίας εξουρέσεως, αφενός, μιας ισόρροπης λύσεως μεταξύ της ανάγκης ταχύτητας και αποτελεσματικότητας των μέτρων καταστολής της τρομοκρατίας και, αφετέρου, της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Μετά το πέρας της συνεδριάσεως, ο πρόεδρος οργάνωσε ενημερωτική συνάντηση για τους εκπροσώπους του τύπου και των ενδιαφερομένων κρατών μελών, στην οποία συγκεντρώθηκε μεγάλο ακροατήριο, πράγμα που υποδηλώνει ότι το πρόβλημα που ανέκυψε στη Σουηδία παρουσιάζει ενδιαφέρον και για άλλες χώρες.»

319 Εν πάση περιπτώσει, η δυνατότητα των προσφευγόντων να διατυπώσουν αποτελεσματικώς την άποψή τους επί του υποστατού και της λυσιτέλειας των πραγματικών περιστατικών βάσει των οποίων αποφασίστηκε η δέσμευση των κεφαλαίων τους, ειδικότερα δε επί των αποδεικτικών στοιχείων που ελήφθησαν υπόψη εις βάρος τους, αποκλείεται κατηγορηματικώς. Τα αποδεικτικά αυτά στοιχεία, εφόσον έχουν χαρακτηριστεί εμπιστευτικά ή απόρρητα από το κράτος που τα διαβίβασε στην επιτροπή κυρώσεων, δεν τους έχουν, προφανώς, κοινοποιηθεί, όπως, εξάλλου, δεν έχουν κοινοποιηθεί στα κράτη Μέλη του ΟΗΕ που είναι αποδέκτες των οικείων ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας.

320 Υπό περιστάσεις όπως αυτές της παρούσας υποθέσεως, όπου τίθεται υπό αμφισβήτηση συντηρητικό μέτρο που περιορίζει τη δυνατότητα διαθέσεως

περιουσιακών στοιχείων των προσφευγόντων, το Πρωτοδικείο φρονεί, εντούτοις, ότι ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων δεν συνεπάγεται ότι πρέπει να τους γνωστοποιούνται τα πραγματικά περιστατικά και τα εναντίον τους αποδεικτικά στοιχεία, όταν το Συμβούλιο Ασφαλείας ή η επιτροπή κυρώσεων που αυτό συνέστησε φρονούν ότι αυτό επιβάλλουν λόγοι αναγόμενοι στην ασφάλεια της διεθνούς κοινότητας.

321 Συνεπώς, τα επιχειρήματα που αντλούν οι προσφεύγοντες από την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματός τους ακροάσεως από τον επιτροπή κυρώσεων πριν από την αναγραφή του ονόματός τους στον πίνακα των προσώπων εκείνων των οποίων τα κεφάλαια δεσμεύονται κατ' εφαρμογήν των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, πρέπει να απορριφθούν.

322 Όσον αφορά, δεύτερον, το προβαλλόμενο δικαίωμα των προσφευγόντων να διατυπώσουν τη γνώμη τους πριν από την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού, δεν μπορεί να μην τους αναγνωρισθεί το δικαίωμα αυτό, για μόνον τον λόγο, τον προβληθέντα από το Συμβούλιο και το Ηνωμένο Βασίλειο, ότι ούτε η ΕΣΔΑ ούτε οι γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου παρέχουν στους ιδιώτες οποιοδήποτε δικαίωμα ακροάσεως πριν από την έκδοση πράξεως κανονιστικού χαρακτήρα.

323 Βεβαίως, η σχετική με το δικαίωμα ακροάσεως νομολογία δεν μπορεί να επεκταθεί στο πλαίσιο μιας κοινοτικής νομοθετικής διαδικασίας που καταλήγει στη λήψη κανονιστικών μέτρων τα οποία προϋποθέτουν επιλογή οικονομικής πολιτικής και εφαρμόζονται επί όλων των εμπλεκόμενων επιχειρηματιών (απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Δεκεμβρίου 1996, T-521/93, Atlanta κ.λπ. κατά ΕΚ, Συλλογή 1996, σ. II-1707, σκέψη 70, επιβεβαιωθείσα κατόπιν αναιρέσεως με απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Οκτωβρίου 1999, C-104/97 P, Atlanta κατά Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Συλλογή 1999, σ. I-6983, σκέψεις 31 έως 38).

324 Πάντως, εν προκειμένω, ο προσβαλλόμενος κανονισμός δεν έχει αποκλειστικώς κανονιστικό περιεχόμενο. Καίτοι εφαρμόζεται επί όλων των οικείων επιχειρηματιών (βλ., ανωτέρω, σκέψη 186), εντούτοις, αφορά άμεσα και ατομικά τους προσφεύγοντες, τους οποίους, εξάλλου, ονομαστικώς ορίζει ως αποδέκτες των κυρώσεων. Συνεπώς, η παρατεθείσα στην προηγούμενη σκέψη νομολογία δεν είναι λυσιτελής.

- 325 Επιβάλλεται, συνεπώς, να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, στο πλαίσιο παντός είδους διαδικασίας κινουμένης κατά προσώπου και ικανής να καταλήξει σε βλαπτική για το πρόσωπο αυτό πράξη, αποτελεί θεμελιώδη αρχή του κοινοτικού δικαίου και πρέπει να διασφαλίζεται ακόμα και όταν ελλείπει οποιαδήποτε κανονιστική ρύθμιση σχετική με την εν λόγω διαδικασία. Κατά την αρχή αυτή, πρέπει να παρέχεται σε κάθε πρόσωπο, εις βάρος του οποίου μπορεί να επιβληθεί κύρωση, η δυνατότητα να γνωστοποιήσει αποτελεσματικώς την άποψή του όσον αφορά τα στοιχεία που προβάλλονται εναντίον του προς στήριξη της αποφάσεως περί επιβολής κυρώσεων (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Ιουνίου 1994, C-135/92, Fiskano κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2885, σκέψεις 39 και 40· της 24ης Οκτωβρίου 1996, C-32/95 P, Επιτροπή κατά Lisrestal κ.λπ., Συλλογή 1996, σ. I-5373, σκέψη 21, και της 21ης Σεπτεμβρίου 2000, C-462/98 P, *Mediocurso* κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-7183, σκέψη 36).
- 326 Ορθώς, πάντως το Συμβούλιο και η Επιτροπή υπογραμμίζουν ότι η νομολογία αυτή διαμορφώθηκε σε τομείς, όπως το δίκαιο του ανταγωνισμού, τα μέτρα αντιντάμπινγκ και οι κρατικές ενισχύσεις, καθώς επίσης και το πειθαρχικό δίκαιο ή οι μειώσεις οικονομικής συνδρομής, στους οποίους τα κοινοτικά όργανα διαθέτουν εκτεταμένες εξουσίες έρευνας και ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως.
- 327 Πράγματι, κατά τη νομολογία, η τήρηση των εγγυήσεων που απονέμει η κοινοτική έννομη τάξη και ιδίως το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να διατυπώσει την άποψή του, είναι αντίστοιχο της ασκήσεως διακριτικής εξουσίας εκ μέρους της αρχής που εξέδωσε την πράξη (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1991, C-269/90, Technische Universität München, Συλλογή 1991, σ. I-5469, σκέψη 14).
- 328 Εν προκειμένω, όμως, όπως προκύπτει από τις προκαταρκτικές παρατηρήσεις επί των σχέσεων μεταξύ της προκύπτουσας από τα Ηνωμένα Έθνη διεθνούς εννόμου τάξεως και της κοινοτικής εννόμου τάξεως, που διατυπώθηκαν ανωτέρω, τα κοινοτικά όργανα ήταν υποχρεωμένα να μεταφέρουν στην κοινοτική έννομη τάξη τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας και τις αποφάσεις της επιτροπής κυρώσεων οι οποίες ουδόλως τους παρείχαν τη δυνατότητα, κατά το στάδιο της συγκεκριμένης εφαρμογής τους, να προβλέψουν οποιοδήποτε κοινοτικό μηχανισμό ελέγχου ή επανελέγχου ατομικών περιπτώσεων, καθόσον τόσο το ουσιαστικό περιεχόμενο των συγκεκριμένων μέτρων όσο και οι μηχανισμοί επανεξετάσεως (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 309 επ.) εμπίπτουν αποκλειστικώς στην αρμοδιότητα του

Συμβουλίου Ασφαλείας και της επιτροπής κυρώσεων. Επομένως, τα κοινοτικά όργανα δεν διαθέτουν καμία εξουσία έρευνας, δεν έχουν καμία δυνατότητα ελέγχου των πραγματικών περιστατικών επί των οποίων στηρίχτηκε το Συμβούλιο Ασφαλείας και η επιτροπή κυρώσεων, δεν διαθέτουν καμία εξουσία εκτιμήσεως αυτών των πραγματικών περιστατικών και καμία δυνατότητα εκτιμήσεως του επιβεβλημένου της επιβολής αυτών των μέτρων κατά των προσφευγόντων. Συνεπώς, η αρχή του κοινοτικού δικαίου περί του δικαιώματος ακροάσεως δεν έχει εφαρμογή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η ακρόαση των ενδιαφερομένων δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αλλαγή της στάσεως του οικείου οργάνου.

329 Συνεπώς, τα κοινοτικά όργανα δεν ήταν υποχρεωμένα να ακούσουν την άποψη των προσφευγόντων πριν από τον έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού.

330 Συνεπώς, τα επιχειρήματα που αντλούν οι προσφεύγοντες από την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματός τους ακροάσεως από τα κοινοτικά όργανα πριν από την έκδοση του προσβαλλομένου κανονισμού πρέπει να απορριφθούν.

331 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα που αντλούν οι προσφεύγοντες από την προβαλλόμενη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας.

— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος για αποτελεσματική δικαστική προσφυγή

332 Η εξέλιξη των επιχειρημάτων των προσφευγόντων αναφορικά με την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματος τους για αποτελεσματική δικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει λαμβανομένων των γενικής φύσεως σκέψεων που έχουν ήδη διατυπωθεί στο πλαίσιο της προκαταρκτικής εξετάσεως της εκτάσεως του ελέγχου νομιμότητας, ιδίως με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα, που μπορεί να ασκήσει το Πρωτοδικείο επί πράξεων του κοινοτικού δικαίου που συνιστούν εφαρμογή ψηφισμάτων που υιοθέτησε το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

- 333 Εν προκειμένω, οι προσφεύγοντες είχαν τη δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου, δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ.
- 334 Στο πλαίσιο αυτής της προσφυγής, το Πρωτοδικείο ασκεί συνολικό έλεγχο της νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού με κριτήριο την τήρηση, εκ μέρους των κοινοτικών οργάνων, των κανόνων αρμοδιότητας καθώς και των κανόνων εξωτερικής νομιμότητας και των ουσιωδών τύπων που διέπουν τη δράση τους.
- 335 Το Πρωτοδικείο ελέγχει επίσης τη νομιμότητα του προσβαλλομένου κανονισμού λαμβάνοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των οποίων εφαρμογή συνιστά ο εν λόγω κανονισμός, ιδίως υπό το πρίσμα του πρόσφορου χαρακτήρα, από τυπικής και ουσιαστικής απόψεως, της εσωτερικής συνοχής και της αναλογικότητας του πρώτου σε σχέση με τα δεύτερα.
- 336 Αποφαινόμενο στο πλαίσιο αυτού του ελέγχου, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι τα προβαλλόμενα λάθη ως προς τα στοιχεία ταυτότητας των προσφευγόντων και των δύο άλλων οντοτήτων, με τα οποία βαρύνεται ο προσβαλλόμενος κανονισμός (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 196 και 197), δεν ασκούν επιρροή επί της παρούσας δίκης, εφόσον δεν αμφισβητείται ότι οι προσφεύγοντες είναι πράγματι, αντιστοίχως, ένα από τα φυσικά πρόσωπα και μία από τις οντότητες που περιελήφθησαν στις 9 Νοεμβρίου 2001 στον πίνακα της επιτροπής κυρώσεων (βλ., ανωτέρω, σκέψη 24). Το ίδιο ισχύει ως προς τη διαπίστωση, εκ μέρους των σουηδικών αρχών, κατόπιν διεξαγωγής ελέγχου, της κανονικότητας των λογιστικών βιβλίων της δεύτερης προσφεύγουσας (βλ., ανωτέρω, σκέψη 198).
- 337 Στο πλαίσιο της παρούσας προσφυγής ακυρώσεως, το Πρωτοδικείο έκρινε, επίσης, εαυτό αρμόδιο να ελέγξει τη νομιμότητα του προσβαλλομένου κανονισμού και, παρεμπιπτόντως, τη νομιμότητα των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, σε σχέση με υπέρτερους κανόνες του διεθνούς δικαίου συγκροτούντες το *jus cogens*, ιδίως τους επιτακτικούς κανόνες περί καθολικής προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου.

338 Αντιθέτως, όπως ήδη τονίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 276, δεν απόκειται στο Πρωτοδικείο να ελέγξει εμμέσως τη συμφωνία αυτών καθεαυτών των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας με τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως αυτά προστατεύονται από την κοινοτική έννομη τάξη.

339 Δεν απόκειται, επίσης, στο Πρωτοδικείο να ελέγξει την απουσία πλάνης εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών και των αποδεικτικών στοιχείων επί των οποίων το Συμβούλιο Ασφαλείας στήριξε τα μέτρα που έλαβε ούτε, επίσης, υπό την επιφύλαξη του περιορισμένου πλαισίου που καθορίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 337, να ελέγξει εμμέσως τον πρόσφορο χαρακτήρα και την αναλογικότητα αυτών των μέτρων. Δεν θα μπορούσε να ασκηθεί τέτοιος έλεγχος χωρίς να θιγούν τα προνόμια του Συμβουλίου Ασφαλείας, όπως αυτά απορρέουν από το κεφάλαιο VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, όσον αφορά τον καθορισμό, πρώτον, μιας απειλής για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια και, δεύτερον, των πρόσφορων για την αντιμετώπισή της μέτρων. Επιπροσθέτως, το αν ένα άτομο ή ένας οργανισμός συνιστά απειλή για τη διεθνή ειρήνη και ασφάλεια, καθώς και το ποια είναι τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν προς αντιμετώπιση αυτής της απειλής, συνεπάγονται πολιτική εκτίμηση και αξιολογικές κρίσεις οι οποίες, καταρχήν, εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της αρχής στην οποία η διεθνής κοινότητα ανέθεσε την κύρια ευθύνη για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

340 Επιβάλλεται, κατά συνέπεια, η διαπίστωση ότι, στο μέτρο που ορίστηκε ανωτέρω στη σκέψη 339, οι προσφεύγοντες δεν έχουν καμία δυνατότητα δικαστικής προσφυγής, δεδομένου ότι το Συμβούλιο Ασφαλείας δεν έκρινε επιβεβλημένο να συστήσει ανεξάρτητο διεθνές δικαιοδοτικό όργανο αρμόδιο να αποφαινεται, από νομικής και πραγματικής απόψεως, επί των προσφυγών των στρεφόμενων κατά ατομικών αποφάσεων της επιτροπής κυρώσεων.

341 Εντούτοις, πρέπει, επίσης, να αναγνωρισθεί ότι μια υπ' αυτή την έννοια ελλιπής δικαστική προστασία των προσφευγόντων δεν αντιβαίνει προς το *jus cogens*.

342 Το Πρωτοδικείο επισημαίνει, σχετικώς, ότι το δικαίωμα προσβάσεως στη δικαιοσύνη, το οποίο καταρχήν αναγνωρίζεται τόσο από το άρθρο 8 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου όσο και από το άρθρο 14 του Συμφώνου περί Αστικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 16 Δεκεμβρίου 1966, δεν είναι απόλυτο. Αφενός, επιτρέπονται παρεκκλίσεις από το δικαίωμα αυτό σε περίπτωση εκτάκτου δημοσίου κινδύνου απειλούντος την ύπαρξη του έθνους, όπως προβλέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εν λόγω Συμφώνου. Αφετέρου, πέραν των εξαιρετικών αυτών περιπτώσεων, ορισμένοι περιορισμοί κρίνονται ως αναπόσπαστα συνδεδεμένοι με το δικαίωμα αυτό, όπως οι περιορισμοί που γενικώς γίνονται δεκτοί από τη διεθνή κοινότητα ως αναγόμενοι στην αρχή του απαραβίαστου των κρατών (βλ., σχετικώς, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, αποφάσεις πρίγκιπας Hans-Adam II του Λιχτενστάιν κατά Γερμανίας της 12ης Ιουλίου 2001, *Recueil des arrêts et décisions*, 2001-VIII, σκέψεις 52, 55, 59 και 68, και McElhinney κατά Ιρλανδίας της 21ης Νοεμβρίου 2001, *Recueil des arrêts et décisions*, 2001-XI, ιδίως σκέψεις 34 έως 37) καθώς και των διεθνών οργανισμών (βλ., σχετικώς, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, απόφαση Waite και Kennedy κατά Γερμανίας της 18ης Φεβρουαρίου 1999, *Recueil des arrêts et décisions*, 1999-I, σκέψεις 63 και 68 έως 73).

343 Εν προκειμένω, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι ο περιορισμός του δικαιώματος προσβάσεως των προσφευγόντων στη δικαιοσύνη, ο προκύπτων από το απαραβίαστο που απολαύουν, καταρχήν, εντός της εννόμου τάξεως των κρατών μελών των Ηνωμένων Εθνών, τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας τα λαμβανόμενα δυνάμει του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τις σχετικές αρχές του διεθνούς δικαίου (ιδίως τα άρθρα 25 και 103 του Χάρτη), είναι αναπόσπαστα συνδεδεμένου με το εν λόγω δικαίωμα, όπως αυτό διασφαλίζεται με το *jus cogens*.

344 Ο περιορισμός αυτός δικαιολογείται τόσο λόγω της φύσεως των αποφάσεων που λαμβάνει το Συμβούλιο Ασφαλείας δυνάμει των διατάξεων του κεφαλαίου VII του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών όσο και από τον επιδιωκόμενο θεμιτό σκοπό. Υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως, το συμφέρον των προσφευγόντων να εξετασθεί επί της ουσίας η υπόθεσή τους από δικαιοδοτικό όργανο δεν επαρκεί ώστε να θεωρηθεί υπέρτερο του ουσιώδους γενικού συμφέροντος διατηρήσεως της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας έναντι απειλής την οποία σαφώς προσδιόρισε το Συμβούλιο Ασφαλείας σύμφωνα με τις διατάξεις του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Επιβάλλεται, σχετικώς, να επισημανθεί όλως ιδιαιτέρως η σημασία που έχει το γεγονός ότι τα ψηφίσματα που διαδοχικώς υιοθέτησε το Συμβούλιο Ασφαλείας όχι μόνο δεν προβλέπουν μέτρα απεριορίστου ή απροσδιορίστου διάρκειας εφαρμογής,

αλλ' αντιθέτως, περιείχαν πάντοτε προβλέψεις περί επανεξετάσεως του επιβεβλημένου χαρακτήρα της διατηρήσεως σε ισχύ των μέτρων αυτών μετά από περίοδο 12 ή 18 μηνών το πολύ (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 16, 26, 37 και 313).

345 Τέλος, το Πρωτοδικείο κρίνει ότι, ελλείπει διεθνούς δικαιοδοτικού οργάνου αρμόδιου να ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων του Συμβουλίου Ασφαλείας, η σύσταση οργάνου όπως η επιτροπή κυρώσεων και η προβλεπόμενη δυνατότητα προσφυγής σ' αυτήν, ανά πάσα στιγμή, με αίτημα την επανεξέταση οποιασδήποτε ατομικής περιπτώσεως, μέσω ενός καθορισμένου μηχανισμού στον οποίο μετέχουν τόσο η «κυβέρνηση προς την οποία απευθύνεται η αίτηση» όσο και η «προτείνουσα κυβέρνηση» (βλ., ανωτέρω, σκέψεις 310 και 311), συνιστούν μια άλλη εύλογη δυνατότητα αποτελεσματικής προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφευγόντων, όπως αυτά αναγνωρίζονται από το *jus cogens*.

346 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι τα επιχειρήματα που προέβαλαν οι προσφεύγοντες αναφορικά με την προβαλλόμενη προσβολή του δικαιώματός τους για αποτελεσματική δικαστική προσφυγή πρέπει να απορριφθούν.

347 Δεδομένου ότι οι λόγοι και τα επιχειρήματα των προσφευγόντων δεν έγιναν δεκτοί και δεδομένου ότι το Πρωτοδικείο κρίνει ότι έχει επαρκώς ενημερωθεί από τα έγγραφα της δικογραφίας και τις διευκρινίσεις των διαδίκων κατά την προφορική διαδικασία, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, χωρίς να παρίσταται ανάγκη να γίνει δεκτό το αίτημα περί εξετάσεως του πρώτου προσφεύγοντος και του Sir Jeremy Greenstock, πρώην προέδρου της επιτροπής κυρώσεων (βλ., ανωτέρω, σκέψη 199).

Επί των δικαστικών εξόδων

348 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον το έχει ζητήσει ο αντίδικος.

Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα που παρεμβαίνουν σε δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 6, αν κρίνει ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως, το Πρωτοδικείο κανονίζει ελευθέρως τα δικαστικά έξοδα.

- 349 Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της παρούσας υποθέσεως και των αιτημάτων των διαδίκων, θα συνιστούσε εύλογη εφαρμογή αυτών των διατάξεων η απόφαση ότι οι προσφεύγοντες φέρουν, πέραν των δικαστικών τους εξόδων, τα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου καθώς και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή μέχρι τη 10η Ιουλίου 2002, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Επιτροπή, για την μετά τη 10η Ιουλίου 2002 περίοδο, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

κρίνει και αποφασίζει:

- 1) Παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί των αιτημάτων ακυρώσεως του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 του Συμβουλίου, της 6ης Μαρτίου 2001, για την απαγόρευση της εξαγωγής ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών προς το Αφγανιστάν, την ενίσχυση της απαγόρευσης πτήσεων και την παράταση της δέσμευσης κεφαλαίων και άλλων οικονομικών πόρων όσον αφορά την Ταλιμπάν του Αφγανιστάν, και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 337/2000 και του κανονισμού (ΕΚ) 2199/2001 της Επιτροπής, της 12ης Νοεμβρίου 2001, για την τροποποίηση, για τέταρτη φορά, του κανονισμού 467/2001.

- 2) Απορρίπτει την προσφυγή καθόσον αυτή στρέφεται κατά του κανονισμού (ΕΚ) 881/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001.
- 3) Καταδικάζει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά τους έξοδα, στα δικαστικά έξοδα του Συμβουλίου, καθώς και στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή μέχρι τις 10 Ιουλίου 2002, περιλαμβανομένων των εξόδων της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.
- 4) Το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας και η Επιτροπή, η δεύτερη για την μετά τη 10η Ιουλίου 2002 περίοδο, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Forwood

Pirrung

Mengozzi

Meij

Βηλαράς

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 21 Σεπτεμβρίου 2005.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

J. Pirrung

Περιεχόμενα

Νομικό πλαίσιο	II - 3546
Ιστορικό της διαφοράς	II - 3549
Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	II - 3562
Επί των αποτελεσμάτων της εκδόσεως του προσβαλλομένου κανονισμού επί της παρούσας διαδικασίας	II - 3568
Επί της ουσίας	II - 3570
1. Επί του πρώτου λόγου, του αντλούμενου από την αναρμοδιότητα του Συμβουλίου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό	II - 3570
Επί του πρώτου σκέλους	II - 3570
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 3570
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3579
— Επί της νομικής βάσεως του κανονισμού 467/2001	II - 3579
— Επί της νομικής βάσεως του προσβαλλομένου κανονισμού	II - 3585
Επί του δευτέρου σκέλους	II - 3596
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 3596
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3597
Επί του τρίτου σκέλους	II - 3597
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 3597
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3598
2. Επί του δευτέρου λόγου, του αντλούμενου από την παράβαση του άρθρου 249 ΕΚ	II - 3598
Επιχειρήματα των διαδίκων	II - 3598
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3599
	II - 3647

3. Επί του τρίτου λόγου, του αντλούμενου από την προσβολή θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφευγόντων	II - 3602
Επιχειρήματα των διάδικων	II - 3602
Εκτίμηση του Πρωτοδικείου	II - 3612
Προκαταρκτικές παρατηρήσεις	II - 3612
Επί των σχέσεων μεταξύ της εννόμου τάξεως του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και της εθνικής ή κοινοτικής εννόμου τάξεως	II - 3614
Επί της εκτάσεως του ελέγχου νομιμότητας που μπορεί να ασκήσει το Πρωτοδικείο	II - 3621
Επί της προβαλλομένης προσβολής θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφευγόντων	II - 3628
— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος των προσφευγόντων να διαθέτουν ελεύθερα τα περιουσιακά τους στοιχεία	II - 3628
— Επί της προβαλλομένης προσβολής των δικαιωμάτων άμυνας	II - 3632
— Επί της προβαλλομένης προσβολής του δικαιώματος για αποτελεσματική δικαστική προσφυγή	II - 3640
Επί των δικαστικών εξόδων	II - 3644